

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 18. SVIBNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 221

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

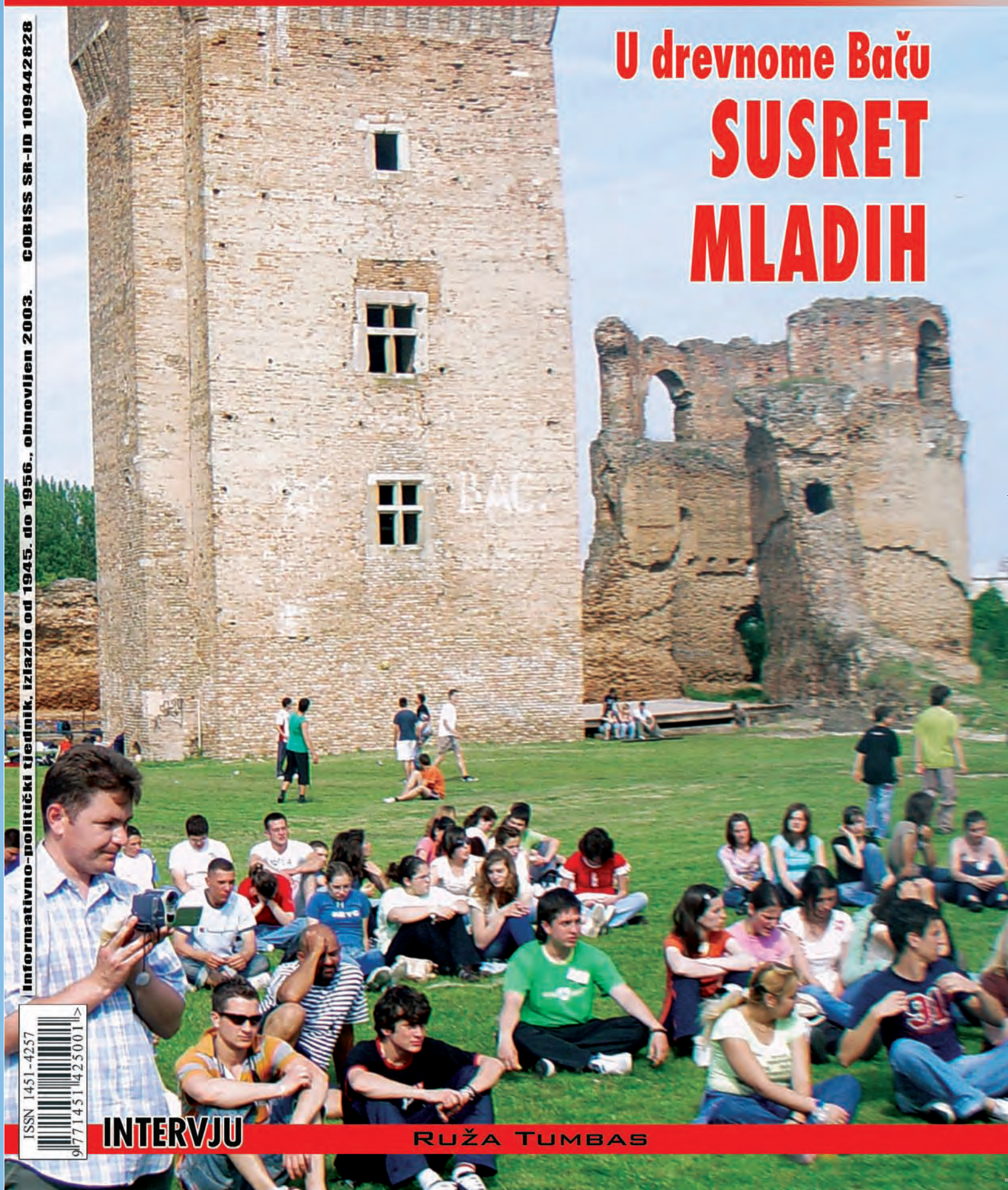

9 771451 425001 >

INTERVJU

RUŽA TUMBAS

U drevnome Baču **SUSRET MLADIH**

S PROSLAVE PETE OBLJETNICE HRVATSKE ČITAONICE

U ČAST RIJEČI

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Manjine na margini

Glasovima 133 zastupnika Skupština Srbije usvojila je Zakon o ministarstvima, a zatim izabrala Vladu. Među 22 ministarstva, međutim, nije se našlo i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, premda je u Srbiji ovo područje još uvijek nedovoljno zakonski uređeno i s mnogo problema u dosljednoj primjeni postojeće legislative. Spomenimo samo kako se na Zakon o nacionalnim vijećima već predugo čeka, kako razmjerna zastupljenost u državnim tijelima i institucijama još uvijek nije postignuta, kako nije riješeno pitanje izravne zastupljenosti manjina na svim razinama a, na koncu konca, čak i kad bi sve bilo riješeno, pitanja iz oblasti informiranja, obrazovanja, službene uporabe jezika, kulture i političkog zastupanja nacionalnih manjina ostaju trajne teme, budući da pripadnici manjina čine značajan postotak stanovništva Srbije.

Ipak, zahvaljujući amandmanu koji je uložio Savez vojvodanskih Mađara, a nanovo uspostavljeno »demokratski blok« podržao, manjine će imati ministarsku »adresu« za svoja pitanja jer će Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave biti nadležno za manjinska pitanja kao i za raspisivanje dugo očekivanih izbora za nacionalna vijeća.

Također niti u ekspozeu bivšeg, a i sadašnjeg, premijera nacionalnim manjinama nije bilo mjesta, a takvo se što još nije dogodilo i niti jedna vlada u Skupštini nije izabrana a da mandatar nije bar dio ekspozea posvetio i manjinama u Srbiji. Upravo je to bio razlog da su tri zastupnika SVM-a ostali uzdržani kod glasanja za Vladu.

S druge strane nacionalno-manjinski predstavnici u zastupničkom klubu DS-a, među njima i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, glasovali su za Vladu ali su se tijekom skupštinskog rada uzdržavali od diskusija. Kako smo čuli od hrvatskog zastupnika takav je bio dogovor unutar zastupničkog kluba DS-a kako ne bi upali u radikalnu »stupicu« produžavanja rasprave u nedogled, a što bi bilo kakvo repliciranje na temu hrvatsko-srpskih odnosa zasigurno izazvalo.

I na kraju što zaključiti o formiranju Vlade uz optuživanja i vrijeđanja po svim mogućim »osnovama« i dramatičnim preokretima u samo tjedan dana. Očekivanja, ili bolje reći nade, da će nova Vlada biti stabilna, efikasna i reformska izrazili su mnogi. Hoće li to biti tako, uvjeriti ćemo se vrlo brzo.

Do tada je utjeha, prije svega nacionalnim manjinama u Vojvodini, da se pitanjima njihovog statusa ipak pristupa na drugačiji način u Pokrajini, te se već vrše pripreme za institucionalno rješavanje izravne zastupljenosti manjina u pokrajinskoj skupštini. Primjer u republičkoj Skupštini pak pokazuje da je izravno predstavljanje manjina kroz vlastite stranke ili liste veća garancija njihove autonomnosti u odnosu na sudjelovanje kroz neku drugu »veliku« stranku.

J. D.

Attila Szalai

Najava sudskih tužbi kao odgovor na TV prilog Dragana Jurakića

Teške kvalifikacije, oštre reakcije 4,5

Knjiga pjesama »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić predstavljena u Zagrebu i Osijeku

Radost poezije podijeljena s publikom 28

Multimedijalna večer »U čast riječi« održana u Subotici

Proslavljena peta obljetnica Hrvatske čitaonice 30,31

Josip Gabrić, stolnotenisački as

Odlučujuća pobjeda za broncu na SP-u 43

Najava sudskih tužbi kao odgovor na TV prilog Dragana Jurakića

Teške kvalifikacije, oštre reakcije

Riječ je o prilogu urednika emisije »Prizma« Dragana Jurakića, u kojemu je on iznio niz optužbi protiv dviju osoba iz hrvatske zajednice i jednog dopisnika beogradskog lista

Jedan prilog u posljednjoj emisiji na hrvatskom jeziku »Prizma« na TV Vojvodine, prethodno emitiran u emisiji »TV Tjednik« na subotičkoj YU ECO Televiziji, izgleda da će dovesti do podizanja sudskih tužbi, a vjerojatno će izazvati i nova zatezanja u odnosima u hrvatskoj zajednici.

Riječ je o prilogu urednika tih emisija Dragana Jurakića, u kojemu je on iznio niz optužbi protiv dviju osoba iz hrvatske zajednice i jednog dopisnika beogradskog lista. Osobe koje su napadnute u tom komentaru Dragana Jurakića demantirale su njegove navode, te najavile sudske tužbe protiv autora priloga, kao i televizija koje su prilog objavile.

PRIOLOG: U tom TV prilogu Dragan Jurakić je, govoreći o minulom i sadašnjem radu direktora NIU »Hrvatska riječ« Zvonimira Perušića, bivšeg predsjednika Izvršnog odbora HNV-a

Laze Vojnić Hajduka, te dopisnika »Večernjih novosti« iz Subotice Milutina Mitrića, navodio »koketiranje s fašizmom«, »ratno huškanje« i »prijateljstvo u krvi«, a sve u funkciji navodnog »rasturanja hrvatske zajednice«. Komentar je bio praćen fokusiranjem isječaka iz Subotičkih novina iz 1991. godine, te Večernjih novosti iz 2007. godine, ali se ti tekstovi nisu mogli pročitati, osim naslova: »Na frontu nema mudrovanja«, »Odmora nema mnogo«, »Ubijen vođa terorista« i »Kuntić se lažno predstavlja«.

Jurakić je u emisijama rekao i kako je Perušić bio »ratni reporter Subotičkih novina«, da je »zbog svojih bliskih suradnika« bio prinuđen napustiti mjesto urednika, te da je »pružio ruku novom, kontroverznom vlasniku (Subotičkih novina) i nastavio stari posao na rasturanju hrvatske zajednice uz pomoć amaterskih novinara i etnologa«.

Pokazujući jedan novinski tekst Laze Vojnić Hajduka, Jurakić je rekao kako »bliski suradnik« Perušića »kani politički podijeliti Hrvate na zdrave i bolesne«, te da su oni skupa »osnovali komisiju za zdrave ili normalne Hrvate, ali po njihovoj mjeri«, »po mjeri 'Mein Kampf' priručnika«.

Nada Kalkan, glavna i odgovorna urednica informativnog programa TV NS

»Nisam tražila uvid u emisiju 'TV Tjednik', jer prethodni problem s redakcijom na hrvatskom jeziku je bio u tome što je direktor Petar Jovanović tražio da ima uvid u ono što se emitira, ali važno je reći da sve redakcije poštuju uređivačku politiku kuće, a tako bi se trebala ponašati i hrvatska redakcija. Nije u redu razračunavati se s političkim neistomišljenicima preko ekrana, a i ja bih podnijela tužbu da me netko nazove fašistom«.

Lazo Vojnić Hajduk, vijećnik HNV-a

»Dragan Jurakić se pojavio u našoj zajednici prije godinu i pol dana. Nitko ne zna otkuda dolazi. Kako saznajemo, novinarstvom se nikada nije bavio. Za urednika 'Prizme' nametnut je od strane DSHV-a, mimo procedure. Prošloga tjedna dogodilo se nešto što će biti vrlo teško obrazložiti. Netko u našoj zajednici 'zapovijeda', a Jurakić izgovara riječi i misli koje se na žalost ne mogu svrstati ama baš ni u što, što bi se moglo nazvati informiranjem.

Zbog neprofesionalnog odnosa i ovakvog javnog ponašanja Jurakić bi trebao biti smijenjen s dužnosti urednika emisija 'Prizma' i 'TV Tjednik'. Pravna ocjena Jurakićevog javnog nastupa bit će ocijenjena na sudu, ali politička odgovornost ovakvog ponašanja u našoj zajednici ide na teret političke stranke koja podržava takvo ponašanje i koja nije kadra objektivno ocijeniti postupke koji su od interesa za hrvatsku zajednicu, čiji su oni navodno zastupnici«.

Dragan Jurakić, glavni i odgovorni urednik emisije »Prizma«

»U TV komentaru pružio sam očevidan dokaz o ratnom reporterskom radu Zvonimira Perušića. Kodeks novinara uvijek je davao mogućnost odbiti takav radni zadatak. Jasno je da Perušić to nije iskoristio. Ja jesam i imam puno pravo da ukažem na to, osobito i zbog činjenice da Perušić rukovodi tako važnom institucijom Hrvata u Vojvodini i Srbiji. Prijetnje sudom neće me zastrašiti, jer je visok ulog druge strane uvijek znak tankih aduta u njegovim rukama.

Kvaliteta tjednika Hrvatska riječ testira se na kioscima. Bilo bi jako zanimljivo otkriti tajnu o prodaji naših novina na kioscima za njegova mandata i riješiti se dvojbe. Dozvolimo Hrvatima u Vojvodini i Srbiji da sami rasuđuju o tim brojkama. Ali, ako prihvatimo stajalište njegovog velikog prijatelja o biološki više ili manje vrijednim Hrvatima onda će M. Mitrić neizbježno asistirati«.

Jožef Pinter, Glavni i odgovorni urednik YU ECO televizije

»Imali smo dobru suradnju s NIU Hrvatska riječ, koja je bila raniji producent emisije 'TV Tjednik' i za dvije i pol godine nije bilo nikakvih problema. S punim povjerenjem sam nastavio suradnju s novim urednikom ove emisije, ali sam se našao u nebranom grožđu, jer sporni prilog nisam pogledao prije emitiranja, a da sam ga pogledao, kao glavni i odgovorni urednik ne bih dopustio da se taj prilog emitira. Ne ulazeći u objektivnost iskaza u spornom prilogu, mislim da političkim obračunima nema mjesta u televizijskom programu. Nisam tražio demanti od urednika 'TV Tjednika', a objavljeni su demantiji Zvonimira Perušića i Milutina Mitrića«.

Za novinara Milutina Mitrića rekao je da je on »legenda subotičkog ratnohuškaskog novinarstva«, koji je u Večernjim novostima pokazao kako »zna sve o kolektivnoj krivnji Hrvata i Mađara«, a sa Perušićem i Vojnić Hajduk, Jurakić je Mitrića povezao riječima: »Uostalom, dokazano je kako su prijateljstva u krvi najjača, pa makar i u lokvi hrvatskoj«.

DEMANTIJI I NAJAVE SUDSKIH TUŽBI: Televiziji Novi Sad i YU ECO Televiziji Zvonimir Perušić i Milutin Mitrić poslali su demantije i najavili sudske tužbe protiv autora Dragana Jurakića i tih dviju televizija. U svom demantiju, koji je YU ECO Televizija objavila tjedan dana kasnije, a TV Vojvodina

Zvonimir Perušić, direktor NIU «Hrvatska riječ»

»U emisiji 'Prizma' na TV Vojvodine, za čije sam se pokretanje svojevremeno veoma zalagao, kao i u emisiji 'TV Tjednik' na YU ECO televiziji, u čijem sam pokretanju sudjelovao sa svojim suradnicima, autor priloga i urednik emisije Dragan Jurakić moje je ime doveo u kontekst fašizma, Aushwica, Dachaua, Goebelsa, Main kampfa, prijateljstva u krvi, lokve hrvatske, osnivanja komisije za zdrave i normalne Hrvate. Zbog toga će odgovarati na sudu. I on, koji je u cijeloj priči beznačajan, kao nažalost i televizije koje su to nepromišljeno objavile.

To je ono što se tiče pravne i zakonske odgovornosti. A, političku odgovornost za to što se u emisijama namijenjenim informiranju hrvatske zajednice na ovakav način zlorabe televizijske kuće i obmanjuje javnost, snose oni koji su Dragana Jurakića nedavno doveli u hrvatsku zajednicu, koji su ga promovirali i koji ga i sada podržavaju. Vjerujem da će i to uskoro doći na naplatu. To je moj komentar«.

bi to trebala učiniti u prvoj sljedećoj emisiji »Prizme«, Perušić je napisao: »Nikada nisam bio 'ratni reporter' niti jednih novina. Nikada nisam radio 'na rasturanju hrvatske zajednice'. Nikada nisam bio 'prinuden napustiti uredničko mjesto'. Nikada tiraža 'Ruskog slova' nije bila '20 puta veća' od tiraže 'Hrvatske riječi'. Nikada nisam ni otvoreno ni zatvoreno 'koke-

tirao s idejama fašizma'. Nikada mi 'kavanski tulum' nisu bili radna i hrvatska obveza'. Nikada nisam 'osnovao komisiju za zdrave ili normalne Hrvate'. Nikada mi uzor nisu bila 'stajališta 'Mein Kampf' priručnika'. Nikada nisam sklapao 'prijateljstva u krvi', pa niti 'u lokvi hrvatskoj'«.

Z. Sarić

Milutin Mitrić, novinar

»Kriminalni prilog u 'TV Tjedniku' o prošlosti novinara Mitrića i Perušića, jedino govori kako je autor komentara Dragan Jurakić, zalutao u novinarstvo. To je evo sada i moj problem, ali najviše hrvatske zajednice, da im dojučerašnji stolar iz Vrbasa uređuje emisiju koja treba afirmirati hrvatsku zajednicu a ne 'pljuvati' na svoje sunarodnjake i mene, kako on kaže 'ratnog huškača'. Ne znam je li moje novinarsko pisanje o događajima u Subotici, devedesetih, gdje sam radio kao novinar, natjeralo ili bolje reći 'nahuškalo' Dragana Jurakića, rezervnog oficira JNA, potporučnika artiljerije da se među prvima odazove na mobilizaciju. Nemam vremena, niti mi pada na pamet da istražujem gdje su i na koju stranu bili okrenuti njegovi topovi. U Vrbasu sam čuo od svojih kolega novinara da je posljednjih godina Jurakić iznenada od rezervnog oficira JNA postao – pričuvni časnik. Što reći o čovjeku koji priča na televiziji kako ima urednu dokumentaciju i kako su mu neki Hrvati 'otvorili dušu' i da nas je 'lokva prolivene hrvatske krvi sprijateljila'. Ovu i drugu medicinsku dokumentaciju, Jurakić će nadam se donijeti na sud«.

Priopćenje DSHV-a

Tražimo ravnomjeran tretman

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini je na svojoj sjednici, održanoj u Subotici 13. svibnja, razmatralo nastalu situaciju u svezi s otežanim uvjetima rada uredništvu emisije na hrvatskom jeziku Televizije Vojvodine »Prizma«, jer se, kako se navodi, »uredniku onemogućuje nesmetani rad, a glavna i odgovorna urednica se poziva na emitiranje posljednje emisije u kojoj se urednik emisije osvrnuo na prošlost pojedinih osoba prozvanim u toj emisiji«.

Predsjedništvo DSHV-a smatra »da se prozvanim osobama ima osigurati pravo na odgovor već u sljedećoj emisiji, ali smatramo da se mora poštivati pravo novinara na iznošenje vlastitog stajališta i vlastitog komentara, o vrijednosnim stajalištima a ne o kazneno-pravnoj kvalifikaciji, a odgovornost za javnu riječ je na autoru emisije za iznesena stajališta i komentare, te smatramo da se nitko ne može miješati u rad urednika emisije, pa i njegovi nadređeni«, navodi se u priopćenju koje su potpisali dopredsjednici stranke Josip Gabrić, Dujo Runje i Martin Bačić.

U priopćenju se ističe »da su Hrvati druga nacionalna manjina po brojnosti u Vojvodini, a osim dvije polusatne emisije mjesečno na

Televiziji Vojvodine nemaju nikakve druge mogućnosti sudjelovanja u programu RTV, dok na radio nemaju uopće pristupa, a s druge strane neke od nacionalnih manjina koje su po brojnosti daleko iza Hrvata imaju višesatni program na radiju«.

Predsjedništvo DSHV-a traži ravnomjerniji tretman nacionalnih manjina na RTV Novi Sad, jer »očigledno kod RTV ne postoji kriterij za određivanje obujma trajanja programa za nacionalne manjine«, te izražava »puno povjerenje u rad urednika emisije 'Prizma' Dragana Jurakića i nadu »da će nastali nesporazumi s urednikom emisije biti otklonjeni i emisija biti nastavljena i vremenski proširena na zadovoljstvo svih gledatelja TV Novi Sad«.

Ovo priopćenje je osim medijima upućeno Skupštini AP Vojvodine, predsjedniku Odbora za informiranje Ottu Busu, pokrajinskom tajniku za informiranje Miloradu Đuriću, pokrajinskom tajniku za propise, upravu i nacionalne manjine, Tamasu Korheczu, ravnateljici Radiotelevizije Vojvodine Dini Kurbatvinsky-Vranešević, glavnoj i odgovornoj urednici RTV Nadi Kalkan i Društvu nezavisnih novinara Srbije Beograd, Nadeždi Gaće.

Formirana nova Vlada Republike Srbije

Vlada opterećena kompromisima

*Predsjednik DSS-a dr. Vojislav Koštunica i dalje premijer Srbije * Prioriteti nove Vlade: Kosovo, europske integracije, suradnja s Tribunalom u Haagu, socijalna i ekonomska politika, te borba protiv kriminala i korupcije * Nova Vlada za pet ministarstava veća od prethodne * Sramotna rasprava skupštinskih zastupnika*

Poslije višemjesečnih pregovora, zastoja, oštih verbalnih duela, te kratkoročne potpore DSS-a radikalskom kandidatu za čelo Narodne skupštine, u posljednjih pola sata zakonom utvrđenog roka, 15. svibnja, formirana je nova Vlada Republike

bez argumenata, vrijeđaj protivnika«. Televizijski prijenos samo je omogućio nekontrolirano širenje te sramote, te neke zastupnike poticao na još teatralniji i prljavi nastup.

Izglasavanje zamjenika predsjednika Srpske radikalne stran-

Nikoliću, tumačen je kao konačno razotkrivanje pravoga lica i usmjerenja ove političke partije, o kojemu se i ranije govorilo, no, bez ovako neprikrivenog dokaza.

Koštunica je tom potporom na nekoliko dana potvrdio sumnju dijela javnosti u njegovu osobnu i stranačku demokratsku opredijeljenost, no, na kraju je ipak izigrao radikale, otkazao potporu njihovom kandidatu i opet se svrstao u prijašnji blok. I ne samo to. Već je dospio ravno na čelo nove Vlade. Činjenica je da taj novi, stari, tzv. demokratski blok poslije svega ne karakterizira veliko međusobno povjerenje, ali je pronađen kompromis i Vlada je stvorena, bukvalno u posljednjem satu zakonskog roka. Ovaj kompromis se tumači na razne načine.

Po mišljenju jednih, novi izbori bi najviše išli u korist radikalima, smanjio bi se broj glasača DSS-NS-a, povećao broj DS-ovih i LDP-ovih glasača, ali bi i poslije tih manjih ili većih promjena o konstituiranju Vlade pregovarale opet iste stranke.

Po drugima, uz veliki pritisak svjetske javnosti i rukovođenje državnim interesima, »progutalo« se i ono što se dugo kritiziralo, te se su i nesložni složili.

Ne baš isključeno, ali manje vjerojatno, spominjalo se i formi-

ranje radikalske Vlade, uz potporu DSS-a, što bi moglo garantirati njezinu dugoročnost, svakako vrlo štetnu za daljnji razvoj europskih integracija.

Uz sve to, ukazivalo se i na gotovo nevjerovatno inzistiranje DSS-a da ostane i u novoj vlasti, uz ključnu ulogu Koštunice koji se, uz sve što jest ili nije uradio, ipak domogao novoga premijerskoga mandata. Predsjednik Demokratske stranke i predsjednik Srbije *Boris Tadić* u više je navrata isticao u medijima kako je ono što garantira funkcionalnost i dugoročnost novoformirane Vlade to, što vladajuće stranke »imaju međusobnu kontrolu, podijeljene nadležnosti i podijeljenu odgovornost. I nitko više nema dominaciju«. Unatoč tome, broj skeptičnih u uspješno funkcioniranje Vlade, te razočaranih zbog kompromisa na koje nisu računali, nije beznačajan.

JOŠ VEĆI DRŽAVNI APARAT: Prema novome Zakonu o ministarstvima, ministarstva vanjskih poslova i obrane usklađena su s položajem ostalih ministarstava Republike Srbije, jer je Srbija postala pravni sljedbenik državne zajednice Srbije i Crne Gore. Neki su resori preraspoređeni, a uvedeni su i novi kao što je Ministarstvo za Kosovo i Metohiju.

Predloženo je da Ministarstvo

I poslije svega - dogovor

Srbije, deveta od ponovnog uvođenja višestranačja. Novi, stari, srbijanski premijer je predsjednik Demokratske stranke Srbije *dr. Vojislav Koštunica*, a temeljem Zakona o ministarstvima nova Vlada ima čak 22 ministarstva, pet više nego prethodna.

DOGOVARANJA I NADIGRAVANJA: Posljednjih desetak dana, u Srbiji je čak i pitanje više nego aktualnog statusa Kosova ostajalo po strani, ustupajući prvenstvo vijestima o događajima i izjavama sa skupštinskog zasjedanja, te finalnim pregovaranjima o formiranju Vlade. Oštro sukobljeni zastupnici imali su više nego sramotne istupe, izrazito neprijemerenog rječnika, držeći se stare *Ciceronove* izreke: »Kad ostanesh

ke *Tomislava Nikolića* na mjesto predsjednika Skupštine Srbije, uz potporu koalicije DSS-NS, izazvalo je burne reakcije domaćeg javnog mnijenja, zatim stranaka koje su ostale dosljedne tzv. demokratskom bloku, te svjetske političke javnosti. Za pet dana svoje dužnosti Nikolić je najavljivao izvanredno stanje, prizivao da Srbija bude ruska provincija, te u završnoj riječi povodom ostavke poručio kako će u Srbiji izazvati nemire ako Kosovo postane neovisno. Poslije višesatne rasprave podnio je ostavku, a zbog ograničenog roka za formiranje Vlade, izbor novog predsjednika Skupštine Srbije je odgođen. Kandidat Demokratske stranke za tu dužnost je *dr. Oliver Dulić*. Iskorač DSS-a, u vidu potpore

Europska potpora srbijanskoj Vladi

Visoki predstavnik EU za vanjsku politiku i sigurnost Javier Solana je rekao kako će Unija podržati Srbiju u njenom nastojanju ka ostvarenju europske budućnosti. »S velikim zadovoljstvom sam primio vijest da su lideri reformskih i proeuropski orijentiranih stranaka postigli dogovor da formiraju novu vladu«, izjavio je Solana. Predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope Rene van der Linden pozdravio je postizanje dogovora o formiranju nove Vlade Srbije i rekao kako se nada da će se time okončati razdoblje političke neizvjesnosti u zemlji.

ekonomije i regionalnog razvoja obavlja poslove dosadašnjih Ministarstava gospodarstva, za ekonomske odnose s inozemstvom i poslove državne uprave u oblasti turizma, kao i za poslove upošljavanja, koji su izdvojeni iz sadašnjeg Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike. Nova ministarstva u budućnoj Vladi su telekomunikacije i informatičko društvo, zaštita životnog okoliša i za omladinu i sport. Ministarstvo za telekomunikacije i informatičko društvo preuzima pojedine poslove iz djelokruga dosadašnjih ministarstava za kapitalne investicije i za znanost i zaštitu životnog okoliša.

U raspravi koja je otvorena nakon predstavljanja predložene Zakona, oporbeni zastupnici SRS-a, SPS-a i LDP-a ocijenili su kako sastav nove Vlade nije uređen u skladu s potrebama državn

Skupštinsko zasjedanje u znaku sramotnih izlaganja

gracija s tim da ni u kojem slučaju ne može biti kompenzacija za ustupke kada je riječ o teritorijalnom integritetu Srbije, okončati suradnju s Tribunalom u Haagu,

su izjavljivali kako je nemoguće očekivati funkcionalnu vladu budući da ju čine stranke koje imaju različite stavove o ključnim pitanjima, te su isticali kako nova Vlada neće biti ni reformska, niti demokratska i europska.

Samom glasovanju o izboru nove Vlade prethodila je višesatna rasprava zastupnika zbog informacije o potrazi za haškim optuženikom Ratkom Mladićem u središtu Beograda. Optuženik nije pronađen, a Vlada Republike Srbije je izabrana u posljednjih pola sata zakonskog roka.

Za izbor nove Vlade Republike Srbije, od prisutna 244 zastupnika, glasovala su 133, protiv je bilo 106, uzdržana su bila tri zastupnika (SVM-a), a dva nisu glasovala. Nakon izbora, članovi vlade su položili prisegu.

NOVI I NOVI-STARI MINISTRI: Sastav nove Vlade Srbije, na čijem je čelu ponov-

no dr. Vojislav Koštunica, izgleda ovako: potpredsjednik Vlade Srbije zadužen za europske integracije – *Božidar Đelić* (DS), Ministarstvo unutarnjih poslova – *Dragan Jočić* (DSS), Ministarstvo financija – *Mirko Cvetković* (DS), Ministarstvo obrane – *Dragan Šutanovac* (DS), Ministarstvo inozemnih poslova – *Vuk Jeremić* (DS), Ministarstvo pravde – *Dušan Petrović* (DS), Ministarstvo poljoprivrede – *Slobodan Milosavljević* (DS), Ministarstvo telekomunikacija i informatičkog društva – *Aleksandra Smiljanić* (DS), Ministarstvo za rad i socijalnu politiku – *Rasim Ljajić* (DS/SDP), Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave – *Milan Marković* (DS), Ministarstvo vjera – *Radomir Naumov* (DSS), Ministarstvo ekologije – *Saša Dragin* (DS), Ministarstvo kulture – *Vojislav Brajović* (DS), Ministarstvo dijaspor – *Milica Čubrilo* (DS), Ministarstvo energije – *Aleksandar Popović* (DSS), Ministarstvo trgovine – *Predrag Bubalo* (DSS), Ministarstvo prosvjete – *Zoran Lončar* (DSS), Ministarstvo za Kosovo i Metohiju – *Slobodan Samardžić* (DSS), Ministarstvo za infrastrukturu – *Velimir Ilić* (NS), Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja – *Mladen Dinkić* (G17 plus), Ministarstvo zdravlja – *Tomica Milosavljević* (G17 plus), Ministarstvo sporta – *Snežana Marković Samardžić* (G17 plus), Ministarstvo znanosti – *Ana Pešikan* (G17 plus) i ministar bez portfelja zadužen za koordinaciju NIP – *Dragan Dilas* (DS).

D. D.

Partijsko svojatanje pobjednice Eurovizije

Neposredno prije kratkog posjeta Marije Šerifović Narodnoj skupštini Srbije, vodila se skupštinska rasprava u znaku utvrđivanja koju stranku podržava njezina obitelj. Sukobljavali su se zastupnik Unije Roma Rajko Đurić i radikal Aleksandar Vučić.

»Ja sam za sada politički potpuno neutralna i ostat ću neutralna. Došla sam na poziv svih zastupničkih skupina i na prvom mjestu velika mi je čast i zadovoljstvo biti ovdje. Da, prvi put sam ovdje«, rekla je Šerifovićeva poslije svega.

uprave, već sa željama političkih stranaka, jer se stvara ogroman državni aparat.

Pojedini zastupnici, prije svega iz redova stranaka manjina, kritizirali su prijedlog sastava nove Vlade i zbog toga što u njemu neće biti posebnog ministarstva koje bi se bavilo ljudskim i manjinskim pravima građana Srbije. Zastupnici SVM-a su predložili amandman kojim je predviđeno da Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu, osim registra nacionalnih vijeća manjina, vodi računa i o njihovom izboru. Ovaj je amandman usvojen, uz još jedan amandman zastupnika G17 Plus, dok ostalih oko 90 mandata nije prihvaćeno.

MANDATAROV EKSPOZE: Mandatar dr. Vojislav Koštunica u svojem je ekspozu odredio pet prioriteta: jasno definiranje državne politike prema Kosovu i Metohiji, nastavak europskih inte-

socijalna i ekonomska politika u okviru koje je istaknuo smanjenje nezaposlenosti i siromaštava, te žešća borba protiv kriminala i korupcije. U raspravi o izloženom ekspozu zastupnici nove oporbe

Zastupnik u Skupštini Srbije, Petar Kuntić

Bez replika zbog vremenske stiske

Tijekom nekoliko dana skupštinskog zasjedanja, u više navrata su demokrate nazivane ustašama, te kritizirane hrvatske manifestacije. Evidentno je bilo kako zastupnik, predsjednik DSHV-a Petar Kuntić nije reagirao na te provokacije. O razlozima, Kuntić kaže:

»Što se tiče animoziteta prema Hrvatima i hrvatskoj manjini prisutan je i dalje među konzervativnim političkim opcijama na srbijanskoj političkoj sceni. Tijekom proteklih sedam dana više puta su se čule riječi ustaša, Đapić u Subotici, Dužijanica sve u negativnom kontekstu i s ciljem izazivanja reakcija i beskrajnih replika i diskusija po poslovniku kako bi se demokratska opcija dovela u vremensku stisku. Stalnim iznošenjem neistina nastojalo se diskreditirati i etiketirati Demokratsku stranku s pridjevima koalicijski partner »ogranka HDZ-a«, »vehabija iz Sandžaka« i tome slično. Pošto se znalo da će Srpska radikalna stranka ići na opstrukciju skupštinskog rada unutar zastupničke grupe DS-a je postojao dogovor da se ne replicira radikalima odnosno da izlaze za govornicu samo šef i zamjenik zastupničke grupe. Da smo odgovarali na radikalske provokacije samo bi im išli na ruku jer bi se rasprava na temu hrvatsko-srpskih odnosa odvela u nedogled«, kaže Kuntić.

O budućim izborima pokrajinskih zastupnika – predstavnika nacionalnih manjina

Inicijativa za izravan mandat u Skupštini AP Vojvodine

Na ovaj način bi AP Vojvodina, osim općeg biračkog prava, pripadnicima nacionalnih manjina osigurala posebno pravo da biraju svoje zastupnike u Skupštinu AP Vojvodine, kaže vijećnik HNV-a Bela Tonković

Dujo Runje: Izbor pokrajinskih zastupnika više je nego aktualan, jer se nalazimo u godini izbora

Predsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine Bojan Pajtić održao je početkom svibnja sastanak s predsjednicima nacionalnih vijeća nacionalnih manjina iz Vojvodine. Tema sastanka je bio dogovor o pripremi nove odluke o izboru pokrajinskih zastupnika kojom se osigurava zastupljenost predstavnika nacionalnih vijećnica u Skupštini AP Vojvodine.

Formirano je zajedničko povjerenstvo koje bi trebalo sačiniti inicijalni prijedlog takvog izbornog sustava u Pokrajini. Tako bi se osigurala institucionalna garancija multietničnosti Vojvodine, a prijedlog će zajednički sačiniti predstavnici Izvršnog vijeća Vojvodine i manjinskih nacionalnih vijeća.

GARANTIRATI POLITIČKO PREDSTAVLJANJE NACIONALNIH MANJINA: Dopredsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Dujo Runje kaže, kako je tema izbora pokrajinskih zastupnika više nego aktualna, jer se nalazimo u godini izbora na svima razinama.

»Unatoč tomu što Ustav Srbije sadrži sveobuhvatno jamstvo glede jednakosti svih pred zakonom, neovisno o rasi, boji, spolu, jeziku, vjeri i nacionalnom podrijetlu, u Srbiji je još uvijek potrebno garantirati političko predstav-

ljanje u parlamentima na svim razinama. To se odnosi i na Vojvodinu. Iz tih je razloga neophodno da postoje rezervirana mjesta za zastupnike nacionalnih manjina u Skupštini AP Vojvodine. To će trebati biti obveza sve dok društvo u Srbiji ne dođe do tog stupnja razvika u kojemu neće biti više bojazni od političke marginalizacije ne-Srba u najvišim predstavničkim tijelima Srbije i Vojvodine.

Ono što bi se odnosilo na Skupštinu Vojvodine i Skupštinu Srbije ne bi se trebalo odnositi na lokalnu samoupravu. Osnovna nit i ideja vodilja zaštite nacionalnih manjina na lokalnoj razini je očuvanje identiteta, sa svim pravima koja iz njega proizlaze. Znači, na lokalnu bi se svi predstavnici nacionalnih manjina trebali pojavljivati i kao građani, neovisno o svojoj nacionalnoj pripadnosti. Nema li svi vijećnici pojedine skupštine općine 'opći' mandat kao i svi ostali vijećnici? Vijeća nacionalnih manjina na razini lokalne samouprave trebaju biti korektori za ostvarivanje prava pojedinih nacionalnih manjina. Time bi se stvorio građanski koncept upravljanja na lokalnoj razini«, kaže Dujo Runje, napominjući kako je dobro što se ovo veoma kompleksno pitanje povjerava samim nacionalnim manjinama, odnosno nacionalnim vijećima nacionalnih manjina.

»Za vjerovati je da će zajedničko povjerenstvo što prije donijeti prijedlog i da će on biti inkorporiran u odluku koju će usvojiti Skupština AP Vojvodine. Vjerojatno će to biti poticaj da se i na razini Republike Srbije donese Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina kojim će se jamčiti pripadnicima nacionalnih manjina zastupljenost u predstavničkim tijelima Srbije. Konkretiziranje rješenja Ustavnog zakona detaljnije bi trebalo regulirati Zakonom o izboru zastupnika u Skupštinu Srbije i Statutom, odnosno Odlukom Skupštine AP Vojvodine, gdje bi se regulirao način izbora zastupnika nacionalnih manjina u Skupštinu Vojvodine. Ovo pitanje nije riješeno na posljednjim republičkim izborima. Iz tih razloga većina manjina, osim Bošnjaka, Mađara i Roma, svoje su sudjelovanje u Skupštini Srbije ostvarile preko Demokratske stranke. Time se ova stranka etablirala kao demokratska, a ujedno je dobila više nego značajan broj glasova manjina. Ovaj vid suradnje Demokratske stranke je realiziran putem nacionalnih vijeća, odnosno stranaka. Kako se radilo o dogovoru Demokratske stranke s vijećima odnosno strankama, oba vida suradnje su u skladu sa zakonom. Tako je predsjednik DSHV Petar Kuntić ušao u Skupštinu Srbije na listi Demokratske stranke. Imajući u vidu

cenzus koji je određen pozitivnim propisima, mnoge manjine ne bi mogle polučiti pozitivne rezultate«.

DEFINIRATI IZBORNE JEDINICE: Na pitanje što bi trebao sadržati prijedlog izbornog sustava u Pokrajini kojim se predviđa osigu-

ranje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u Skupštini AP Vojvodine, Dujo Runje kaže da bi u odluci trebalo navesti broj zastupnika za svaku nacionalnu manjinu u Skupštini Vojvodine.

»Trebala bi se predvidjeti mogućnost biranja zastupnika i njegovog zamjenika. To bi mogao biti kandidat koji je iza izabranog zastupnika dobio najviše glasova. Pravo predlaganja trebale bi imati stranke, udruge i birači nacionalnih manjina. Ukoliko kandidata predlažu birači, za pravovaljanost kandidature trebalo bi predvidjeti 100 ovjerenih potpisa birača. Osim navedenog, dobro bi bilo odlukom definirati i izborne jedinice. Na ovaj bi način AP Vojvodina, osim općeg biračkog prava, pripadnicima nacionalnih manjina osigurala posebno pravo da biraju svoje zastupnike u Skupštinu AP Vojvodine. To znači da bi se manjinama osiguralo, osim

općeg i jednakog biračkog prava, još i posebno manjinsko biračko pravo».

O načinu na koji bi se trebali birati predstavnici nacionalnih manjina koji će biti budući zastupnici u Skupštini AP Vojvodine, Dujo Runje kaže kako bi se trebao ustrojiti poseban popis birača za sve nacionalne manjine.

»Postavlja se i pitanje, želi li svaki član nacionalne manjine biti na toj listi. Izjašnjavanje o naciji je ponekad promjenjiva kategorija. To sve usložnjava situaciju. Također, postoji mogućnost manipulacije glasovima biračkog tijela. Izborna jedinica treba biti teritorij AP Vojvodine. Iz tih razloga potpisi birača moraju biti ovjereni kod ovlaštenih tijela. Osim brojnih problema, ovakav koncept omogućuje podjednaku mogućnost svima u participiranju u Skupštini Vojvodine, a broj mjesta za pojedine nacionalne manjine treba ovisiti o postotku zastupljenosti pojedine nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu Vojvodine. Vjerojatno

Bela Tonković: Treba omogućiti izravan parlamentarni mandat nacionalnim manjinama

Smatram kako bi ovom odlukom trebalo omogućiti **izravan parlamentarni mandat nacionalnim manjinama Vojvodine**. U Europi nacionalne manjine nemaju takav mandat u svim državama. Neke stare članice EU čak ni ne priznaju postojanje nacionalnih manjina na svojem teritoriju – i zbog toga imaju ne male probleme, dok ih ogromna većina priznaje. Sve novije članice EU imaju predviđen izravan parlamentarni mandat za svoje manjine, većina ih i prakticira, ali neke, nažalost, to izbjegavaju izgovarajući se kako one, doduše, jesu prije primanja u EU preuzele tu obvezu, ali, eto, volja birača na izborima je takva, da se u parlamentu ne može stvoriti dovoljna većina da se to i izglasa. Osim po odredbama izbornih zakona u nekim državama Europe postoji izravan parlamentarni mandat za manjine i temeljem međudržavnog ugovora, primjerice Njemačka i Danska».

BEZUVJETAN MANDAT: Bela Tonković navodi kako Sporazum o međusobnoj zaštiti

manjina između SR Jugoslavije i Republike Hrvatske predviđa punu međusobnu zaštitu manjina.

»Pod tom odredbom razumijem i osiguranje izravnog parlamentarnog mandata za nas Hrvate u Republici Srbiji, kao sljednici SR Jugoslavije na ovom teritoriju, tim više, što Srbi u Republici Hrvatskoj to imaju. Izravan parlamentarni mandat po svojoj je definiciji bezuvjetan – i zato mislim da je prag tzv. prirodnog cenzusa ograničenje koje je u suprotnosti s definicijom izravnog parlamentarnog mandata. Smatram da nacionalne manjine i u općinama i u gradovima u kojima žive, i u AP Vojvodini i u Republici Srbiji, moraju imati, proporcionalno svojoj brojnosti, unaprijed zakonom određeni broj zastupničkih mjesta i da na izravnim izborima biraju svoje zastupnike, bez da im se postavljaju bilo kakvi dodatni uvjeti, kriteriji i 'cenzusi'«, kaže Bela Tonković i ističe kako su tako izabrani zastupnici jedini autentični predstavnici svoga naroda.

»Pripadnici nacionalnih manjina, kao i svi drugi građani, imaju pravo birati koga hoće, ali je jasno da pripadnici nacionalnih manjina kao zastupnici na listama drugih stranaka i skupina građana zastupaju te stranke i te skupine građana, te njihove programe i interese, a ne svoj manjinski narod. Mi, Hrvati u Republici Srbiji, sada nemamo svoga predstavnika ni u Skupštini AP Vojvodine, ni u Narodnoj Skupštini Republike Srbije, čime, dakako, ne želim reći da tamo nema Hrvata. Samo što oni ne predstavljaju naš narod – unatoč koalicijskom sporazumu između neke stranke i bivšeg predsjednika HNV-a. Razlog tomu je što je HNV parlament hrvatskog manjinskog naroda u Republici Srbiji i tijelo naše samouprave i dosljedno tomu tijelo državne uprave i kao takav HNV ne može nastupati na izborima, niti samostalno, niti u bilo kakvoj koaliciji. Inače bi u takve aranžmane mogla stupiti i druga državna tijela, primjerice poreska uprava. Isto tako smatram da nacionalna vijeća kao tijela državne uprave ne mogu u svoje ime čak ni predložiti kandidate za izbore. To je posao manjinskih stranaka ili samih pripadnika manjinskih naroda, koji se mogu udružiti u tzv. skupine građana i kao takvi istaknuti svoje biračke listek».

Z. Sarić

će doći do toga da pojedine nacionalne manjine moraju s nekim drugim imati zajedničkog zastupnika».

IZBJEGAVANJE OBVEZA: Vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Bela Tonković* kaže kako je poslije aktualnih burnih političkih događaja ovih dana osvježavajuća vijest da i kod nas ima ljudi i na važnim društvenim položajima, kao što je položaj predsjednika Izvršnog vijeća AP Vojvodine, koji razmišljaju u kategorijama moderne, demokratske Europe i nastoje pretočiti u život europsko poimanje integracije nacionalnih manjina u društvo i državna tijela domicilne države.

»Zato pozdravljam inicijativu Bojana Pajtića da se s predstavnicima nacionalnih vijeća u Vojvodini izradi prijedlog izmjene i dopune odluke o izborima za skupštinu AP Vojvodine.

Većinski i proporcionalni izborni sustav

Vijećnik HNV-a i potpredsjednik Gradskog odbora Lige socijaldemokrata Vojvodine u Subotici Stipan Stipić smatra kako bi odluka o izboru pokrajinskih zastupnika kojom se osigurava zastupljenost predstavnika nacionalnih zajednica u Skupštini AP Vojvodine trebala propisati da se 60 zastupnika bira po većinskom sustavu, kako bi naselja, općine i grad Novi Sad imali svoje predstavnike, a da se drugih 60 zastupnika bira po proporcionalnom sustavu u okviru kojega će građani i stranke formirati svoje liste i za izbor zastupnika nacionalnih manjina, a ta zastupnička mjesta trebaju biti zagarantrana.

Ruža Tumbas, samouka slikarica

Poezija u pastelu

*Moji su radovi moja poezija u slikama * Pastel je moje opredjeljenje, njime sam se proslavila, a finoću, dubinu, svu ljepotu mogu postići u ovoj tehnici*

Razgovor vodio: Davor Bašić Palković

Poznata samouka slikarica iz Subotice Ruža Tumbas obilježit će 50 godina rada retrospektivnom izložbom, koja će večeras (petak, 18. svibnja), s početkom u 19 sati, biti otvorena u subotičkoj Modernoj galeriji »Likovni susret«. Tim povodom »autorica samosvojnih pastela koji su se potvrdili kao dokumenti nepovratno izgubljenih, jedinstvenih znamenja ovog podneblja« govori za naš list o svim značajnijim momentima koji su obilježili polovicu stoljeća (i više od toga) njezina likovnog stvaralaštva.

HR: Slikate od najmlađih dana, a ljubav prema likovnoj umjetnosti, kako sam negdje pročitao, naslijedili ste od oca. Kažite nam više o Vašim prvim susretima s likovnom umjetnošću?

Još kao mala voljela sam crtati, osobito salaše. Imali smo rodake kod kojih sam boravila ljeti na salašu. Za mene je salaš pojam: žito, oranice, klupe, slama, ptice, okoliš – to me je oduševljavalo još kao malu. Kasnije u školi, profesorica likovnog znala je pohvaliti moje crteže olovkom. Također, u svesci iz mađarskog jezika između metodskih jedinica trebao je biti jedan crtež, neki motivi u bojama u olovci, te je i profesorica mađarskog primijetila kako lijepo radim. Ostale su učenice preslikavale ove motive od mene.

HR: Iako slavite 50 godina slikarskog rada, slikarstvom ste se bavili i prije. Naime, 1948. tvornica »Bratstvo«, u kojoj ste tada radili, priredila Vam je izložbu na Vikend naselju...

Budući da sam lijepo crtala, nakon mature zaposlila sam se u »Bratstvu«, gdje sam radila djelovodni protokol s kaligrafijom. Bila je to u izložba u okviru otvorenja Vikend naselja na Paliću. Za tu sam prigodu zamoljena uraditi nekoliko radova, naslikala sam pet slika u tehnici ulja i sve ih je otku-

pio sindikat.

HR: Prvo sudjelovanje na skupnoj izložbi imali ste 1957. godine, na izložbi slikarskih radova amatera članova likovne sekcije poduzeća »Bratstvo«, koju je otvorio književnik *Josip Klarski...*

Godine 1956. pohađala sam tečaj figuralnog crtanja u Subotici, oko pola godine. Iduće godine oformljena je likovna sekcija poduzeća »Bratstvo«, čiji je osnivač bio *Lajčo Evetović*, a ja sam u toj skupini bila jedina žena. Od članova te sekcije danas smo živi samo *Žarko Rafajlović* i ja.

U to vrijeme naslikala sam svoje prve samostalne slike – »Put u predgrađu«, »Krovovi«, »Begonije«, »O šumi« i »Cigansko naselje« s kojima sam se na ovoj skupnoj izložbi predstavila.

Uzor mi je tada bio *Milan Konjović*, nanosila sam boje slobodno, nisam »pimplala« kao kasnije. Inače, do tada sam samo preslikavala s razglednica, tako sam, među ostalim, slikala »suncokrete« *Van Gogha*.

HR: U početku ste radili slike u ulju, ali ste poslije prešli na tehniku pastela...

Sve do 1967. radila sam u tehnici ulja, kada sam po nagovoru *Stipana Šabića* počela raditi u tehnici pastela. Pastel je u međuvremenu postao moje opredjeljenje i

putovi, šikare, bagremove šume, ušorene kuće na samom kraju varoši...

Salaši su moja stara ljubav te predstavljaju značajan motiv u mojem radu. Prvi salaš u pastelu uradila sam 1969. i on se nalazi u Zavičajnoj galeriji »dr. Vinka Perčića«. To sam radila prema skici koju sam napravila na izletu na Hajdukovu.

na otvorenom, pod svodom nebeskim.

HR: Vaše slike rese zidove mnogih privatnih kuća, ali i poduzeća i banaka. Imate li podatak koliko ste slika naslikali i gdje se sve one nalaze?

Naslikala sam preko tisuću slika. Ljudi su moje slike kupovali i nosili kao poklon, tako da se one danas nalaze na svim kontinentima, osim u Africi.

HR: Imate li nekog posebnog uzora u likovnoj umjetnosti?

Poseban dojam na mene ostavile su slike *Zdravka Mandića*, odnosno izmaglica u njegovim radovima. Sličnu pojavu kod mene je prepoznao povjesničar umjetnosti *Bela Duranci*, rekavši mi kako je to ono što mu se najviše sviđa na radu kojeg sam mu jednom davno pokazala.

Inače, pokojni odvjetnik *Raša Kujundžić* imao je jako lijepu kolekciju slika i on mi je s jedne izložbe otkupio dvije slike te me pozvao kući, gdje mi je pokazao kako su se moje slike našle pokraj Mandićevih. To mi je bilo posebno drago.

HR: Jednom ste rekli za sebe da ste

»samouka liričarka«. Možete nam pojasniti ovu sintagmu?

Pa nema su tu puno što dodati, moji su radovi moja poezija u slikama.

HR: U Vašoj slikarskoj karijeri, koji biste događaj izdvojili kao poseban?

Svakako su to moje prve izložbe, samostalna i kolektivna. Također i prva »Dužijanca« 1968. kada sam

Nagrade

Dobitnica je dviju nagrada: Zlatnika s Titovim likom na XVI. Jugoslaven-skom susretu »Bratstvo-Jedinstvo« u Kraljevu 1983. godine, i prve otkupne nagrade na Jesenskoj izložbi slikara amatera likovne sekcije pri Radničkom sveučilištu Subotica, 1986. godine.

Petnest samostalnih izložaba

Ruža Tumbas je rođena 1929. u Subotici, gdje je završila potpunu žensku gimnaziju. Radni je vijek provela u tvornici šinskih vozila »Bratstvo« i Službi društvenog knjigovodstva (SDK) odakle 1983. godine odlazi u mirovinu.

U Subotici je ostvarila petnaest samostalnih izložaba, a prvu samostalnu izložbu imala je 1983. u Računskom centru Ekonomskog fakulteta u Subotici. Skupno je izlagala na brojnim izložbama u Subotici, Somboru, Osijeku, Mostaru, Kraljevu, Adi, Staroj Moravici, Segedinu.

Od 1990. godine članica je Likovnog odjela HKK »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

njime sam se proslavila. Finoću, dubinu, svu ljepotu mogu postići u ovoj tehnici.

HR: Vaši su radovi poznati po tzv. »zavičajnoj ukorijenjenosti«. Često ste slikali prizore koji se gube u nepovrat; bili su to prvenstveno salaši, ali i ljetni

Što se tiče prizora koji danas polako nestaju, imam »skitzen-block«, star 40-50 godina, kojeg još uvijek čuvam i po tim skicama ponekad radim. Od tema sam radila i mrtvu prirodu, cvijeće, sve osim likova. Priroda je čest motiv na mojim slikama, a poseban doživljaj za mene je raditi

sudjelovala na skupnoj izložbi, te izložba povodom osnutka HKUD »Bunjevačko kolo« 1970. kada sam izlagala skupa s *Ivanom Tikvickim-Pudarom*, *Markom Vukovićem*, *Cecilijom Milanković...* Izdvojila bih i izložbu u okviru »Dužijance« 1992. u »Likovnom susretu«, te izložbu povodom 40 godina mojeg

rada, koja je priredena 1997. godine u vestibulu Gradske kuće.

HR: Kada se osvrnete unatrag, jeste li zadovoljni onim što ste učinili na planu bavljenja slikarstvom? Imate li nekih neostvarenih želja?

Nemam. Ipak sam ja amaterka, nisam pohađala umjetničke škole i prisustvovala satima slikanja... Pedeset godina je prošlo i mogu reći kako sam zadovoljna onime što sam ostvarila.

HR: Kažite nam na kraju razgovora, što će publika moći vidjeti na izložbi večeras?

Bit će izloženo oko 50 slika – od mojih prvih radova iz 1957. do najnovijih radova iz ove godine. Na izložbi će se naći slike koje se nalaze u privatnom vlasništvu, budući da ja svojih slika i nemam, te iz vlasništva pojedinih subotičkih poduzeća. Dodala bih i to da sam izložbu posvetila mojim unukama *Aleksandri, Najdi i Mariji*.

Stvarnost istinitija od realnosti

Ruža Tumbas nije imala ambicija otisnuti se u europske umjetničke centre! Ona je do mirovine ostala »službenica financijskog Rsmjera«, ali u gradu i okruženju gdje je »oduvijek« »pejzaž zavičajni« cijenjeni slikarski motiv u interijerima ovdašnjih žitelja, građana i salašara podjednako »gospodstvenih paora« – koji su nadasve poštovali od nepreglednih pustara osvojene i kultivirane oranice, na kojima su puštajući »koričenje« nabijali salaše najplemenitije saživljenosti s nebom i zemljom, ustrajavajući na razmeđu.

»Salaši Ruže Tumbas« doista su karakteristične oznake jedinstvenog lika neodvojivog od Subotice i okruženja. Tako je njen »svijet« postao nedogled emocija, plemenita »igra bez granica«, prepoznatljivost poput nabijanica u blago uznemirenom tlu greda i dolova. Njeni pasteli traju kao zapisi o dva plemenita humana naboja: potresnog zname nja horizontale argatovanja i vertikale čovjeku primjerene žudnje da bude samosvojan. Uspjela je! Sjetne pastoralne izmaglice koje surovost zbilje prevode u simulakrume postale su njena »stvarnost istinitija od realnosti« – prepoznatljivost »samoukog liričara«, zapisao je povjesničar umjetnosti Bela Duranci u katalogu izložbe koja će biti otvorena večeras.

Ivanka Horvat, dugogodišnja knjigovođa HKC »Bunjevačko kolo«

Bez »viška slobodnog vremena«

Na poslu sam radila sa zadovoljstvom, jer smo se uvijek ljudski dogovarali, međusobno pomagali i snalazili

Članovi i prijatelji Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« pamte i rado spominju *Ivanku Horvat*, dugogodišnju knjigovođu ovog centra. Osim što je odlično poznavala svoj posao, kako to ističe predsjednik HKC »Bunjevačko kolo« *Mirko Ostrogonac*, uvijek je iskazivala veliku energiju pri radu. Zbog godina u koje je zašla, *Ivanka Horvat* je u svibnju prestala honorarno voditi knjigovodstvo u ovoj instituciji.

Teta *Ivanka*, kako su je mnogi zvali, rođena je 1928. godine u Subotici. Nakon završene srednje ekonomske škole zaposlila se kao administrativna činovnica u općinskoj službi, zatim je radila u poduzeću »Minerva« kao knjigovođa, a potom u upravi dječjeg odmarališta »Kekec«, odakle 1983. godine odlazi u mirovinu.

NA POSLU I NAKON MIROVINE: »Nakon odlaska u mirovinu, počela sam 1984. godine raditi kao tajnica u odvjetničkom uredu *Franje Vujkova*, čija sam tetka. U odvjetničkom uredu radim i sada, koju je nakon smrti *Franje Vujkova* preuzeo voditi *Dražen Racić*. *Franjo Vujkov* je bio član 'Bunjevačkog kola' i na njegov sam prijedlog počela honorarno voditi knjigovodstvo u tom našem kulturno-umjetničkom društvu koncem osamdesetih godina, koje u to vrijeme još nije bilo imenovano u Hrvatski kulturni centar. Prije podne sam radila u 'Bunjevačkom

kolu', a poslije podne u odvjetničkom uredu«, priča teta *Ivanka* o poslovima koje je radila i nakon odlaska u mirovinu.

»Odlično sam surađivala s tadašnjim blagajnikom *Mirkom Perušićem* i tajnikom 'Bunjevačkog kola' *Josipom Ducikom Kujundžićem*, a početkom devedesetih godina morala sam se više angažirati i preuzeti više poslova.

Lijepo sam se slagala s tadašnjim predsjednikom 'Bunjevačkog kola' *Belom Ivkovićem*. Nije bilo nikakvih problema oko dogovora glede aktualnih knjigovodstvenih poslova. Bilo je lijepo raditi u našem Centru, uvijek je bilo mnogo koncerata, mnogo djece, brojnih književnih večeri i likovnih izložaba«, kaže *Ivanka Horvat* i ističe kako je devedesetih godina bilo teško osigurati financijska sredstva za rad »Bunjevačkog kola«, ali je ipak renovirana Velika dvorana, a sada je adaptiran i dio objekta Centra.

DOBRA SURADNJA I DRAGA SJEĆANJA: »Radila sam osam sati, prvo sam obavljala bankarske poslove, podizala sam izvode, a u uredu sam pregledala koje račune treba platiti i onda sam to knjižila, uz sve ostale tekuće poslove. Pomagala sam predsjedniku Organizacijskog odbora Dužijance *Grgi Kujundžiću* oko knjigovodstvenog provođenja i reguliranja financijskih obveza, isto kao i ranijem predsjedniku Organizacijskog

odbora Dužijance *Lazi Vojnić Hajduku*. Svaki od voditelja odjela u HKC-u nastojao je osigurati potrebna financijska sredstva za rad. Posebno sam knjižila financijsko stanje svakog odjela i uvijek se znalo točno stanje. Dobro smo surađivali. Na poslu sam radila sa zadovoljstvom, jer smo se uvijek ljudski dogovarali, pomagali i snalazili. Rado se sjećam mnogih članova i voditelja odjela našeg Centra, u lijepom su mi sjećanju ostali *Katarina Vojnić*, koja je radila s Folkloornim odjelom, *Davor Dulić*, koji sada vodi folklorni ansambl, *Jelisaveta* i *Josip Dulić*, koji održavaju garderobu, voditelj Likovnog odjela *Josip Horvat*, naša domarka *Ruža Letović* i njen pokojni suprug *Jakov*, kao i još mnogi drugi.

Iako više ne vodi knjigovodstvo u HKC »Bunjevačko kolo«, teta *Ivanka* kaže kako još nije osjetila »višak slobodnog vremena«, jer i dalje radi poslove tajnice u odvjetničkom uredu, a i doma uvijek sebi nađe neki posao, jer ne voli biti besposlenom. Mnogi se sjećaju kako je teta *Ivanka* na posao uvijek stizala biciklom, a i poslove u gradu je obavljala odlazeći iz Centra na biciklu.

»Bicikl još uvijek koristim i pokraj mojih godina u koje sam zašla. Dobro je malo treninga, radi zdravlja. Kada bi u naš Centar stigao račun koji je hitno trebalo platiti, prije plaćanja, virman su trebali potpisati dvoje ovlaštenih potpisnika. Nikada mi nije bilo teško potražiti ih i otići do njihovih radnih mjesta kako bi potpisali virmane, a u tim prilikama bicikl je uvijek bio moje prijevozno sredstvo, jer je tako put bio kraći i brži. Tako je bilo i u slučajevima kada su se u određenom danu mogle isplaćivati plaće«, kaže *Ivanka Horvat*, koja je danas prabaka, ima sina *Miloša*, unuku *Maju* i prauka *Acu*, a prijateljima i poznanicima uvijek srdačno i uz osmijeh mahne kada je sretnu u gradu dok prolazi vozeći bicikl.

Z. Sarić

Vitalnost i savjesnost

»Suradnja s *Ivankom Horvat*, koja je vodila knjigovodstvo u Hrvatskom kulturnom centru 'Bunjevačko kolo', bila je na zavidnoj visini i bilo je ugodno surađivati s njom, jer je uvijek iskazivala optimizam, a voljela se i našaliti, a što je najvažnije, dobro je poznavala svoj posao i mogli smo se u potpunosti osloniti na njen rad glede knjigovodstva. Precizno je pratila poslovanje Centra i u svakom smo trenutku imali pregled stanja rashoda i prihoda. Osobno me impresionirala njena vitalnost, posao je obavljala vrlo savjesno i nikada joj nije bilo teško potražiti nekoga od ovlaštenih potpisnika kada je trebalo hitno platiti neki račun. Ostala je doista lijepa uspomena na našu suradnju«, kaže *Mirko Ostrogonac*, predsjednika HKC »Bunjevačko kolo«.

Konferencija o multikulturalizmu

Harmonizirati djelovanje

Kakva je uloga nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i vijeća za međunacionalne odnose kao zaštitnika multikulturalnih vrijednosti i stvaranja tolerancije među nacionalnim zajednicama?

Piše: Olga Perušić

Konferencija na temu »Uloga teritorijalnih jedinica, nacionalnih vijeća i civilnih organizacija u postizanju stabilnosti u naselju tj. zajednici«, održana je 12. i 13. svibnja na Paliću, uz nazočnost svih predstavnika manjinskih nacionalnih vijeća, osim hrvatskog. U radu su sudjelovali i predstavnici ureda Vijeća Europe i Odjela za demokraciju, Misije OEES-a u Srbiji, te mnogobrojnih predsjednika općina,

viđenju situacije dr. Kozma je rekao kako za njega demokracija ne podrazumijeva harmoničan svijet, pogotovu što se vremenom sužava prostor djelovanja nacionalnih vijeća i parlamenata, te se veoma mijenjaju uloge. Konferenciju je službeno otvorio pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne manjine dr. Tamás Korhecz, koji je kao jedan od ključeva razvitka našega sustava i institucija izdvojio stabil-

predstavnicu Palgo centra za javnu i lokalnu samoupravu, prof. dr. Snežana Dorđević, dok je o iskustvima u radu lokalnih samouprava u Mađarskoj pričao profesor politički znanosti segedinskog Sveučilišta dr. József Geci Aranjós. Naime, u Mađarskoj postoji velika borba za samostalnost lokalne samouprave. Savjetnica pokrajinskog tajnika za lokalnu samoupravu i međuopćinsku suradnju Dušanka Zeljković, istaknula je kako je u jačanju lokalne samouprave potrebna aktivna potpora civilnog sektora i građana koji bi pridonosili rješavanju problema. Savjetnica je istodobno izrazila negodovanje zbog rada i djelovanja Savjeta za nacionalne manjine Vlade Republike Srbije, jer nije aktivan, ali se nada kako će uskoro otpočeti obavljati svoju ulogu. Iskustva i perspektive, te samu ulogu nevladinog sektora u ostvarivanju prava na različitosti i suradnju s lokalnom samoupravom i teritorijalnom autonomijom, prezentirao je, ispred Centra za regionalizam, Saša Popov, koji je pojasnio kako neriješeno manjinsko pitanje u Srbiji uzrokuje mnogo nedostataka, poput političke reprezentacije manjina na svim razinama vlasti, uloge nacionalnih vijeća u procesu odlučivanja, nedorečenost novih institucionalnih aranžmana. U ovom dijelu konferencije predstavile su se najdemokracičnije općine, koje su se odazvale na konferenciju, te su svoju praksu prikazali: ombudsman Općine Sombor Irina Burka Parčetić, predsjednik Općine Subotica Géza Kucsera, predsjednik Općine Senta Attila Juhász i predsjednik Općine Kovačica Miroslav Krišan.

NACIONALNA VIJEĆA: Koordinator nacionalnih vije-

ća nacionalnih manjina, László Józsa, istaknuo je kako utjecaj asimilacije daje alarmantne podatke u našem društvenom razvitku i da je posljednji moment za manjinsku političku elitu da se zapita kako dalje u održavanju egzistencije manjinskih nacionalnih zajednica.

»Mandati nacionalnih vijeća su validni i oni traju do donošenja novog zakona koji bi ta pitanja regulirao. Tu se ne smije zaboraviti kako nacionalna vijeća obavljaju dio javnih ovlaštenja, među kojima se pojavljuju i kao vlasnici jedne ili više medijskih kuća, pa se ne trebamo baviti problemima mandata, i poput neodgovorne Vlade dopustiti da i nacionalna vijeća dignu ruke od svojih obveza«, komentar je László Józse. Predstavnicu organizatora konferencije, Vojvođanskog centra za ljudska prava, mr. Aleksandra Vujić rekla je kako je problem u nedostatku općenite strategije i sve se radi ad hoc, a postoji jasna potreba za koordiniranim politikom nacionalnih zajednica. Direktor Službe Republike Srbije za ljudska i manjinska prava Petar Lađević, istaknuo je kako je broj incidenata sveden na »zanemarivu« brojku, kao rezultat napora i koordinacije Službe i rada šest ministarstva. Na pitanje kakve podatke Služba ima glede počinitelja incidenata, budući da dobro surađuje s MUP-om, Petar Lađević rekao kako Služba čini sve što je u njenoj moći, a ima podatke jedino o počinjenim incidentima.

Sporna je bila tema pripreme novog zakona o izboru nacionalnih vijeća, čiji su nacrt dobila sva nacionalna vijeća još u veljači, a do danas niti jedno nacionalno vijeće nije poslalo svoje mišljenje. Sljedeća

okruge, nevladinih udruga, ravnatelj gimnazija i predstavnika medija. Inicijativa za održavanje ovakve konferencije potekla je od Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, a održana je uz financijsku potporu javnog fonda Šansa za stabilnost iz Segedina, u organizaciji nevladine organizacije Vojvođanskog centra za ljudska prava.

Na samom početku skup je u ime Javnog fonda »Šansa za stabilnost« iz Segedina pozdravio dr. József Kozma, koji je naglasio kako mu je osobito drago što je stigao u Srbiju na dan kada, nakon neizvjesnosti, stižu dobre vijesti o formiranju demokratske vlasti. U svom

nost regije i dosljedno izvršavanje svih prava i propisa koji su bitni za očuvanje različitosti i interkulturalnosti.

DECENTRALIZACIJA: U Republici Srbiji postoji bogata praksa propisa, pravnih sustava zaštite identiteta, ali problem dolazi kod provedbe tih prava. Cilj same konferencije je što bolje upoznavanje sudionika s radom postojećih institucija, kako bi se mogao pronaći prijedlog za njihovu harmonizaciju u djelovanju. Poantu decentraliziranog djelovanja i uloge lokalne samouprave kao dobrog primjera u ostvarivanju prava na različitosti, s pojašnjenjem Europske povelje o lokalnoj samoupravi, obrazložila je

rasprava, na kojoj će se dalje razmatrati nacrt zakona, bit će održana 24. svibnja, a Služba je najavila pozvati i nevladin sektor, koji također ima pravo dati svoje mišljenje. Nacionalnim je vijećima zadan drugi rok za dostavljanje mišljenja i to prije održavanja rasprave. Zamjenik direktora Službe Republike Srbije za ljudska i manjinska prava *Vladimir Đurić*, istaknuo je važnost pripreme državnog izvješća o implementaciji Povelje o manjinskim jezicima, pa je predstavnicima svih nacionalnih vijeća, osim hrvatskog, čiji predstavnik jedini nije sudjelovao na konferenciji, dao prijedlog izvješća na koji vijeća trebaju dati svoje mišljenje. Mišljenja na prijedlog izvješća trebaju se dati što prije, jer rok za dostavljanje izvješća Vijeću Europe je 1. lipnja. Tijekom konferencije, predstavnica Stalne konferencije gradova i općina *Aleksandra Milić*, predstavila je »Vodič kroz rad općinskih vijeća za međunarodne odnose«.

ULOGA INSTITUCIJA: Pokrajinski tajnik dr. Tamas Korhecz, prezentirao je rezultate rada institucija APV u području osiguravanja zastupničkih mandata nacionalnim manjinama, službene uporaba manjinskih jezika, izdvajanja sredstava za unapređenje rada nacionalno opredijeljenih udruga, kao i samog višegodišnjeg projekta »Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini«. O iskustvima u radu pričao je i zamjenik pokrajinskog ombudsmana za prava nacionalnih manjina *Zoltán Gabór*, a ispred Centra za razvoj civilnog sektora, *prof. dr. Vladimir Ilić* je komentirao međuetničke konflikte u Vojvodini. Predstavnik Centra za istraživanje etniciteta *Goran Bašić*, dao je prikaz uspješnih primjera multikulturalnosti Kanade, Hrvatske i Mađarske, temeljem kojih je, kao rješenje za Srbiju, predvidio veliki stupanj decentralizacije. Pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu *Zoltán Jeges*, dao je detaljan pregled funkcioniranja obrazovanja na manjinskim jezicima u Vojvodini, gdje se hrvatska nacionalna manjina evidentira s niskim stupnjem iskorištenosti resursa, a podaci ukazuju na svega 4 posto Hrvata koji uče na hrvatskom jeziku. Tajnik je istaknuo kako je hrvatska zajednica u ovom pitanju još »vrlo mlada«, a u idućem razdoblju inicijativa će ići u smjeru omogućavanja obrazovanja visokoškolskog kadra na romskom jeziku i uvođenja bunjevačkog govora. Ravnateljica Pedagoškog zavoda Vojvodine *Lenke Erdelj*, predstavila je rad svoje institucije i skupa s *prof. dr. Radošom Radivojevićem*, prezentiran je istraživački projekt »Evaluacija stanja međuetničkih odnosa kod mladih u Vojvodini«.

U organizaciji Hrvatskog poslovnog kluba

Dovoljno prostora za investitore

*Najveći razvitak Srbije je u prehrambenoj, elektronskoj i tekstilnoj industriji * Vojvodina je kao i Slavonija – ravna ploča s dva milijuna hektara plodne zemlje, zato i imamo razvijenu poljoprivrednu i prehrambenu industriju*

Piše: Olga Perušić

U Srbiji trenutačno postoji negdje oko 150 hrvatskih tvrtki »kćeri« i predstavništava, od čega su oko jedne trećine članice Hrvatskog poslovnog kluba. Na sastanke Klub poziva svoje članice i druge tvrtke, kao i predstavnike nekoliko vladinih ministarstava i nevladinih agencija, koji su otvoreni za suradnju, te srbijanske tvrtke, osobito one koje posluju u Hrvatskoj ili namjeravaju poslovati u Hrvatskoj. U utorak 8. svibnja, u Beogradu je održan redoviti sastanak Hrvatskog poslovnog kluba, na kojem su dva predavača informirala članove Kluba, na koji se način može ulagati u Srbiju, bilo da se radi o greenfield investicijama ili o investicijama putem tendera. Na ovome sastanku nazočan je bio predsjednik Hrvatske obrtničke komore *Mato Topić*, glavni tajnik Hrvatske obrtničke komore *Petar Sindičić*, veleposlanik RH u Beogradu *Tonči Staničić*, pomoćnica ravnateljice Centra za poslovno obrazovanje *Vesna Štefica* i viša stručna suradnica Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske *Željka Nazalin-Mrkša*, te domaćini: predsjednik Hrvatskog poslovnog kluba i ravnatelj tvrtke INA *Rikard Klopučar* i ravnatelj predstavništva Hrvatske gospodarske komore i potpredsjednik Kluba *Goran Masnec*. Sastanak je održan uoči otvorenja Sajma tehnike u Beogradu, gdje je Hrvatska prezentirana na dva štanda – štandu Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore, s ukupno dvadesetak izlagača.

PREDNOSTI U SRBIJI: Kvalitetna tumačenja o makroekonomskoj stabilizaciji i o prednostima srbijanskog tržišta, obrazloži-

la je načelnica sektora za promociju izvoza Agencije za strana ulaganja i promociju izvoza SIEPA, *Irena Posin*, koja je istaknula kako je glavni naglasak za ulagače u Srbiji geografski položaj zemlje i kvalitetni, a jeftini ljudski resursi. Za investitore je osobito važno pitanje inflacije, koja je u Srbiji 2000. godine iznosila 112 posto, dok je 2006. godine bila samo 6,6 postotaka. Usporedo sa smanjenjem inflacije raste kreditni rejting, bankarski sustav je potpuno reformiran, pa je trenutačno prisutna 21 inozemna banka, 14 leasing kompanija i mnogo osiguravajućih tvrtki, te dvije kreditne agencije. Srbijansko je tržište zanimljivo i zbog najniže stope poreza na dodanu vrijednost u regiji, s 18 posto. Cijena radne snage je konkurentna, a prosječna plaća od 363 eura spada u najniže u Europi.

VOJVODINA: Na sjednici Hrvatskog poslovnog kluba u Beogradu posebno su predstavljene mogućnosti Vojvodine. Ravnatelj Fonda za podršku investicija u Vojvodini VIP *Branislav Bugarski* je u svojem izlaganju predočio sve prednosti ulaganja u ovaj kraj Srbije. Orijentirajući se na domenu agro-biznisa, *Branislav Bugarski* je ukazao na izuzetno povoljne cijene zakupa zemljišta.

»U vojvodanskim općinama, zakup zemljišta se kreće od 7 do 11 eura, što je izuzetno povoljno, a pri tome svaki je inozemni investitor u Srbiji izjednačen po statusu s domaćim. U Srbiji možete vidjeti tri hrvatske kompanije: 'Agrokor', 'Luru' i 'Nexe grupu'. Po našim saznanjima još se nitko nije požalio na svoju investiciju u Srbiju«, komentirao je *Bugarski*.

U Somboru održana Godišnja skupština HKUD »Vladimir Nazor«

Godina velikih uspjeha

Usvojena sva izvješća i utvrđene smjernice za daljnji rad

Po godinama ustaljenoj tradiciji, Skupština Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor« iz Sombora održana je druge nedjelje u svibnju, ovoga je puta to bilo 13. svibnja, pred oko stotinjak članova i gostiju. Usvojeno je izvješće o radu, te financijsko izvješće i izvješće Nadzornog odbora, a utvrđene su i smjernice za budući rad.

Skupština je protekla u svečarskom ambijentu i ugodnoj atmosferi, a u pojedinim je momentima bila nabijena emocijama izazvanih evociranjem uspomena na prošlo vrijeme i članove kojih više nema među živima.

DOGAĐAJI U NIZU: Prethodnih godinu dana bilo je jedno od najaktivnijih i događajima najopsežnijih razdoblja u povijesti Društva. Bila je to godina obilježavanja 70. obljetnice utemeljenja udruge, a uprava je, ocjena je to svih sudionika Skupštine, uspješno organizirala sve manifestacije i dolazećim generacijama ostavila primjer kako se velikim trudom i zalaganjem uspješno može voditi udruga.

Tajnik »Nazora« *Zoran Čota* detaljno je izvijestio o svim

zbivanjima u okviru HKUD-a u prethodnih 12 mjeseci, a za ovu prigodu izdvajamo: nastup na »Đakovačkim vezovima« i organiziranje »Dužionice« u srpnju prošle godine, pokretanje izučavanja predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u OŠ »Bratstvo-jedinstvo« u rujnu, uspješan nastup mladih recitatora na Pokrajinskoj smotri recitatora u Subotici u studenom, te na koncu, dvodnevna središnja proslava 70. obljetnice postojanja i djelovanja HKUD »Vladimir Nazor« u prosincu.

Niti prva četiri mjeseca 2007. godine nisu bila bez puno događanja, od niza vjerskih tribina od siječnja do svibnja, preko Velikog bunjevačko-šokačkog prela u veljači, do prijema visokog izaslanstva Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske u ožujku i ugošćavanja »Šokačke grane« iz Osijeka u travnju, kao i mnogih drugih.

APEL RODITELJIMA: Rad uprave Društva podržali su svi govornici na Skupštini, a u emotivnom tonu nazočnima su se obratili *Stipan Pekanović*, *Žigmund*

Istim tempom i dalje: Šima Raič

Fratrić i *Šima Raič*. Zahvaljujući svima na pomoći i dobroj suradnji, Šima Raič je obećao da će uprava i u budućnosti djelovati na korist svih svojih članova i somborskih Hrvata u cijelosti, dok je odvjetnik *Stipan Pekanović* rekao kako bi bilo dobro da se za sljedeće Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Sombor kao gost pozove hrvatski pop pjevač *Goran Karan*, te da za to treba zatražiti pomoć Karanovih bliskih rođaka iz Stanišića pokraj Sombora, od kojih su neki odnedavno aktivni u hrvatskoj zajednici.

Marija Šeremešić je apelirala na roditelje da upišu djecu u školu »Bratstvo-jedinstvo«, u kojoj je djeci omogućeno učenje hrvatskog jezika, a od nazočne pomoćnice pokrajinskog tajnika za propise,

upravu i nacionalne manjine, ujedno i članice Izvršnog odbora HNV-a *Antonije Čota*, zatražila je informacije o najavljenom pokretanju emisije na hrvatskom jeziku na Radio Somboru. *Antonija Čota* je, uz želju za nastavkom uspješnog djelovanja Društva, poručila kako postoji prijedlog i riješenost Radio Sombora da se emisija na hrvatskom jeziku pokrene, a da je sada na samim pripadnicima hrvatske zajednice da tu ponudu realiziraju.

Skupštini su, osim članova Društva, prisustvovali i predstavnici udruge iz Bačkog Brega i Sonte *Joza Kolar* i *Zvonko Tadijan*, predstavnik Generalnog konzulata RH u Subotici *Tihomir Šilović*, kao i direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić*.

H. R.

Na godišnjoj skupštini okupilo se oko sto članova

Predstavljen novi broj »Miroljuba«

Govoreći na Skupštini, glavni i odgovorni urednik lista »Miroljub«, *Matija Đanić* predstavio je najnoviji broj, koji je nekoliko dana ranije izašao iz tiska. Broj sadrži događaje koji su zabilježeni od Velikog bunjevačko-šokačkog prela krajem veljače, do početka svibnja. I ovaj je broj izrađen i tiskan u suradnji s Novinsko-izdavačkom ustanovom »Hrvatska riječ«.

Ana S. Pekanović iz Sombora,

Obranila doktorsku disertaciju u Tübingenu

Ana S. Pekanović iz Sombora obranila je doktorsku disertaciju i time stekla zvanje doktorice prirodnih znanosti 7. veljače ove godine na International Max Planck Research school Universitätsklinikum Tübingen Neurologische Klinik – Biološkom i medicinskom fakultetu Sveučilišta Eberhard-Karls u Tübingenu u Njemačkoj.

Disertacija je obranjena pred peteročlanom komisijom u sastavu: predsjednik komisije prof. PD dr. *Jörg Schulz*, te članovi prof. PD dr. *Ralph Dringen*, prof. dr. *Simone Di Giovanni*, prof. PD *Rejko Kruger* i prof. PD dr. *Andreas Luft*, a nosi naziv »Aging of cerebellar granule neurons in vitro« – »Starenje cerebralnih granularnih neurona in vitro«.

U disertaciji se navode činjenice da je starenje spor i kumulativni proces, te mu je otežan eksperimentalni pristup. U starijoj dobi pove-

ćava se rizik od neuro-degenerativnih oboljenja kao što su Alzheimerova i Parkinsonova bolest. Molekularni mehanizmi, koji dovode do njihove pojave, još nisu potpuno poznati. »Cilj disertacije je bio izraditi i ispitati in vitro model neuronalnog starenja, te su korišteni primarni cerebralni granularni neuroni koji predstavljaju dobar in vitro model za različite paradigme odumiranja neuralnih ćelija, na primjer gubljenje kalija ili egzotoksičnost glutamata. Starenje in vitro izazvalo je povišenu ekspresiju gena uključenih i reakcije na stres. Oslabljeni geni su uglavnom bili odgovorni za kontrolu sinaptičke funkcije. Podaci pokazuju da se cerebralni granularni neuroni mogu uspješno kultivirati i duže od 60 dana in vitro, te mogu predstavljati vrijednu alatku za dobivanje modela starenja i neurodegenerativnih oboljenja« navodi se u sažetku disertacije.

Ana S. Pekanović rođena je u Somboru 14. rujna 1977. godine gdje je završila osnovnu školu i Gimnaziju. Studije Biološkog fakulteta Sveučilišta u Beogradu završila je 2001. godine i stekla zvanje diplomiranog molekularnog biologa i fiziologa.

U Subotici održana godišnja skupština Pučke kasine 1878.

Jednoglasno usvojena izvješća

»Tijekom 2006. godine Pučka kasina 1878. suočavala se s nedostatkom novca, posebice za izdavanje Glasnika, u kojem HNV i SO Subotica nisu prepoznali ozbiljan časopis, te ga ne vrednuju adekvatno i ne žele trajno podržati. Također, u drugoj polovici 2006. počinju rasprave o prostorijama u ulici Matije Gupca i o napuštanju tih prostorija od strane Pučke kasine. Skupština Općine oduzima Kasini ove prostorije i izbacuje najstariju hrvatsku kulturnu instituciju u gradu na ulicu«, naveo je podnoseći izvještaj o radu u 2006. godini predsjednik Pučke kasine 1878. *Josip Ivanković*, na Godišnjoj skupštini ove udruge koja je u utorak održana u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici.

»Ipak, usprkos problemima, Glasnik PK izlazi redovito, a kvalitetniji prijelom i tisak postignut je u suradnji s NIU 'Hrvatska riječ'. Navedeni problemi neće obeshrabriti Glavni odbor PK u daljnjem radu«, zaključio je Ivanković.

Prijedlog plana rada za 2007. iznio je tajnik *Ljudevit Vujković Lamić*, istaknuvši kako se do kraja godine planira promocija knjige o *Paji*

Kujundžiću, platforma uspostavljanja suradnje s Bunjevcima koji negiraju svoje hrvatsko podrijetlo, proširenje dopisničke mreže Glasnika i njegove distribucije, osiguravanje prostorija i redovitih sredstava za rad udruge, obilježavanje obljetnica značajnih ličnosti, priprema i obrada »Autobiografije mr. Lazara Ivana Krmpotića«, snimanje dokumentarnog filma, izložba fotografija i trofeja, kao i izdavanje knjige s biografijom *Ljudevita Vujkovića Lamića – Moce* u povodu 100. godina rođenja, izdavanje knjige »Školska zadruga« pokojnog

Josipa Temunovića i prikupljanje materijala za usporedni pregled statuta svih hrvatskih institucija kao priprema za izdavanje knjige po Temunovićevoj ideji, te priprema knjige »Pogrebni običaji u Subotici« za tisak.

Na Skupštini, kojoj je nazočilo 27 od 47 članova, jednoglasno su usvojeni izvještaj o radu u prošloj godini i prijedlog plana rada za 2007., kao i izvješće Nadzornog odbora o materijalno-financijskom poslovanju za 2005. godinu, koji je podnio predsjednik NO *Zlatko Mučalov*. Također jednoglasno je usvojen i prijedlog o izmjeni i dopuni Statuta koji se odnosi na formalno-pravne izmjene temeljem promjene preambule Zakona o udruživanju građana, te promjenu žiga udruge.

D. B. P.

Internetske stranice

Na Skupštini su predstavljene internetske stranice Pučke kasine 1878. (www.pucka-kasina.com), koje je izradio Branimir Tonković.

Najavljeni klasifikacijski ispiti za srednje škole

Prijemni ispiti i upis

Za upis u srednje škole u Srbiji u sljedećoj školskoj 2007/2008. godini bit će preko 83 i pol tisuće mjesta za 81.000 svršenih osnovaca, priopćilo je Ministarstvo prosvjete.

Prema upisnim pravilima, prvi na provjeru znanja idu daroviti učenici koji se žele upisati u specijalizirane škole ili odjele. Oni se za polaganje prijemnog ispita prijavljuju od 21. do 27. svibnja, a za sportsku gimnaziju i za gimnazije sa sportskim odjelima prijave su 1. i 2. lipnja.

Prijemni ispiti polažu se od 2. do 4. lipnja, a konačni rezultati i upis talenata planirani su za 8. lipnja. U međuvremenu, 6. i 7. lipnja nezadovoljni mogu uputiti prigovor.

Prijemni ispiti u umjetničkim, glazbenim i baletnim školama bit će organizirani od 2. do 4. lipnja, a u Matematičkoj gimnaziji i matematičkim odjelima 2. lipnja. Prijemni u filološkim gimnazijama i filološkim odjelima bit će 2. i 3. lipnja. Ukoliko kandidati za ove škole ne polože prijemne ispite, oni se mogu prijaviti za polaganje klasifikacijskog ispita za upis u

neku od četvorogodišnjih škola.

Na ispitu se provjeravaju odgovarajuća znanja koja su učenici stekli u prethodnom školovanju i posebne sposobnosti koje su potrebne za određeni obrazovni profil, a svi koji polažu prijemni bit će rangirani prema broju osvojenih bodova na testiranju, općem uspjehu koji su postigli od šestog do osmog razreda osnovne škole i broju poena koji su osvojili na natjecanjima u osmom razredu i to iz predmeta koji su od značaja za upis u filološku ili matematičku gimnaziju.

Svršeni osnovci koji se natječu za upis u Filološku gimnaziju polažu poseban test iz srpskog jezika i književnosti i test iz stranog jezika, a učenici koji žele nastaviti školovanje u matematičkim gimnazijama rješavaju zadatke iz matematike.

Naknada za polaganje prijemnog ispita u umjetničkim školama koštati će 1.000 dinara, u matematičkim gimnazijama do 500 dinara, a cijena izlaska na klasifikacijski ispit bi će 300 dinara.

Predaja dokumenata za upis

u ostale četvorogodišnje srednje škole obavljati će se od 3. do 15. lipnja u matičnim osnovnim školama, a klasifikacijski ispit iz srpskog, donosno materinskog jezika će se održati 18. lipnja, a iz matematike 19. lipnja.

Uvjeti za upis u srednju školu ostali su nepromijenjeni u odnosu na prošlu godinu. Smatrat će se da je učenik položio klasifikacijski ispit ukoliko osvoji najmanje po jedan poen iz svakog predmeta, pri čemu se prvo rangiraju učenici koji su osvojili najmanje po pet poena iz srpskog i matematike.

Konačni popisi primljenih učenika i onih koji budu ostali ispod crte bit će objavljeni na školskim

oglasnim pločama 25. lipnja. Liste želja popunjavaju se i predaju 27. i 28. lipnja, a raspored primljenih po školama, smjerovima gimnazija i obrazovnim profilima bit će poznat 5. srpnja. Prvi upisni krug je 5. i 6. srpnja, a preostala slobodna mjesta bit će objavljena 6. srpnja. Liste želja za drugi upisni krug predaju se 9. srpnja, a konačan raspored primljenih znat će se 12. srpnja, kada se službeno završava upisni rok za srednjoškolce.

Oni koji žele upisati trogodišnju školu, ne polažu klasifikacijski ispit, već se upisuju na osnovi uspjeha u školi od šestog do osmog razreda.

H. R.

Uspješno završena proljetna sjetva

Sjetva u subotičkom ataru uspješno je okončana, a ovoga proljeća zasijano je ukupno oko 51,5 tisuća hektara, stoji u izvješću općinske Službe za praćenje sjetve. Sve planirane površine su i zasijane, a najviše prostora kao i uvijek zauzima kukuruz na 38.300 hektara. Druga kultura u našoj općini je suncokret koji je zasijan na 5.120 hektara, što je znatno manje od višegodišnjeg prosjeka. Slijede soja i šećerna repa, zob i jari ječam. Na nekoliko lokacija je došlo do presijavanja ječma, pa su zato krmno bilje i kukuruz premašili plan sjetve.

Priopćenje O. O. Saveza vojvođanskih Mađara u Subotici

Neka bude više distributivnih službi

Općinska organizacija Saveza vojvođanskih Mađara u Subotici sa zaprepaštenjem je primila vijest o ponovnoj odluci KDS-a da je u subotu 12. svibnja 2007. godine navečer isključila iz sustava sve kanale koji su emitirali natjecanje za pjesmu Eurovizije izuzev kanala RTS-a.

Nacionalne zajednice u Srbiji, među njima i Mađari i Hrvati imaju ustavno pravo na informiranje na materinjem jeziku. Zbog toga zahtijevamo da Kablovski distributivni sustav u Subotici Mađarima i Hrvatima koji žive na teritoriju ove općine, omogućiti praćenje svih značajnih programa emitiranih na njihovom materinjem jeziku.

Općinska organizacija Saveza vojvođanskih Mađara u Subotici je već više puta po zahtjevu stanovništva tražila od KDS-a da poveća izbor programa na mađarskom jeziku, a s obzirom da je na teritoriju susjednih općina mnogo veći izbor, iako u Subotici živi najbrojnija zajednica Mađara u Vojvodini.

Ukoliko nadležni KDS-a u Subotici i dalje ne omoguće da stanovništvo Općine ima veći izbor programa na mađarskom jeziku, Općinski odbor SVM-a će kod Lokalne samouprave inicirati pokretanje ili tražiti da se dozvoli rad konkurentnim kablovskim distributivnim sustavima, a stanovnici neka odluče kojoj će dati svoje povjerenje.

H. R.

Priopćenje za javnost

U ime redakcije i kolektiva »Subotičkih novina« ispričavam se svima koji nisu mogli, ili narednih dana neće moći na uobičajenom mjestu predati svoje poruke, sjećanja ili male oglase. Riječ je o još jednoj smicalici nekadašnjeg vlasnika najvećeg paketa akcija, koji je u međuvremenu – raskidom kupoprodajnog ugovora – potpuno ispaio iz posla oko privatizacije »Subotičkih novina«.

»Subotičke novine«, će i ove nedjelje izaći u skromnom obimu od osam strana, ali će zato i ovog puta biti – besplatne. Uobičajeni oblik i izgled novine će dobiti od 21. broja, koji izlazi iz tiska 25. svibnja, ističe u priopćenju *Dorđe Dragojlović*.

Izabrano novo vodstvo

Akcionari Subotičkih novina a. d. održali su Izvanrednu skupštinu poduzeća, na kojoj su promijenili osnivački akt, razriješili članove Upravnog i Nadzornog odbora, te izabrali nove članove tih tijela. Novi Upravni odbor Subotičkih novina sada čine: *Ištván Huđi* (na sjednici UO koja je uslijedila nakon Skupštine izabran za predsjednika), *dr. Branko Malađurski* i *Ljubomir Đorđević*, dok novi Nadzorni odbor čine: *Zvonimir Perušić*, *Olga Kosanović* i *Radovan Mijatović*.

Upravni odbor je nakon toga za v.d. direktora i v.d. glavnog i odgovornog urednika Subotičkih novina imenovao *Dorđa Dragojlovića*, koji je ujedno i privremeni zastupnik državnog kapitala.

Skupština je održana u utorak 15. svibnja u prostorijama Otvorenog sveučilišta u Subotici, budući da prostorije matične kuće akcionarima trenutačno nisu dostupne, jer su pod ključem prethodnog vlasnika, s kojim je Agencija za privatizaciju raskinula ugovor.

Z. S.

Spriječimo bolesti usta i zuba

Sedamnaesti po redu Tjedan zdravlja usta i zuba predstavlja završnu manifestaciju sveukupnih ovogodišnjih aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja usta i zuba stanovništva. Ove godine obilježava se od 14. do 20. svibnja.

Zavod za zaštitu zdravlja i Stomatološka služba Doma zdravlja 16. svibnja organizirali su središnju manifestaciju na Trgu slobode u Subotici. Djeca nižih razreda osnovnih škola na Sunčanom su satru crtali kredama po pločniku, na panoima su bili izloženi najljepši crteži, a izveden je i zanimljiv program. Liječnici, stomatolozi i farmaceuti informirali su djecu i prolaznike o pravilnom načinu održavanja higijene usta i zuba, pravilnoj ishrani, štetnom djelovanju duhanskog dima i o mnogim metodama za sprečavanje oralnih bolesti. Glavna poruka organizatora je bila: »Bolesti usta i zuba se mogu spriječiti«, te da ova manifestacija treba kao eho odjeknuti kod što većeg broja sugrađana.

18. svibnja 2007.

Nejasni kriteriji za dodjelu općinskih stipendija

Nakon trosatne rasprave, lokalni parlament je u utorak 15. svibnja, u nastavku 35. zasjedanja, usvojio prijedlog pravilnika o stipendiranju studenata Općine Subotica. Glavna zamjerka vijećnika bili su nejasni kriteriji dodjele sredstava, ali i pitanje tko je mjerodavan predlagati studente za stipendije.

Još jedna točka dnevnog reda zasjedanja Skupštine općine Subotica bila je i donošenje projekta razvoja Lječilišta Palić, takozvanog Master plana. Vijećnici su pozdravili Master plan, ali su u raspravi istaknuli da su sljedeći koraci, u smislu realizacije plana, značajni te se s njima ne treba mnogo čekati.

U raspravi je zamjerke bilo na račun isključenja Zoo vrta Palić iz projekta Master plana na Paliću.

Na ovom zasjedanju Skupštine općine, među ostalim, usvojen je program turističkih manifestacija u gradu, a predsjednik Skupštine općine *Saša Vučinić* najavio je još dvije sjednice do ljetne stanke u radu lokalnog parlamenta.

M. K. K.

Palićke vinske svečanosti

Usrijedu 16. svibnja u zelenoj vijećnici Gradske kuće organizirana je prikladna press konferencija JP »Palić-Ludaš« i Rotary kluba Palić u povodu organiziranja predstojećih Palićkih vinskih svečanosti. U pitanju je obnavljanje štovanja sv. Urbana, zaštitnika vinara i vinogradara u Subotičko-horgoškoj peščari, te se ova manifestacija u podnaslovu zove »Urbane vinske radosti« koje će se održati 25. i 26. svibnja na Paliću. U sklopu bogatog programa koji je predviđen tijekom ova dva dana, župa Marije Kraljice Svijeta na Paliću održat će svečanu ceremoniju povodom sv. Urbana. Bit će upriličena prigodna izložba karikatura *Davora Štambuka* iz Splita, otkrit će se spomen ploča *Beli Hanvasu*, dok će Rotary klub Palić organizirati humanitarno kuhanje riblje čorbe, a organizatori obećavaju još i druge zanimljivosti.

D. P.

U Subotici obilježen Dan Europe

Dan Europe obilježen je i u Subotici posjetom izaslanstva kojega su činili predstavnici veleposlanstava Francuske, Italije i Mađarske u Beogradu, a nazočni su bili i srbijanski predstavnik Misije Europske unije u Bruxellesu, te generalni konzul Republike Mađarske u Subotici.

Predsjednik Općine *Géza Kucsera* u Velikoj je vijećnici pozdravio diplomatsko izaslanstvo, lokalne dužnosnike, političare i gospodarstvenike.

Za vrijeme posjeta međunarodnog diplomatskog izaslanstva, na središnjem gradskom trgu postavljen je bio Europski šator, gdje su dijeljeni promidžbeni materijali o EU, a građani su pod šatorom imali prigodu razgovarati s izaslanstvom.

M. K. K.

Uspjela sajamska priredba Osijek-expo

Tri u jedan

15. Međunarodni Sajam graditeljstva i opreme *
8. Obrtnički sajam * 3. Međunarodna izložba
inovacija, prototipova i poslovnih planova
pod nazivom »Budi uzor 2007«.

Osijek se bez sumnje potvrđuje kao sajamski grad, pa je od 9. do 12. svibnja održana još jedna uspješna sajamska priredba »Osijek-expo«, kako su je popularno nazvali »Tri u jedan«, jer je obuhvatila tri gospodarske priredbe: 15. Međunarodni Sajam graditeljstva i opreme, 8. Obrtnički sajam i 3. Međunarodnu izložbu inovacija, prototipova i poslovnih planova pod nazivom »Budi uzor 2007«.

U četiri dana na sajamskom je prostoru Pampas na više od 5 tisuća četvornih metara otvorenog i zatvorenog prostora, svoje proizvode i umijeća ponudilo više od 360 izlagača iz čitave Hrvatske ali i Bosne i Hercegovine, Mađarske, Njemačke, Slovenije i Srbije.

rana i usko specijalizirana sajamska priredba Jugoistočne Europe. To je i najstariji osječki sajam i evo obilježavamo 15. obljetnicu, a od 2000. obogatili smo ga i Obrtničkim sajmom, u cilju promicanja obrta i obrtništva kao vrlo važnog dijela gospodarstva. Treća i najmlađa priredba je Sajam inovacija i bilježi tek treću godinu, ali okuplja 70 i više izlagača koji su ponijeli više od 400 inovacija, pa su ga ljudi u Tehnologijsko-razvojnom centru nazvali – »Mi pretvaramo sveučilišnu izvrsnost u konkurentne proizvode«. Tu su i naši gradovi prijatelji: Pečuh, Pforzheim, Subotica i Tuzla. Govorili su još *Karlo Mišković*, predsjednik Obrtničke komore Osječko-baranjske županije,

se broj malih tvrtki u posljednje tri godine povećao za 3200, a broj zaposlenika za 50.000. Broj obrtničkih tvrtki povećao se za 5000 a broj zaposlenika za 13.000, što najbolje svjedoči o porastu maloga gospodarstva, porastu broja zaposlenika ali i porastu financijskih rezultata. Samo u Osječko-baranjskoj županiji registrirano je više od 5000 obrta s više od 8000 zaposlenika, a ovakve sajamske priredbe imaju snažnu ulogu u promicanju poduzetništva i obrtništva.

ŠOKAČKI JASTUCI I INOVACIJE: Parkiranje i ulaz su ponovno bili besplatni, pa je sajam posjetilo mnoštvo posjetitelja i gostiju, a podosta ih se okupilo u velikom šatoru oko tisuću četvornih metara gdje se smjestilo više od 70 inovatora. *Štefica Kojić* iz Vinkovaca nudi tradicijski šokački jastuk, zaštićeni proizvod koji je okićen već brojnim nagradama, a na štandu tuzlanskoga kantona razgovarali smo s glavnim tajnikom *Ismetom Omerčehajićem*: »Ove smo godine u Osijek došli sa šest inovacija a ja posjetiteljima i zainteresiranim preporučam pokretnu prešu za uljarice i drugo voće i povrće, kapaciteta od 50 do 2500 litara, koja je dala odlične rezultate u nas u ratnim uvjetima, kada smo preradili 450 tona uljane repice i proizveli 115 t ulja odlične kvalitete u otežanim uvjetima, i to kada je litra ulja u Bosni bila 35 DEM. Drugo, tu je ekološka brana, izum naših učenika, koja je pokretna i uz pomoć lanaca i pokretne trake služi za čišćenje vodotoka od plutajućih predmeta, odlaže otpad u kontejnere na obali i ima tri bazena za prečišćavanje vode, grubo, fini i najfiniji, a talog nakon toga

prečišćavanja služi kao mineralno gnojivo«.

Mirjana Gorjanac dežurna je na štandu mađarskoga grada Pečuha, živi i radi u Mađarskoj a podrijetlo vodi iz Vojvodine, naime, baka i djed su joj iz Bačkog Brega. Ovdje su skupa Grad Pečuh, Turistička zajednica, Obrtnička komora i pečuški Expo-Centar, jer i Pečuh ima svoj Expo sajam, a u Osijeku su vrlo često, ne samo na Sajmu graditeljstva, no i Osječani dolaze sajmovati u Pečuh.

Na štandu Pforzheima su *Gordana Rus*, Hrvatica koja živi i radi u Njemačkoj, *Peter Trojta* i *Slavko Štefanac* ispred Društva njemačko-hrvatskog prijateljstva. I oni su često na sajmovima u Osijeku, ali imaju suradnju i sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i to dugu već tridesetak godina.

Iz Subotice su došli predstavnici Turističke zajednice grada i *Palica Neven Višnjić* i *Ivana Nešković* te *Ljubica Mesaroš*, koja je predstavila obiteljsku tvrtku »Velur«.

»Ovaj obrt započeo je naš otac još davne 1956. godine a od 1992. godine nastavili smo brat i ja, imamo 17 zaposlenika i bavimo se proizvodnjom galanterije i izvozimo ono što se u Srbiji uvozi. Vidite ovdje sportske i putne torbe, toaletne torbe i opremu za lov i ribolov, a ovaj smo program namijenili hrvatskim kupcima, jer puno toga radimo za Podravku, Cedevidu i druge. Drugi puta sam na osječkom sajmu, a Osijek je divan grad i neodoljivo me podsjeća na moju Suboticu«, rekla je *Ljubica Mesaroš*.

Slavko Žebić

OBLJETNICA: Ovaj je sajam odavno prerastao lokalne pa i hrvatske okvire, rekla je *Ines Teskera*, direktorica Osječkog sajma d.o.o., a proistekao je iz Domovinskoga rata i rastuće potrebe obnove ratom razrušenih stambenih objekata, gospodarstva i infrastrukture, kada je bio »Sajam obnove«, no s ovim brojem izlagača on postaje profili-

dožupan dr. *Dinko Burić*, direktor Tehnologijsko-razvojnog Centra *Ivan Štefanić*, te dogradonačelnik *Vladimir Šišljagić* koji je i otvorio Sajam, ali ne presijecanjem vrpce, kako je to uobičajeno, već piljenjem cjepanice i to motorkom.

Pomoćnik ministara gospodarstva, rada i poduzetništva *Leo Begović* istaknuo je tom prigodom kako

Održan 74. Međunarodni poljoprivredni sajam u Novom Sadu

Veliki broj izlagača i posjetitelja

Kao i prethodnih godina, tako su i ove na poljoprivrednom sajmu izloženi proizvodi velikog broja hrvatskih tvrtki

U Novom Sadu je u tijeku od 12. do 19. svibnja 74. Međunarodni poljoprivredni sajam. Kao i svake godine do sada, okupio je veliki broj izlagača te posjetitelja iz zemalja u regiji, ali i iz zemalja diljem Europe i svijeta. Tako su ove godine po prvi puta nastupile tvrtke iz pojedinih zemalja iz Azije te iz Latinske Amerike i Sjedinjenih Država. Svakako je ipak najveći broj izlagača iz europskih zemalja a posebice iz zemalja u okruženju.

Na sajmu se doista može vidjeti svašta, od proizvoda prehrambene industrije, metaloprerađivačke, kožarske, svih vrsta strojeva za

je na sajam organizirano išao po jedan autobus. Među onima koji su organizirano došli na sajam 14. svibnja, bio je i vijećnik ispred DSHV-a u Skupštini Općine Subotica Luka Dulić, poljoprivrednik iz Đurđina. On je istaknuo kako je ovo odličan potez prije svega za članove ali i simpatizere stranke koji se bave poljoprivredom. Lulić nam je još dodao da se svakako planira i ubuduće organizirati sličan kolektivan posjet manifestacijama sličnog karaktera i u drugim mjestima, prije svega Osijeku koji je prijateljski grad Subotice. Organiziran posjet sajmu je sljedećeg dana, 15. svibnja, organizirala i Udruga poljoprivrednika Općine Subotica.

poljoprivredu i dijelova za strojeve, raznih uslužnih djelatnosti, razna nova tehnološka dostignuća u spomenutim oblastima, jednom riječju sve što je vezano za poljoprivredu moglo se pronaći. U stočnom dijelu ima svih vrsta žive stoke: krava, ovaca, koza, konja, svinja, živine, čak i dio s ukrasnim sitnim životinjama, a prikazan je i uzgoj puževa.

PREZENTACIJE I POSJETITELJI: Svaki dan u kongresnoj dvorani pojedine tvrtke imaju svoje prezentacije te na taj način i putem medija pokušavaju što bolje prezentirati svoje proizvo-

HRVATSKE TVRTKE: Kao i prethodnih godina, tako i na ovom poljoprivrednom sajmu izlaže veliki broj hrvatskih tvrtki. Neke se tvrtke iz Hrvatske samostalno predstavljaju, poput »Kraša« i »Ine«, no ipak najveći broj tvrtki iz Republike Hrvatske se predstavlja organizirano preko Hrvatske gospodarske komore i to Županijske komore Osijek. Predsjednik Županijske komore Osijek Zoran Kovačević je vrlo angažiran svih dana trajanja sajma i svakodnevno ima veliki broj susreta s poslovnim ljudima iz regije. Ove se godine preko Županijske

de ili usluge. Na sajmu su uspostavljeni novi kontakti između potencijalnih kupaca i proizvođača, te poslovni kontakti predstavnika samih tvrtki kako bi poboljšali svoj položaj na tržištu.

Veliki broj posjetitelja dolazi organizirano iz svih dijelova zemlje, te iz zemalja regije. Tako je i vodstvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini iz Subotice i Sombora organiziralo kolektivni posjet ovoj manifestaciji. Organizator ovog posjeta Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu bio je Antun Lulić, član Predsjedništva stranke. Iz Subotice i Sombora

komore predstavila 25 hrvatskih tvrtki, tu su i dobro poznate tvrtke poput »Saponije« ili »Kandita«, ali i tvrtke koje su manje poznate, te je ovo bila prigoda da se predstave potencijalnim suradnicima i potrošačima. Preko Komore se predstavljaju: »Ambalažni servis« iz Zagreba, »BC Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja« iz Zagreba, »Bekušće« d.d. iz Bilišća koje se bavi ambalažom, »Biljemerkant« iz Osijeka se bavi prehrambenim proizvodima, »Borovo d.d.« iz Vukovara – obućom od kože i proizvodima od kože, »Dučkić Prom« iz

Sesveta bavi se kavom i čajevima, »Kanaan« iz Donjeg Miholjca – prehrambenim proizvodima, »Tvornica ulja Čepin« iz Čepina, »Okimoto« iz Pregrade bavi se proizvodima od plastičnih masa, »Plamegal Trio« iz Dugog Sela – proizvodima od plastičnih masa, »Saponija« iz Osijeka – kemijskim proizvodima, »Seting inženjering« iz Delnica – sušare i silosi za žitarice, »Slavonija Slad« iz Nove Gradiške – proizvodima pivarskog slada, »Stražaplastika« – Hum na Sutli, »Šafram« iz Zagreba – začinskom paprikom, »Tvornica mreža i ambalaže« iz Biograda, »Vage« iz Zagreba – mjernim uređajima, »C-M« iz Rovinja – kava Monte, »Darna« iz Rovinja – alkoholna pića, »MIH« iz Poreča – sadni materijal, »Puris« iz Pazina – meso i prerađevine od mesa, »Zigante tartufi« Buje i »Hrvatska obrtnička komora« iz Zagreba. Tvrtke organiziraju i prezentacije, kao i degustacije svojih proizvoda na zadovoljstvo posjetitelja. Ovo je osma godina zaredom kako Županijska komora Osijek organizira predstavljanje hrvatskih tvrtki na ovom sajmu. Komora je zakupila prostor od 268 četvornih metara. Četvrtog radnog dana sajma u posjet je organizirano došla skupina gospodarstvenika iz Osiječko-baranjske županije, te su obišli i štand Županijske komore Osijek i upoznali se s nastupom hrvatskih tvrtki.

Igor Kušeta

Uspjela prezentacija u Sonti

Perspektiva je u etno-turizmu

*U Sonti održana prezentacija dipl. ing. Borisa Erga na temu povezivanja lokalnih zajednica i zaštite prirode u okviru inicijative »Zeleni pojas Europe« * Osim Sonćana, skupu su prisustvovali i gosti iz Svilojeva, Kupusine, Apatina, Sombora i Bačkog Monoštora* Etno turizam pruža lijepe mogućnosti žiteljima ruralnih naselja u granicama rezervata Gornje Podunavlje*

Piše: Ivan Andrašić

U petak 11. svibnja, u prostorijama OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti, a u organizaciji Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«, održana je zanimljiva prezentacija dipl. ing. šumarstva Borisa Erga, a na temu »Povezivanje lokalnih zajednica i zaštite prirode u okviru inicijative Zeleni pojas Europe«.

Prezentaciji su prisustvovali gosti iz Sombora, Bačkog Monoštora, Apatina, Kupusine i Svilojeva, a iz neznanih razloga pozivu se nisu odazvali dužnosnici MZ Sonta.

MOGUĆNOSTI RURALNIH SREDINA: Predavanje ing. Erga bilo je zanimljivo, a odnosilo se na velike mogućnosti ruralnih sredina unutar rezervata Gornje Podunavlje glede ponude u oblasti eko i etno turizma, koji u svijetu bilježi sve veći broj konzumenata. Naveo je primjer Bilja, sela u Baranji, Republika Hrvatska, koje je doživjelo rapidan procvat upravo zahvaljujući nalaženju svojega mjesta na europskoj etno-turističkoj karti. »Nije dovoljno turistima ponuditi samo sobu za noćenje. One koji dolaze upravo u ruralne sredine u našima krajevima zanimaju i povijest, običaji, zanima ih kako su ljudi u prošlosti živjeli, što su jeli, kako su se oblačili, jednom riječju zanima

ih bogatstvo tradicije. Koliko sam obaviješten, Sonta ima fantastične mogućnosti. Imate u blizini Dunav, s druge strane kanal Dunav-Tisa-Dunav, imate fantastičnu mrežu kanala, koji su pravi raj za ribiče, konačno imate i izuzetno bogate lovne terene, samo je potrebna edukacija žitelja, te odvažnost i spremnost za okretanje novima izazovima«. - rekao je među ostalim ing. Erg. Naveo je primjer Bačkog Monoštora, sela koje je u kratkom vremenu postiglo fantastične rezultate, iskoristivši sve svoje resurse u svrhu razvoja ovoga vida turizma.

KORISNA ISKUSTVA: Nakon ing. Erga o

iskustvima Monoštoraca govorio je tajnik MZ ovoga sela Zoran Miler, uz prezentaciju odgovarajućega CD-a. Gledajući i slušajući poletnoga Milera, čovjek se mora upitati gdje su ove večeri bili dužnosnici MZ Sonta, koliko im je stalo do razvoja sela i koliko uopće poštuju povjerene im dužnosti od strane ljudi koji su na izborima dali svoje glasove za njihove mandate. Svojih pet minuta izlaganja imali su i gosti iz susjednoga Svilojeva, koje je nedavno promovirano u eko-selo, te gost iz Sombora Boris Mašić.

»Mislim da je ovo jako korisna edukacija za sve nazočne. Žao mi je što s nama nisu predstavnici MZ, a ne vidim niti jednoga ugostitelja, iako su svi i osobno obaviješteni o ovoj prezentaciji. Nadam se da će sve što smo ove večeri čuli i vidjeli pozitivno utjecati na nas, te da ćemo slijediti primjer Bačkog Monoštora i otisnuti se u vode etno-turizma. Potrebno je samo sebe uvjeriti da mi to hoćemo i možemo, a vjerujem i da će naša etno-kuća, odnosno budući Dom Šokadije biti nezaobilazna točka na karti Zelenoga pojasa Europe« - kaže za Hrvatsku riječ predsjednik »Šokadije« prof. Zvonko Tadijan.

Berežani na završnoj smotri dječjeg stvaralaštva

Nakon uspješnih nastupa na općinskoj i zonskoj smotri, dječja folklorna skupina Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva »Silvije S. Kranjčević« iz Bačkog Brega plasirala se na Festival izvornog stvaralaštva Srbije. Prvi nastup na razini Općine je održan u Doroslovu 21. travnja, odakle se ova folklorna skupina plasirala na Zonsku smotru koja je održana u Kuli 28. travnja. U konkurenciji je bilo 19 dječjih skupina starijeg uzrasta, a Berežani su se predstavili šokačkim igrama iz Bačkog Brega, te su se svrstali među četiri najbolje folklorne skupine u Vojvodini.

Za izvrsnu koreografiju zaslužan je Nenad Zubović, a završni festival dječjeg stvaralaštva održat će se u nedjelju 20. svibnja u Ratini kod Kraljeva.

Z.Gorjanac

Slovensko-mađarska-hrvatska suradnja

Razvitak strategije informacijskog društva

Veliku ulogu imaju udruge civilnoga društva koje se moraju pripremiti, kadrovski i stručno ojačati da tu ulogu i odigraju

Prošle je srijede, u okviru redovitih susreta osječkih urbanih Šokaca srijedom, održano predavanje kojim je ova poznata osječka udruga civilnoga društva uključena u suradnju na međunarodnom projektu za razvoj strategije informacijskog društva. Projekt se realizira u okviru INTERREG III/A, a riječ je o slovensko-mađarsko-hrvatskoj suradnji, gdje je obuhvaćena i Osječko-baranjska županija, a u Pečuhu se inzistiralo da od udruga civilnoga društva bude baš Šokačka grana. Nije to ni slučajno, jer Šokačka je Grana prije dvije godine potpisala povelju o trajnoj suradnji s Maticom hrvatskom u Pečuhu i Hrvatskom manjinskom samoupravom u Mohaču, pa ta suradnja sada već daje i vidljive rezultate. Projekt je predstavio savjetnik u Uredu za gospodarski i regionalni razvoj županije Baranja dr. *Peter Tot-Simon*, a cilj je projekta provesti istraživanja na ciljanim područjima i pridonijeti formiranju i realizaciji informacijskog društva u regiji na inovativnim rješenjima.

Pozdravljajući goste i nazočne, a dvorana u Gradskoj četvrti Retfala bila je ispunjena do posljednjega mjesta, predsjednica je Šokačke grane *Vera Erl* istaknula kako naši naponi k međunarodnoj suradnji s kulturnim i drugim institucijama u ovoj regiji već daju rezultate, što samo potvrđuje ispravnost takve orijentacije. »Nije ovo niti prva, a vjerujem niti posljednja aktivnost Šokačke grane, ovakvih će projekata biti još, ali i naših nastojanja da tim aktivnostima damo svoj doprinos i osobiti šokački štih, i tako pridonosimo razvitku civilnoga društva ali i dodemo do sredstava iz predpristupnih fondova Europske unije, koja će, nadam se, prepoznati u ovoj udruzi ono što su prepoznali i naši prijatelji iz Pečuha, ali i drugih sredina s kojima razvijamo našu suradnju«.

ISTRAŽIVANJE: O projektu je zatim govorio dr. *Peter Tot-Simon*, no kako je govorio na mađarskom jeziku, prevodio je novinar hrvatskoga programa na Radio Pečuhu

Vera Erl pozdravlja goste i nazočne

Tomo Fűri. »Naš je tim sastavio ovaj projekt o razvitku strategije informacijskog društva, na temelju studije Županije Baranja u Mađarskoj, no htjeli smo teze iz studije provjeriti na čitavoj regiji na ciljanim područjima. Projekt financiraju EU i Vlada Republike Mađarske a trebamo ga završiti do konca kolovoza ove godine. Naše smo zanimanje fokusirali na tri ciljne skupine: stanovništvo, gospodarski subjekti i javna uprava te njihovi pristupi informacijskom sustavu na ciljanim područjima u Sloveniji, Mađarskoj i Hrvatskoj. Dosadašnji rezultati ankete, nažalost nisu dali pravu sliku, jer smo je većim dijelom provodili u urbanoj sredini, u gradu Pečuhu, a manje u ruralnim sredinama, pa

imamo rezultate da dosta kućanstava posjeduje računalo, da se priličan broj žitelja služi računalom, mahom mladi, pa i srednja generacija, dok je to manje kod osoba treće dobi, ali došli smo do podataka, da čak i oni koji su na računalo krenuli zbog igrice, rado odlaze na Internet. Vjerojatno će slika biti realnija kada anketu provedemo na svim ciljanim područjima«, kazao je Tot-Simon.

OSLOBODITI SE ILUZIJA: Nazočne je zanimalo kakva su iskustva naših susjeda u Mađarskoj, koji su već tri godine u članstvu u Europskoj uniji, i što bi nama savjetovali da ne upadamo u zamke, koje ulazak u članstvo svakako nosi sobom, i eventualno ne ponavljamo pogreške koje su se

»Šokice« otvaraju program

njima potkrale.

»Iz vaših pitanja ja iščitavam opravdanu zabrinutost, ali ne euroskeptičnost«, odgovorio je Peter Tot-Simon, »jer Europska je unija velika obitelj i vrlo je važna za sve njene članice, pa i one koje će to postati sutra, to je jedno snažno gospodarstvo, velika koncentracija znanosti i struke, vrlo veliko tržište i općenito nudi pogodnosti svakoj svojoj članici koja tu ponudu treba iskoristiti, ali i štititi vlastite nacionalne interese i svoj nacionalni identitet. Najvažnije je, osloboditi se predrasuda, osloboditi se iluzija. Iluzije su kao opijati, ali kada se otrijeznite, kada lupite o tlo, uvijek je bolno. Vi ste Slavonija, vi ste žitnica i općenito poljodjelski kraj, a tu je najteže, jer dosadašnje članice baš tu imaju utrte pozicije, pa recimo Rumunjska, koja je odnedavno članica EU, čak 95 zakonodavstva nije uskladila s europskim standardima i to baš u oblasti poljoprivrede. Slično je bilo i kod nas u Mađarskoj, ljudi su se specijalizirali za tov svinja, a to ne donosi dobit i od 16 proizvođača ostalo je samo tri, a i oni razmišljaju da odustanu. I na to morate biti spremni. I mi u Mađarskoj smo imali velikih iluzija, ali smo se za tri godine spustili na tlo, i taj je pad bio bolan, Evo na primjeru svinjogojstva. Ili recimo proizvodnja mlijeka, Nizozemska je otišla najdalje i ona kao stara članica ima pravo proizvesti i do 170 posto više mlijeka, dok recimo Grčka ima pravo zadovoljiti samo svoje potrebe. To su te kvote kojih se svaka članica mora držati, a mi u Mađarskoj još nismo dosegli proizvodnju koja nam je kvotom dozvoljena«, istaknuo je Peter Tot-Simon.

Istaknuo je na koncu kako veliku ulogu imaju udruge civilnoga društva koje se moraju pripremiti da tu ulogu i odigraju, pa tako i Šokačku granu čeka njen dio posla, ali se mora kadrovski i stručno ojačati da može odgovoriti zadaći koja se pred nju postavlja.

Slavko Žebić

Anica Burgermeister, učiteljica u mirovini

Život od uspomena

Imala sam sreću da sam se rodila i odrasla u Hrtkovcima na Savi, za mene najljepšem selu i u najljepšem zavičaju, Srijemu

»Na početku devetog desetljeća života, kada korak postane kraći i nesigurniji, rođena djeca odu za svojim životom, unučad odraste, a 'druga polovica' umre nakon 57 godina zajedničkog života, ostaneš posve sam. Tada i nesvjesno počneš praviti inventuru svoga života i živiš od uspomena«, započela je svoju priču 81-godišnja Hrtkovčanka *Anica Burgemeister*, sada stanovnica mirovnog doma »Sveta Ana« u Zagrebu.

»Imala sam sreću da sam se rodila i odrasla u Hrtkovcima na Savi, za mene najljepšem selu i u najljepšem zavičaju, Srijemu. U proljeće, kad uz nepreglednu ravnicu prisloniš uho, čuješ kako sve raste i buja. A ljudi, marljivi kao pčele, miroljubivi, bogobojazni, ali i hrabri kada ustreba«, priča Anica i dodaje kako joj je majka *Kata* (rođena *Marošević*) također Hrtkovčanka, a otac *Pavao Šišćanin* podrijetlom iz Udbine.

ŠKOLOVANJE I RAT: »Majka mi je bila kućanica, a otac je zaradivao čuvajući Jarčinu u Hrtkovcima. Kako je tata bio lovac, bio je i čuvar lova (časna služba koja se nije plaćala!). Osnovnu sam školu, koja je tada trajala četiri godine, završila u Hrtkovcima, a realnu gimnaziju u Rumi. Kada sam 1941. godine trebala polagati malu maturu počeo je Drugi svjetski rat. Kako je kći seoskog poštara *Loša*, bila učiteljica u Srijemskim Karlovcima, a ja odlična učenica, predložila je mojoj mami da me upiše u učiteljsku školu koja se te godine otvorila u tom srijemskom gradiću, u zgradi pravoslavnog sjemeništa. Moja je majka to i učinila, a kako nismo imali dovoljno novca stanovala sam u internatu kod časnih sestara«.

Premda je bio rat, a smrt njegov sastavni dio, u drugoj godini učiteljske škole zbio se događaj koji se Anici trajno urezao u sjećanje – pogibija oca. »Kako se tata radeći svoj posao svakodnevno vozio biciklom, jednog dana, u

listopadu 1942. godine, uhvatili su ga i ubili«, sjeća se u suzama Anica.

Učiteljsku školu Anica je završila vrlo dobrim uspjehom i baš je trebala maturirati kada se fronta približila Beogradu. »Ravnatelj škole nas je obavijestio kako se nastava prekida dok se ne iskristalizira situacija, a nas maturante upoznao s mogućnošću da se upišemo negdje dalje i završimo školovanje. Tako sam je dospjela u Osijek i maturirala školske 1945./46. godine«, sjeća se Anica.

Kako je u to poslijeratno vrijeme bila nestašica učitelja, Anica je

najmanje željela, na vrh Krndije, na izvoru rječice Londe koja se ulijeva u Orljavu, a Orljava u Savu. Mjesto se po toj rječici zvalo Londica. »Kakvi su bili uvjeti rada ilustrirat ću vam podatkom da u školi nije bilo niti klupa, niti stola, niti kreda, jednom riječju nije bilo ničega, a ja sama sa 154 učenika«, prisjeća se Anica koja je u Londici provela sedam godina, i u njoj upoznala i svog budućeg supruga.

OBITELJ: »Josip, moj budući suprug, bio je učitelj u požeškom kotaru i s vremena na vrijeme službeno je navraćao u Londicu. Upoznali smo se, zaljubili i vjen-

premještaj u najveći slavonski grad. Do svoje mirovine 1981. godine Anica je radila u osnovnoj školi Vladimira Nazora u Retfali. »Premda je moj suprug bio podrijetlom iz Boke Kotorske, njemu se Srijem jako svidao te smo planirali, nakon što mi je majka 1979. godine umrla, preseliti se u 'stare' dane u Hrtkovce. Nažalost, rat nam je pokvario planove i na kraju smo završili u Zagrebu. Suprug mi je umro prije dvije i pol godine, a ja sam stan ostavila djeci i sada sam u mirovnom domu 'Sveta Ana' u Novom Zagrebu«, kaže Anica i za kraj poručuje:

odlučila zaposliti se. Znajući kako su jedan dio njezinih kolega i kolegica dobili posao u nekim selen-drama i bili gotovo gladni, Anica i njena majka uzimaju zemljopisnu kartu i traže na njoj zelena područja, ravnice, zaključujući kako će tamo vjerojatno biti dovoljno kruha. Izbor je pao na našički kotar. »Nismo tada znale da našički kotar obuhvaća i dio našičkih planina«, smijući se priča Anica i dodaje kako je nakon nekoliko mjeseci posao dobila tamo gdje je

čali 1949. godine. Kao bračni par se zatim selimo u Nuštar, u kojem smo proveli slijedećih šest godina i u kojem nam se rodio sin *Željko*. Nakon Nuštra odlazimo u Ivankovo, gdje mi se rodila kći *Jasenska*, a suprug upisao i završio Višu pedagošku školu, tehnički odgoj za više razrede«, prisjeća se Anica. Kako su već dugi niz godina bili seoski učitelji, a djeca porasla i radi školovanja morala svakodnevno putovati u Osijek, bračni par Burgermeister traži i dobiva

»Zahvaljujem Bogu, mojim skromnim, vrijednim i poštenim roditeljima, mojim Hrtkovcima i Srijemu, što su u mene utkali osobine koje sam ponijela u život i s njima cijeli život živjela. Drugačije nisam ni znala. S obzirom da me je život odveo u odgojno-obrazovne ustanove, škole, nastojala sam pretočiti sebe u generacije mojih učenika. Nadam se da sam u tome uspjela«.

Zlatko Žužić

Iz kuta mladih: Gabrijela Vuković

Uvijek aktivna

*Posao odgojitelja je svakako odgovoran, osobito što se ne mogu predvidjeti dječja reagiranja * Svaki čovjek koji želi biti obrazovan minimalno petnaest minuta dnevno treba čitati*

Razgovor vodila: Olga Perušić

je članica crkvenog zbora župe »Isusovo Uskrsnuće«, koji je vodio Miroslav Stantić, a iz kojeg je nakon proširenja sastava nastao zbor Musicum Catholicum. Za sam zbor vežu ju jako lijepa sjećanja i, kako ističe, nikada neće zaboraviti put u Makarsku, kada je išla poglavito njena generacija.

Pohađala je i seminare ženskih centa za ljudska prava, na kojima joj je bila zanimljiva tema emancipacije žena. Zanimalo ju je kako izgraditi i ostvariti sebe, a osim toga sudjelovala je i na raznim političkim seminarima. Pobornica je pohađanja radionica nevladinog sektora jer smatra kako se posredstvom njih uvijek može nešto novo naučiti, samo je pitanje koliko pojedinac želi izgrađivati sebe. Sudjelovala je u aktivnostima neformalne skupine »Inicijativa mladeži«, koji je bio preteča stvaranja druge generacije u udruzi hrvatske omladine »Krov«.

»Pratim politička i društvena dešavanja, informiram se o događanjima u zemlji u kojoj živim. Zanimaju me izbori jer smatram kako nitko ne može kriviti društvo u kojem živi, ako ne ponudi svoje mišljenje i svoj doprinos glasom na izborima. Nije u redu što pojedini mladi nisu upoznati s najosnovijim stvarima društvenog života, poput pitanja tko je premijer države u kojoj živimo«, ističe naša sugovornica, Gabrijela Vuković.

Sportom se aktivno počela baviti u desetoj godini i šest je godina igrala košarku, a usporedo je osam godina svirala u »Subotičkom tamburaškom orkestru«, što je morala napustiti početkom srednje škole. Sport nije napustila trajno, sada trenira kik-boks u klubu »Spartak«. To je ispunjava i daje joj energije, jer ona više voli pohađati organizirane treninge, nego sama vježbati. U slobodno vrijeme Gabrijela voli čitati, gotovo sve žanrove knjiga, a redovito prati i tisak.

»Ljubav prema knjizi mi je djelomice prenio moj ujak, vlč. Josip Temunović, koji je rekao kako svaki čovjek koji želi biti obrazovan minimalno petnaest minuta dnevno treba čitati. I kada sam u žurbi to se trudim poštivati«, dodaje Gabrijela Vuković.

U budućnosti Gabrijela sebe vidi kao ostvarenu osobu, u smislu rada na poslu koji je ispunjava. »Prije stupanja u brak, želim ostvariti svoje ciljeve, poput završetka studija, zapošljavanja i osamostaljivanja. Želim biti svoja, izgrađena kao ličnost, a tek nakon toga ću biti spremna graditi novu budućnost.«

Gabrijela Vuković (1981.) završila je Politehničku školu za konfekcijskog tehničara, nakon čega je htjela izučavati dizajn, ali za to nije bilo mogućnosti i govorili su joj kako ta djelatnost kod nas nije toliko razvijena. Odustavši od toga upisala je Višu školu za obrazovanje odgojitelja. Sada pohađa treću dodatnu godinu studija po novom sustavu naobrazbe i odabrala je smjer odgojitelj djece s posebnim potrebama. Praksu koju zahtijeva studij Gabrijela obavlja u domu za nezbrinutu djecu »Kolevka« i od početka prakse podosta joj se promijenio pogled na život, te mnogo više cijeni zdravlje.

»Pronašla sam se u ovom poslu, ta su djeca mnogome usmjerena na odgojitelje i trebaju veliku ljubav i pažnju. Posao ovakvog odgojitelja je svakako odgovoran, osobito što se ne mogu predvidjeti dječja reagiranja. Toj djeci obraćamo se s puno pažnje, ali je bitno ne sažalijevati ih jer se ne trebaju osjećati izuzetcima. Sam kolektiv vrlo je pozitivan i nadam se kako ću im nakon završetka studija više pridonositi«, kaže Gabrijela Vuković.

OBVEZE: Osim studija i prakse koju obavlja Gabrijela radi u caffe-u »Galerija«, pa često kasno leže i malo spava. Dobro je što tamo radi

samo četiri dana tjedno, pa se može organizirati i tijekom ispitnog roka. Obveze su joj svakako promijenile život, jer ističe kako je jako teško, kada se osjeti blagodat plaće, nakon toga vratiti se na razinu traženja novca od roditelja. Možda ni nema smisla roditelje opterećivati nakon dvadeset i šeste godine života. Usporedo sa studijem radila je i kao konfekcijska tehničarka, pa je usavršila vještinu krojenja i šivanja. Sada vrlo rijetko šije prijateljicama jer nema vremena za to.

»Nije mi žao što se nisam opredijelila za dizajnera, jer osjećam kako me je život usmjeravao na ovaj put. Sada se mogu pohvaliti kako imam više zanata u rukama i lako se mogu snaći. Ipak, sebi mogu ponešto sašiti, iako je prilikom krojenja i šivanja uvijek prisutan strah – što ako ne uspijem napraviti kako je zamišljeno. Taj je strah veći kada šivam za prijateljice, jer je potrebno pravilno iskoristiti materijal. Mora se preuzeti taj rizik, pa je pitanje tko je na to spreman, a tko prisiljen«, komentira Gabrijela Vuković. Imajući punu potporu svoje majke, koja bi željela da Gabrijela otvori vlastiti krojački obrt, ona radije otvara knjigu i tu odluku ostavlja za neko dolazeće razdoblje.

AKTIVIZAM: Tijekom deset godina bila

Tradicionalni susret mladih Subotičke biskupije u Baču

Ljubav iznad svega

*Geslo ovog susreta: »Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedan drugoga« **
*Predavanje je održao vlč. Goran Vilov * Nakon predavanja uslijedio je rad u skupinama **
Gostovala je skupina »Novo svitanje«, glazbeni sastav iz Zagreba

Mladi Subotičke biskupije su se i ove godine tradicionalno okupili jednodnevnom susretu 12. svibnja u Baču.

Geslo ovog susreta je bila poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mladih 2007. koja glasi: »Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedan drugoga« (Iv 13, 34). Ove se godine okupilo oko 200 mladih od kojih je naravno najviše bilo krizmanika.

PREDAVANJE I RAD U SKUPINAMA: Nakon što su pripjeli svi mladi, te poslije otpjevanih pjesama, sljedilo je predavanje vlč. *Gorana Vilova*, koji je na svoj način, mladima zanimljiv, prikazao papinu poruku:

»... Ljubav nije trgovina, nije pogađanje, nije slučajnost, nije osjećaj. Ona je odluka!«

»... Svatko želi biti ljubljen i zato je na nama da i mi ljubimo...«

»... Ako ne ljubimo previše, ne ljubimo dovoljno!« Također je dao primjer o filmu »Peti element«, u kojemu je pokraj sva četiri elementa prirode, najbitnija ljubav!!! Svi smo mi bića iz svemira koja ne mogu živjeti bez ljubavi! I koje mržnja uništava!!! Zato nemojmo

klonuti, jer Bog to ne želi od nas.« Predavač je također citirao riječi sv. Terezije: »Ljubav se mora učiti!« Te spominje da je Kristov križ najveći izraz Božje ljubavi! A kao odgovor na to je naveo riječi sv. Franje: »Ljubav nije ljubljena...« te je time htio prikazati koliko ljudi prihvaćaju »Ljubav tj. Boga«. Te je na kraju napomenuo da: »Nas Bog ljubi preko naših bližnjih, te ne možemo živjeti bez njih, jer je Bog nazočan u njima«. Nakon predavanja uslijedio je rad u skupinama, od kojih su krizmanici bili kod mons. *Stjepana Beretića*, a ostali animatori su bili pod vodstvom vlč. *Andrije Anišića*, kao i mladi iz Selenče te studenti Katehetskog instituta »Ivan Antunović«. Ovom prilikom su mladi mogli reći svoja mišljenja, razmijeniti životna iskustva i napose dobiti upute kako ići dalje. Poslije rada u skupinama slijedio je ručak te sportske aktivnosti na tvrđavi.

NOVINE U PROGRAMU: Naime, ove godine je program u cijelosti bio ispunjen zbog jedne velike novine! Gostovala je skupina »Novo svitanje« zahvaljujući vlč. *Josipu Štefkoviću*. Oni

su na tvrđavi održali koncert, te su svojom pjesmom i nastupom osvojili srca mnogih mladih! Od pjevača su bili: glavni vokali *Sanja Bardun* i *Sandra*, te instrumentalisti: bass-gitaru je svirao *Mihael Pavić*, zatim *Goran Markić* je bio za bubnjevima, *Branko Bardun* za klavijaturom, *Domagoj Marković* za gitarom.

»Novo svitanje« je glazbeni sastav iz Zagreba čiji se članovi duhovnom glazbom bave već dugi niz godina. Pod nazivom »Novo svitanje« rade od 2003. godine, dok su od 1985. do tada radili pod nazivom »Electro Spiritus«. Poslije koncerta uslijedio je plenum u crkvi sv. Jakova, na kojem su mladi iznijeli zaključke do kojih su došli u radu po skupinama. Na sv. misi koja je slijedila kao vrhunac susreta, koncelebriralo je oko 15 svećenika, dok je skupina »Novo svitanje« predvodila pjevanje. Nakon misnog slavlja mladi su se još jednom okrijepili te pošli svojim domovima. Najiskrenije zahvaljujemo svima koji su pridonijeli ovom susretu, prvenstveno vlač. Josipu Štefkoviću (župniku u

Baču), te Andriji Anišiću (organizatoru animatora) kao i svim svećenicima, te svim ljudima dobre volje!

Petar Gaković

Knjiga pjesama »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić predstavljena u Zagrebu i Osijeku

Radost poezije podijeljena s publikom

U Hrvatskom centru za dječju knjigu u Zagrebu, u srijedu 9. svibnja, predstavljena je knjiga pjesama za djecu »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić. Ova je zbirka pjesama 11. po redu knjiga riječke pjesnikinje i spisateljice rođene u srijemskom mjestu Kukujevcu, a objavljena je u nakladi NIU »Hrvatska riječ« kao prva u ediciji »Tintilinić«. Promociju je u ime organizatora, Hrvatskog centra za dječju knjigu, otvorila ravnateljica prof. Ranka Javor, dok je suorganizatora i nakladnika knjige NIU »Hrvatska riječ« predstavio direktor Zvonimir Perušić.

O knjizi »Igrajmo se radosti« prvi je govorio prof. Branko Pilaš, ustvrdivši kako pisati za djecu nije ni lako ni jednostavno i da se mora, ako se želi djeci ponuditi pjesme koje će privući njihovu pozornost, s mnogo ljubavi prema djetetu i poeziji odabrati zbirka pjesama koja mora biti umjetnički zrela.

Književnik, povjesničar i recen-
zent knjige prof. Đuro Vidmarović, u uvodnom je dijelu rekao kako mu je posebna čast pozdraviti goste iz Subotice, ljude koji u Vojvodini čuvaju književnu riječ u vrlo teškim uvjetima. »Svaka knjiga ima svoje literarno značenje, ali i svoje izvanliterarne dosege, pogotovo u kraju odakle oni dolaze, te vas molim da shvatite, cijenite i uvažite hrabrost, napor i povijesnu misiju ovih ljudi koji vode NIU 'Hrvatska riječ'. U tom kontekstu ova je Ljubičina knjiga dragocjena za djecu koja nemaju gdje naučiti prekrasni hrvatski jezik, jer djeca dugo pamte takve pjesmice, kao što i ja pamtim iz djetinjstva pjesme *Zmaj Jove*, pisane na prekrasnom srpskom jeziku«, rekao je prof. Vidmarović.

Predstavljajući knjigu urednik nakladničke djelatnosti NIU

Prof. Ranka Javor, prof. Đuro Vidmarović, prof. Branko Pilaš, Ljubica Kolarić-Dumić i Milovan Miković

»Hrvatska riječ« Milovan Miković doprinos pisanim djelima podu-
je rekao kako je ona značajan navskih Hrvata i da je po svom

sadržaju i jezičnoj strukturi namijenjena djeci, ali i odraslima. »Sretan sam što će djeca iz ove knjige naučiti riječi ljubavi, riječi koje će ih povezivati, koje će ih upozoravati na pripadnost jednom narodu i naučiti ih da taj narod ima svoju bogatu prošlost, a nama poslužiti kao putokaz«, rekao je Miković.

»Zahvaljujem vam svima što ste došli i sa mnom podijelili moju radost«, rekla je za kraj autorica knjige Ljubica Kolarić-Dumić i skupa s Paulom Holovčukom, ukrajinskim pjesnikom, koji je s hrvatskog na ukrajinski jezik preveo 20-ak njezinih pjesama, pročitala nekoliko stihova iz knjige »Igrajmo se radosti«.

Z. Žužić

»Igrajmo se radosti« u Osijeku

Knjiga »Igrajmo se radosti« Ljubice Kolarić-Dumić istoga je dana predstavljena i u Osijeku, a dvorana Gradske četvrti Retfala i ovoga je puta bila prepuna. O knjizi i autorici govorili su predsjednica Šokačke grane mr. Vera Erl, predsjednik Zavičajne udruge Gibarčana Slavko Žebić, direktor NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić, urednik nakladničke djelatnosti ove kuće Milovan Miković, te Jelena Dodig ispred Zavičajnog kluba Kukujevcana.

Divan je kićeni Srijem, tako je počela tamburaška skupina Šokačka duša i emocije su narasle do neslućene razine a onda je Ljubica kazivala svoju pjesmu Srijemu, pa se u prepunom gledalištu mogla primijetiti i suza u oku protjeranih Srijemaca.

»Lijepo piše ova naša Šokica Ljubica«, rekla je Vera Erl u ime organizatora večeri, »a lijepo je vidjeti i sve ove moje Šokce i Šokice, koji su odvojili svoga slobodnog vremena i došli da se družimo s lijepom književnom riječju. Ali da nam druženje bude ugodnije i zabavnije, pobrinuli su se naši tamburaši te ženska pjevačka skupina 'Šokice' i muška pjevačka skupina 'Šokci'. Zahvaljujem i našim Kukujevcanima i našim Gibarčanima, ali sve su to naši Šokci, i oni su također članovi naše Šokačke grane, a od večeras, naša je članica i Ljubica Kolarić-Dumić«.

Brojnim pohvalama zbirke, koje su se tijekom večeri mogle čuti, pridružila se i Ljubičina gimnazijska profesorica Katica Čorkalo, tvrdeći kako je zbirka na tragu naše starije lirike, jasna i jednostavna izraza, nezamagljena smisla i neskrivenih poruka.

Osim što je zastupljena u raznim izdanjima, Ljubica je nagrađivana više puta, a najdraža joj je nagrada Grada Rijeke, koju je dobila prošle godine. Kroz suze radosnice zahvalila se Osječanima i Šokačkoj grani i obećala ponovno doći.

S. Ž.

»Hrvatska riječ Gradišća i Bačke« u Zagrebu

Na tribini pod nazivom »Hrvatska riječ Gradišća i Bačke«, koja je prema najavama održana jučer, u četvrtak 17. svibnja, u zagrebačkom KIC-u, predstavljeni su »Panonski ljetopis 2007.« Panonskog instituta u Pinkovcu i zbirka pjesama hrvatskog književnika iz Bačke *Milovana Mikovića* »Slušaj: zemlja, riječi«, objavljena u nakladi Panonskog instituta u Pinkovcu.

Na tribini su sudjelovali dr. *Sanja Vulić* iz

Zagreba, dr. *Robert Hajszan* iz Gradišća i *Milovan Miković* iz Subotice, a voditelj je bio *Naco Zelić*.

Ansambl »Zagreb Markovac« gostuje u Tavankutu

Folklorni ansambl »Zagreb Markovac« bit će gost HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, gdje će u subotu 19. svibnja, u dvorani Doma kulture održati cjelovečernji koncert. Koncert je posvećen pokojnom dr. *Ivanu Ivančanu*, bivšem koreografu ovog ansambla, te će ovom prigodom biti izvedene njegove koreografije kao što su Posavina, Slavonija, Međimurje, Banija, Podravina, Pag i mnoge druge. Početak je u 20 sati.

Gostovanje zbora »Pro musica« iz Graza

Koncert Komornog zbora »Pro musica« iz Graza održat će se večeras, u petak 18. svibnja, u Franjevačkoj crkvi u Subotici. Dirigent zbora je mr. *Gerd Kenda*, koji je u više navrata gostovao u Subotici. Na programu su djela *Schumanna*, *Schuberta*, *Brahmsa*, *Brucknera*, *Rachmaninoffa*, *Mendelssohna*, *Durufle*, *Peetersa*, *Pärta*, *Palmgren* i *Mendelssohna*. Početak je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Snoop Dog na Exitu

Američka hip-hop zvijezda *Snoop Dog* nastupit će treće festivalske večeri (14. srpnja), ovogodišnjeg EXIT-a koji će se od 12. do 15. srpnja održati na Petrovaradinskoj tvrđavi.

Kako su najavili organizatori, »prateći vokali, gitare, trube, gramofoni, bubnjevi, klavijature – ukoliko još deset ljudi« uz *Snoop Dogga* pojavit će se na velikoj bini najvećeg glazbenog festivala u jugoistočnoj Europi.

Snoop Dog je tijekom 15 godina karijere prodao preko 18,5 milijuna primjeraka albuma, od kojih je posljednji objavljen u studenom prošle godine »Tha Blue Carpet Treatment«, a s kojeg je skinuto pet hit singlova.

»II. Dani Ilije Okrugića« u Zemunu

Simpozij o životu i djelovanju *Ilije Okrugića* – *Sremca* i drugih zemunskih i srijemskih stvaralaca pod nazivom »II. Dani Ilije Okrugića« održat će se idućeg petka i subote, 25. i 26. svibnja, u Knjižnici i čitaonici »Ilija Okrugić« u Zemunu. U dvodnevnom programu sudjelovat će izlagači iz zemlje i Republike Hrvatske: dr. sc. *Jasna Melvinger*, mons. *Marko Kljajić*, dr. sc. *Cvijeta Pavlović* (docent, Filozofski fakultet, Zagreb), *Đuro Rajković*, dr. sc. *Vlatko Rukavina*, dr. sc. *Stanislav Marijanović* (sveučilišni profesor iz Osijeka), *Jasna Ivančić*, (prof. viši leksikograf iz Zagreba), mr. sc. *Željko Graz*, dr. sc. *Šimun Jurišić* (sveučilišni profesor iz Zadra), *Slavko Žebić*, (novinar iz Osijeka) mr. sc. *Đuro Vidmarović* (profesor iz Zagreba) i *Mato Batorović* (ravnatelj Muzeja grada Iloka). U okviru simpozija bit će priređena izložba zemunskih i drugih srijemskih slikara.

Organizatori simpozija su Udruga Zemunaca u Republici Hrvatskoj i Zajednica Hrvata Zemuna – Knjižnica i čitaonica »Ilija Okrugić«.

»Klupče« u Maloj Bosni i Subotici

Dramska sekcija HKUD »Ljutovo« iz Ljutova gostovat će u subotu 19. svibnja, u Domu kulture u Maloj Bosni gdje će s početkom

u 20 sati izvesti predstavu »Klupče« *Pere Budaka*, u režiji *Nandora Klinockog*. Istu predstavu publika će u nedjelju 20. svibnja, moći pogledati i u Subotici, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo«, s početkom u 19 i 30 sati.

Cijena ulaznice koja se može kupiti prije predstave iznosi 100 dinara.

Tamburaši HKC »Bunjevačko kolo« gostovali u Vinkovcima

Tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice sudjelovali su na 8. Memorijalu Hrvoja Majića, koji je krajem prošlog mjeseca održan u Vinkovcima. Subotičani su nastupili uz još pet manjih orkestara, kao jedini gosti iz Republike Srbije.

Članice Likovnog odjela na koloniji u Slatini

Dvije članice Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice – *Ildiko Slacki* i *Rozika Vojnić Liliom*, sudjelovale su prošle subote 12. svibnja, na 9. likovnoj koloniji pod nazivom »Slatinske slike 2007.« u Slatini. Ovo je treće sudjelovanje slikara Odjela na koloniji što ju organizira Slatinski likovni klub (SLIK) iz ovog mjesta. Osim Subotičanki, na koloniji su sudjelovali slikari iz 12 gradova iz Hrvatske.

Multimedijalna večer »U čast riječi«

Proslavljena p Hrvatske

Predstavljena riječ u raznovrsnim žanro
okolice, Bačkog Monoštora, Sont

Stihovima *Milovana Mikovića*, u kazivanju *Nevene Mlinko*, otpočela je multimedijalna večer »U čast riječi« kojom je prošloga petka, 11. svibnja, obilježeno pet godina rada Hrvatske čitaonice, udruge koja se bavi njegovanjem hrvatskog jezika i njegovih dijalektalnih govora na području Vojvodine.

Nazočni u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« ovom su prigodom mogli vidjeti svojevrsnu retrospektivu dosadašnjeg rada Hrvatske čitaonice, koju su predstavili redoviti sudionici manifestacija u organizaciji ove udruge – »Dana Balinta Vujkova«, Susreta pučkih pjesnika »Lira naiva« i Pokrajinske smotre recitatora na hrvatskom jeziku.

Ravnateljica Hrvatske čitaonice:
Katarina Čeliković

BROJNI SUDIONICI: Kako je program djelovanja Čitaonice usmjeren prema prostoru cijele Vojvodine, sudionici su bili iz svih onih mjesta u kojima žive Hrvati (Subotica i okolica, Bački Monoštor, Sonta, Sombor, Srijemska Mitrovica). U okviru programa koji je nastojao »dočarati riječ u raznovrsnim žanrovima« prikazani su dječji igrokazi (nastup djece iz vrtića »Marija Petković« i OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina), dok su stihove kazivali recitatori na hrvatskom jeziku (*Ivana Rudić, Karla Rudić, Ivan Kovač, Marko Stantić, Antonija Sudarević, Slaven Španović*) i pučke pjesnikinje (*Đula Milodanović, Cecilija Miler i Ruža Silađev*).

U glazbenom dijelu publika je mogla čuti groktalicu autorice *Nele Skenderović* (u izvedbi *Jovane Vuksanović, Darka Temunovića i Ivana Ivankovića Ivandekića*), te pjesme u izvedbi ženske pjevačke skupine KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora i VIS »Proroci«, dok je večer »začinjena« ulomcima iz nekoliko dokumentarnih te jednog animiranog filma, nastalih u produkciji ili koprodukciji Hrvatske čitaonice. **RAZNORODNA DJELATNOST:** Osim umjetničkog dijela programa, publika je mogla

Čuvanje ikavske baštine

»**K**ada slušam ovu bunjevačku i šokačku ikavicu kao da šećem Baranjom, Slavonijom, dalmatinskom zagorom i Likom. Svaki mjesni govor Hrvata jest hrvatski jezik: ikavica je najzastupljeniji dijalekt u hrvatskom jeziku i ne može joj se zaniijekati hrvatstvo. Zato je lijepo vidjeti kako ovdje djeca čuvaju svoju ikavsku baštinu i nadam se da će tako biti i ubuduće«, istaknula je u svome obraćanju jezikoslovka dr. sc. Sanja Vulić iz Zagreba.

večeri« održana u Subotici

Večeri obljetnica Hrvatske čitaonice

govorima * Nastupili sudionici iz Subotice i
Sombora i Srijemske Mitrovice

Knjige na dar

Da sve nije završilo samo na »riječi-
ma«, govori i činjenica da je publi-
ka kući otišla s po jednim naslovom iz
naklade Hrvatske čitaonice, što su im u
znak pažnje ovom prigodom darovani.

čuti i nekoliko osvrta na djelatnosti ove udruge,
te značaj manifestacija što ih priređuje. Tako je
o važnosti proučavanja zaostavštine sakupljača
narodnih pripovijedaka *Balinta Vujkova*, govo-
rio novinar *Zlatko Romić*, na značaj njegovanja
materinjeg jezika kroz susret pučkih pjesni-
ka »Lira naiva« ukazao je *mons. dr. Andrija*
Kopilović, dok je nakladničku djelatnost
Hrvatske čitaonice predstavio *preč. Andrija*
Anišić, podsjetivši kako je ova udruga dosad
objavila 12 knjiga, samostalno ili u suradnji
s Katoličkim institutom za kulturu, povijest i
duhovnost »Ivan Antunović«, Hrvatskim aka-
demijskim društvom (HAD) ili Gradskom knjiž-
nicom iz Subotice.

Poseban naglasak u svojoj nakladničkoj dje-
latnosti Čitaonica stavlja na tiskanje knjiga za
djecu, o kojima su ovom prigodom govorili
predsjednik HAD-a *Dužo Runje* i psihologinja
Dijana Kopunović.

O »proizvodima« Hrvatske čitaonice reali-
zanim u suvremenim medijima (animiranom
i dokumentarnom filmu i zvučnom zapisu)
govorili su redatelj i snimatelj *Rajko Ljubić*
i publicist *Tomislav Žigmanov*. Ističući kako
Hrvatska čitaonica ovakvim ostvarenjima plu-
ralizira scenu čuvanja i trajanja usmene i pisme-
ne baštine, Žigmanov je naveo kako se na taj
način »svjedoči naša slika svijeta u suvremenim
oblicima, čime pospješujemo samopoštovanje i
dostojanstvo«.

Na koncu večeri svim suradnicima i sponzo-
rima Hrvatske čitaonice zahvalila se ravnatelj-
ica udruge *Katarina Čeliković*.

D. B. P.

18. svibnja 2007.

Međunarodni festival kazališta za djecu u Subotici od 20. do 26. svibnja

Raznovrstan program »lutkarskog Bitefa«

Na 14. Međunarodnom festivalu kazališta za djecu u Subotici, koji će se održati od 20. do 26. svibnja, predstaviti će se ukupno 24 predstave iz 23 države svijeta, najavili su organizatori na konferenciji za tisak održanoj prošloga četvrtka.

Na predstojećem »lutkarskom Bitefu«, kako je istaknuo predsjednik festivala *Slobodan Marković*, među kazalištima koja će prvi put nastupiti

U natjecateljskom programu najavljeno 24 predstave:
Marta Aroksalaši i Slobodan Marković

u našoj zemlji, poput kazališta iz Uzbekistana i Irana, predstaviti će se i kazalište iz Kamčatke, kojima je ovo ujedno i prvo gostovanje u inostranstvu. Osim toga, među predstavama natjecateljskog programa koji se će održavati na dvije lokacije (Dječjem i Narodnom kazalištu) publika će moći vidjeti i ostvarenja iz Bjelorusije, Bugarske, Rumunjske, Slovačke, Mađarske, Češke, Španjolske, SAD, Kine, te iz država iz regije. Kako su organizatori naveli, pojedine predstave bit će igrane i u drugim gradovima Vojvodine, a neke i u Srbiji.

O festivalskim nagradama odlučivat će međunarodni žiri u sastavu: poljski teatrolog *Henrik Jurkowski*, hrvatski redatelj i književnik *Luko Paljetak*, kazališni kritičar iz Njemačke *Hartmut Topf*, srpski teatrolog *Miroslav Radonjić* i *Viktor Klimčuk*, redatelj iz Bjelorusije kojemu će

prvog dana festivala biti uručena nagrada za životno djelo »Mali princ«.

Nagrada koja se dodjeljuje za ukupni stvaralački rad na polju kulture i kazališta za djecu, bit će uručena *Branku Miličeviću – Kockici* i mađarskom glumcu *Henriku Kemeniju*, u čiju čast će biti održane i posebne večeri od 22. do 24. svibnja.

Raznovrstan kazališni repertoar bit će obogaćen pratećim programom, u okviru kojeg će biti prikazan filmski ciklus »Životinje kao filmske zvijezde«. Također, bit će promovirana knjiga »Teorija lutkarstva« člana žirija festivala *Henrika Jurkowskog*, u prijevodu *Biserke Rajčić*.

Kao najznačajniji dio pratećeg programa izdvojena je prošle godine ustanovljena Majska internacionalna škola lutkarstva, koja za sada predstavlja jedino mjesto gdje umjetnici zainteresirani za lutkarstvo mogu steći neku vrstu obuke, budući da u zemlji, kako je istaknuto, nema ovakvih škola.

Predstave koje čine prateći program festivala bit će izvođene svakoga dana od 17 sati na Trgu slobode, na kojem će, osim 20 predstava iz zemlje i inozemstva, biti glazbe, plesa i promocija.

Organizator festivala je Otvoreno sveučilište iz Subotice, a pokrovitelji su Ministarstvo za kulturu, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu i Skupština Općine Subotica.

D. B. P.

Hrvatsko lutkarstvo

U okviru pratećeg programa, u izložbenom prostoru Otvorenog sveučilišta bit će otvorena izložba pod nazivom »Hrvatsko lutkarstvo«, a bit će priređen i međunarodni znanstveni skup »Hrvatsko lutkarstvo – Prošlost - sadašnjost«.

Također, u okviru natjecateljskog programa publika će moći vidjeti predstavu »Lepeza mladosti« Gradskog kazališta lutaka iz Splita. Tekst za predstavu, po motivima narodne pripovijetke »Mate s onega svita« napisao je *Jasen Boko*, a predstavu je režirao *Joško Juvančić*.

Croatia records objavila album »Tko te ima, taj te nema« *Zvonka Bogdana*

Kolekcija poznatih pjesama

Autor i izvođač mnogih bunjevačkih uspješnica čija je popularnost odavno prešla granice njegova zavičaja *Zvonko Bogdan*, objavio je nedavno pod okriljem Croatia Records album nazvan prema velikom hitu »Tko te ima, taj te nema«. Album sadrži 15 starih i poznatih, već snimanih skladbi čiji su autori *Bogdan, Kristić, Grcevič, Britvić*, a među njima je i nekoliko tradicionalnih pjesama »Seoska sam lola«, »Četir' konja debela«, »Oj Dunave teci, teci« i druge.

»Tko god dirne Zvonka Bogdana, dira ostavštinu Slavonije, Vojvodine – Bačke, Srijema i Banata, a napose bunjevačkih Hrvata. Svima kojima zemljopis od srednje škole ne predstavlja jaču stranu, neće puno značiti činjenica da se radi o ravničarskom šoru kojim se prije *Balaševića* orila

starogradska pjesma. Nju je pak na ovim prostorima emancipiralo i populariziralo grlo *Zvonka Bogdana* čija je vokalna stilistika i dikcija naglašavanja na prvim slogovima toliko šarmantna i neodoljiva da morate biti zatucani diskografski snob ako mu pokušate oduzeti vjerodostojnost ... Jer ako itko drži monopol za pjevanje o starogradskim fenjerima, kočijama koje gone konji vrani, ljepoticama i zimskim noćima kada pada prvi snijeg,

onda je to stari svatovac koji kaže »Tko te ima, taj te nema«, zapisao je, među ostalim, u recenziji albuma glazbeni kritičar *Anđelo Jurkas*. Inače, osim ovoga Croatia Records objavila je i *Bogdanov* album »Život teče u laganom ritmu«, 2001. godine.

D. B. P.

Koncert zbora »Pro musica« u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske

Bogat dvosatni program

Subotički komorni zbor »Pro musica« održao je koncert u nedjelju 13. svibnja, u katedrali sv. Terezije Avilske. U programu, koji je trajao skoro dva sata, čuli smo »Liturgiju sv. Jovana Zlatoustog« *Stevana Stojanovića Mokranjca*, u kojoj je solist bio *Nebojša Bošnjak* (bariton). Stavak iz ove Liturgije »Iže heruvimi«, ili poznatiji kao »Heruvimska pesma«, najpoznatije je ostvare-

nje zbarske glazbe u Srba.

Kako se ove godine (6. ožujka) navršilo 40 godina od smrti velikog mađarskog skladatelja, etnomuzikologa, profesora, lingvisti i filozofa *Zoltána Kodálya*, dirigent *Csaba Paskó* je u program uvrstio i nekoliko njegovih skladbi: »Szép könyörgés« (Beseeching) znana kao »Prayer for Honor« i »Esti dal« (Večernja pjesma). Također, čuli smo i 114. psalam iz Đenovljanskog psal-

terija (»114. Genfi Zsoltár«) ovog skladatelja. *Psalterium octaplum*, kako se ova zbirka zove na latinskom, značajno je djelo tipografije tadašnjeg doba a pojavilo se 1516. godine u Đenovi.

Osim Mokranjčeve »Liturgije« zbor je izveo još jednu opsežniju skladbu za soliste, zbor i orkestar (izvedeno uz orguljsku pratnju) a to je »42. psalam« njemačkog romantičara *Felixa Mendelsohna Bartholdyja*, čija se 160. obljetnica smrti obilježava ove godine. Kao solisti nastupili su: sopran *Tímea Dulics*, tenor *Zoltán Dévity*, tenor *Ferenc Tőkés Bodor*, bariton *Ádám Cser* i bas *Károly Sárosi*.

U pojedinim točkama, zbor je pratio orguljaš *Levente Kuzma*, koji je samostalno izveo »Kromatsku fantaziju i fugu« *Johanna Sebastiana Bacha*. Levente je rođen u Göteborgu 1978. a 2005. je diplomirao orgulje na Muzičkoj akademiji segedinskog sveučilišta, te od tada radi kao profesor i korepetitor.

S obzirom na to da se sljedeće godine navršava 40 godina od osnutka Pro musicice (naime, zbor je s radom počeo 1968. godine, a njime je preko 30 godina ravnala *Gabriella Égettő*), zbor bi za ovu prigodu, kako saznajemo od njegova ravnatelja, želio snimiti i prvi CD, s djelima poglavito domaćih autora kao što su, među ostalima, St. St. Mokranjac i *Albe Vidaković*. Stoga je sav dobrovoljni prilog s ovoga koncerta namijenjen toj svrsi.

N. Skenderović

Godišnji koncert Tamburaškog orkestra HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

Večer za radost i opuštanje

Unedjelju, 13. svibnja, u Domu kulture u Tavankutu održan je Godišnji koncert Tamburaškog orkestra HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta pod umjetničkim i stručnim vodstvom *Stipana Jaramazovića*.

Publika je s uživanjem pratila maestralne varijetete tamburaške glazbe – od tradicionalnih, preko klasičnih sve do zabavnih skladbi. Dvoranom je odjekivao pljesak i neskriveno zadovoljstvo u, kako su i sami izvođači na početku najavili, večeri predviđenoj za radost i opuštanje. Da je publika uživala vidjelo se i pri kraju koncerta kada su članovi orkestra u dva navrata objavljujivali koncert i iznova od publike bili pozivani na binu.

Iako se radi o vrlo mladom tamburaškom sastavu, niti profesionalizma niti tamburaškog »bečarstva« nije manjkalo, a uživanja je bilo na pretek.

L. S.

U Zagrebu prošlog tjedna predstavljen leksikon »Croatica«

Hrvatska baština sagledana svjetskim mjerilima

Leksikon u dva sveska donosi 180 kronološki poredanih natuknica, koje potpisuje šezdesetak znanstvenika

Marin Držić, Krešimir Čosić, Franjo Tuđman, Dubrovačke ljetne igre, Maraskino, Tito, Zagrebačka škola crtanog filma, Brijuni, Risnjak, Vegeta, Marko Antun de Dominis... samo su neke od osoba, lokaliteta, manifestacija ili otkrića koja su našla svoje mjesto u »Croatici«, leksikonu hrvatske baštine sagledane svjetskim mjerilima. To bi značilo da je u tome dvosveščanom leksikonu sabrano sve ono što bi iz cjelokupne hrvatske baštine vrijedilo na globalnom planu.

Autor koncepcije leksikona i njegov urednik jest prof. dr. Neven Budak, koji je ideju za takvo sabiranje ključnih hrvatskih vrijednosti dobio još krajem devedesetih godina, potaknut poplavom šunda i kiča koji su se znali navoditi i kao naše prepoznatljivosti, makar u obliku suvenira, te istodobnim precjenjivanjem nacionalnih vrijednosti u svjetskom kontekstu. Tako su tadašnji niski kriteriji potaknuli knjigu o »pravim vrijednostima«. Na početku su kriteriji bili još stroži ili, prema riječima Nevena Budaka, htio je uvrstiti hrvatske nobelovce i one koji bi to bili da se u njihovo vrijeme Nobelova nagrada dodjeljivala, ali u tom bi se slučaju cijeli projekt sveo na svega desetak natuknica. Poslije je Budak u suradnji sa stručnjacima

pojedinih područja procijenio što i tko je ostavio traga u svjetskoj baštini te u konačnici leksikon u dva sveska donosi 180 kronološki poredanih natuknica, koje potpisuje šezdesetak znanstvenika. Croatiau je objavio Profil, a predstavljena je u prošle srijede na večer u Muzeju Mimara. Nije riječ o klasičnom leksikonu, već je svakoj natuknici posvećen esej, ograničen na otprilike četiri kartice teksta. To je luksuzno izdanje, ilustrirano sa 600 fotografija, a grafički ga je oblikovao Studio 2M. Takva su izdanja uvijek podložna preispitivanju mjerila i prebrojavanju tko je (i što) dobio svoje mjesto, a tko nije pa su i predstavljači po tome načelu nalazili neke propuste, iako su naglasili da se radi o izrazito visokoj razini stručnosti (Antun Vujić), spektakularnom projektu (Nedjeljko Fabrio), reprezentativnom djelu koje izoštrava našu objektivnost (Tonko Maroević). Među brojnim autorima koji su napisali tekstove su Milan Pelc, Dean Duda, Marija Tonković, Ante Peterlić, Zvonko Maković, Toni Nikolić, Nikša Gligo, Zlatko Jurić...

U odabiru reprezentativnih pojmova nije se podilazilo našim kompleksima pa tako nema, primjerice, Marka Pola. Što se tiče osoba koje su zastupljene, smrt

Autori iz Srbije na zagrebačkom Sajmu knjiga

Gostovanje Vidojkovića i Pančića

Na četvrtom zagrebačkom Sajmu knjiga, na kojem od 8. do 19. svibnja nastupa više od 200 autora i kritičara, bit će predstavljeno stotinjak novih knjiga i ekskluzivnih projekata, kao i brojni autori, među kojima i dvojica iz Srbije – Marko Vidojković, koji je predstavio svoj roman »Kandže« netom objavljen u izdavačkoj kući Profil i Teofil Pančić koji će, prema najavama, večeras (petak, 18. svibnja) promovirati svoju zbirku eseja »Famoznih 400 kilometara«, što ju je prošle godine objavio zagrebački V.B.Z.

je, recimo to tako, bila ulaznica, jer nisu pisani tekstovi o ljudima koji su još živi, već ih se spominje samo u kontekstu neke pojave koja je još aktivna (manifestacije ili otkrića, primjerice). Isto tako, ni oni koji su bili samozatajniji, kako je to rekao Tonko Maroević, nisu našli svoje mjesto u leksikonu jer se vodilo računa o svjetskoj afirmaciji i »eksportnosti«

pa su tako dobro prošli latinisti koji su u svoje vrijeme korespondirali sa svijetom i bili prepoznati u širem europskom krugu. U svakom slučaju, riječ je o izdanju koje vrijedi imati, ali šteta što se o našim vrijednostima onaj isti svijet koji je uvažavan pri njihovu odabiru neće moći upoznati jer nema prijevoda leksikona.

(HMI)

»Spider-Man 3« redatelja Sama Raimia

Mnogo se htjelo, malo se uradilo

Kao po nekom pravilu, treći dio trilogije je najlošije parče torte, iako bi trebao biti šlag na istu

Piše: Miroslav Šokčić

Počela je sezona velikih blockbustera. Nakon što je »300: bitka kod Termopila« Zacka Snydera bukvalno »pojeo blagajne«, malo prije uobičajenog hollywoodskog termina za istu djelatnost počeli su stizati novi »proždirači« – hitovi koje su svi željeli. Prvi na listi našao se, za mnoge dugo očekivani »Spider-Man 3« redatelja Sama Raimia s Tobeyem Maguireom i Kirsten Dunst u glavnim ulogama, ali kako to već biva kada su očekivanja velika, a svakako su bila, rezultat je poprilično mlak. Za to je prije svih kriv redatelj Sam Raimi.

TREĆI DIO: Kao po nekom pravilu, treći dio trilogije je najlošije parče torte, iako bi trebao biti šlag na istu, kao što je drugi dio bolji od prvog (obrazac koji se uočava u mnogim trilogijama: »Kum«, »Terminator«, »Tri boje« itd). »Spider-Man 3« su i kritika i publika dočekale na nož što u posljednje vrijeme i nije redak slučaj s hollywoodskim hitovima. Krivca za lošu kvalitetu filma već smo identificirali, sad samo da obrazložimo. Sam Raimi je prije svega kriv što je osim redateljskog posla uhvatio i olovku (ili ako hoćete tastaturu) u ruke i pokušao glumiti scenarista (osim njega na scenariju su radili Stan Lee i Steve Ditko iz Marvel Comicsa kao i Ivan Raimi, Samov brat). Kako je »Spider-Man 3« posljednje ostvarenje, postojala je očigledno velika želja da se kaže sve što do sada nije rečeno, ali to nije bilo moguće čak i za film koji traje 140 minuta. Pokraj postojećeg zapleta koji je pokrenut u prva dva dijela, scenaristi su ubacili još nekoliko zapleta tako da ovaj film ima više likova nego prva dva zajedno. Mnogo su htjeli, a na koncu nisu ništa uradili, ostalo je mnogo rupa i trivijalnih rješenja.

LOŠA GLUMA: Kad smo već kod trivijalnosti treba spomenuti više nego lošu glumu, osobito onih glumaca koje smo, ako ne u dobrim onda barem solidnim rolama, vidjeli u prva dva reda. Krivica svakako ponovno pada na redatelja koji im očigledno nije posvetio dovoljno vremena. Za utjehu bi svakako mogli biti specijalni efekti, ali osim jedne scene koji je »Hollywood Reporter« proglasio za »najnapretniju« CGI scenu svih vremena u filmu i nema se što vidjeti. Nakon ovako oštre kritike postavlja se pitanje spada li »Spider-Man 3« i dalje u blockbustere, jer tko bi gledao tako loš film? »Spider-Man 3« ne samo da spada u spomenutu kategoriju nego je i redefinirao pojam blockbustera kao i svjetske standarde, srušivši sve moguće rekorde koje je mogao, a dok ovo čitate vjerojatno ruši još neke koje do trenutka pisanja ovog teksta nije mogao zbog vremenskih ograničenja. Film je oborio rekorde po broju kina u kojima je simultano

prikazivan (4252, na preko 10.000 ekrana), imao je najveću prosječnu zaradu po kinu, najveću zaradu prvog dana prikazivanja u povijesti, kao i najbolje otvaranje za vikend i najbolji prvi tjedan ikada. Interesantno je da je »Spider-Man 3« i u Srbiji na listu ušao kao najgledanije ostvarenje i tamo se zadržao, što je rijedak slučaj jer je to mjesto uglavnom rezervirano za domaće filmove (jedinствен феномен u Srbiji i Francuskoj), kojih ruku na srce trenutačno i nema u kinima. Tako da, ako do sada niste pogledali po svemu sudeći posljednju avanturu Čovjeka-pauka, obavezno u kino, makar da biste bili dio jedne fenomenalne povijesne statistike. ■

Počeo filmski festival u Cannesu

Projekcijom filma »My Blueberry Nights« Honkonžanina Wong Kar-Waija u srijedu je počeo filmski festival u Cannesu, najmoćnija i najveća poslovna i umjetnička smotra koju filmski svijet ima, piše »Jutarnji list«.

Ove godine moćna institucija s Azurne obale slavi svoje jubilarno 60. izdanje, a po koncentraciji slavnih autora i dugoiščekivanih naslova izdanje Cannesu za 2007. jedno je od najjačih u novijoj povijesti festivala, a možda čak i najjače ikad.

Za 60. Zlatnu palmu borit će se, uz nekoliko novih imena, sami giganti. U konkurenciji za nagradu su 22 filma. Od toga, na listi su četiri bivša pobjednika: Quentin Tarantino (»Death Proof«), Emir Kusturica (»Zavet«), Gus Van Sant (»Paranoid Park«) te braća Coen (»No Country For Old Men«).

Hrvatskih filmova u canneskom programu nema, a odsutnost hrvatskih naslova zvuči manje strašno kad se vidi kako su prošle neke filmske velesile: film u konkurenciji nemaju ni Britanija, Italija, Španjolska i Skandinavija, Talijani uopće nemaju film u službenom programu, a britanski film predstavlja tek neumorni Michael Winterbottom čiji »A Mighty Heart« igra izvan konkurencije.

Među članovima žirija za glavni natjecateljski program ove godine su, osim Stephena Frearsa, i australaska glumica Toni Collette i turski pisac Orhan Pamuk, dobitnik Nobelove nagrade za književnost 2006.

Priprema se izgradnja kapele hrvatskom svecu na Verušiću

Blagoslov novoga križa

U nedjelju 13. svibnja blagoslovljen je novi križ na Verušiću, koji su podigli vjernici, dobročinitelji. Križ je načinjen od prirodnog kamena – granita, a nalazi se na parceli koja pripada župi Marija

Majka Crkva iz Aleksandrova, pokraj novoizgrađene zgrade Mjesne zajednice Verušić.

Kako je rekao predsjednik Savjeta MZ Verušić *Miroslav Kiš*, vjernici s Verušića, okolnih sela i grada dragovoljno su davali prilog i na taj su se način prikupila sredstva za podizanje ovoga križa. »Osim ovog podignutog križa na Verušiću se priprema i izgradnje kapelice. Naime, sada je pokrenuto prikupljanje potrebne dokumentacije, ta raznih dozvola za izgradnju kapelice na ovome mjestu. U nedjelju je nazočnim vjernicima bila prikazana idejna skica, kako bi trebala izgledati ova kapela kada bude završena. Za sada se prikuplja potrebna dokumentacija, a nadam se da ćemo uskoro moći blagosloviti i kamen temeljac. Bitna je činjenica da na ovome podneblju ima vjernika, te da su se vjernici, žitelji ovoga mjesta okupili, dogovorili i pokrenuli ovu ideju«, rekao je Kiš.

O početku izgradnje kapele, kao i njenom završetku rano je još govoriti, jer sve ovisi o potrebnoj dokumentaciji, kao i o sredstvima. Kapela će biti posvećena sv. Leopoldu Bogranu Madiću, hrvatskom svecu, a idućih godina na ovaj blagdan, koji se obilježava 12. svibnja, bit će održano mjesno proštenje.

Ovome događaju prisustvovao je lijepi broj vjernika, dok su križ blagoslovili mons. *Andrija Kopilović*, vlč. *Julije Bašić*, i vlč. *Oskar Čizmar*.

Ž. V.

U župnoj crkvi sv. Jakova apostola

Prva pričest u Plavni

U nedjelju 13. svibnja u župnoj crkvi sv. Jakova u Plavni, osmero djece primilo je Prvu svetu pričest. Iako je ovaj broj na prvi pogled mali, to je ipak duplo više prvopričesnika, nego što ih je bilo prošle godine. Svečano misno slavlje i podjelu Prve svete pričesti obavio je vlč. *Josip Štefković*, koji je inače župnik u Baču, ali se maksimalno trudi da što više bude s nama i da se vjerski život u Plavni ne ugasi.

Cjeloviti program ovog vjerskog događaja kao i dekoraciju crkve osmislila je katehistica *Karolina Orčić*, koja pokraj svih crkvenih poslova predaje i vjeronauk u školi. I ovog puta euharistijsko slavlje Prve svete pričesti, u prepunoj crkvi uzveličalo je pjevanje Dječjeg župnog zbora, kome je ovo bio deveti javni nastup. Osobito dojmljiva bila je Molitva vjernika, koju su izgovarali sami prvopričesnici, a pjevači je uljepšali lijepom melodijom i tekstom: »Dodi Isuse, pogledaj me, čuj moju molitvu, usliši me!«

U jednom trenutku misnog slavlja učinilo mi se kao da je Isus s jučerašnjeg Susreta mladih Subotičke biskupije u Baču, došao danas k nama u Plavnu i prenio prvopričesnicima svoju poruku: »Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ.«

Zvonimir Pelajić

Kršćanska tribina

Kršćanska tribina grada Subotice održat će se 21. svibnja u HKC »Bunjevačko kolo«, (Preradovićeve 4.) s početkom u 20 sati. Tema ove tribine će biti »Uskrsnuće ili reinkarnacija?« (tajna Isusova groba), a predavač je pater *Tadej Vojnović*.

Devetnica u čast Marije Majke Crkve

Pobožnost u čast Marije Majke Crkve, koja se svake godine obavlja u istoimenoj župnoj crkvi u Aleksandrovu, započinje 19. svibnja, a traje do 28. svibnja, kada će biti svečana završnica i proštenje. Tema ovogodišnjih propovijedi je »Svetopisamske žene«, a devetnica počinje u 18,30 sati.

Predavači i teme:

- 19. svibnja - Ana -službenica Božja - mons. dr. *Andrija Kopilović*
- 20. svibnja - Elizabeta - žena pravedna i šutljiva - Mons. *Stjepan Beretić*
- 21. svibnja - Kananejka - strankinja vjeruje - vlč. *Željko Šipek*
- 22. svibnja - Marija-skrušena grešnica - preč. *Jakob Pfejfer*
- 23. svibnja - Marta – življeno priznanje - preč. mr. *Mirko Štefković*
- 24. svibnja – Samaritanka – žena navjestiteljica - preč. *Andrija Anišić*
- 25. svibnja – udovica od Naina – koja je vidjela silu Isusovu - preč. *Josip Pekanović*
- 26. svibnja - Lidija-žena koja sluša -vlč. *Goran Vilov*
- 27. svibnja - Ivana- pratilja Isusova -vlč. dr. *Oskar Čizmar*
- 28. svibnja – u 7,30 sv. misa na mađarskom jeziku
- u 9,30 sv. misa na hrvatskom jeziku i blagoslov djece
- 18 sati sv. misa proštenja – koju predvodi mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup i metropolita beogradski.

Prva pričest

Nada koja živi

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Koliko se djece
ovih dana
trebalo osloboditi
»nametljive
torture« roditelja,
da može ostati
vjerno Isusu?
Kuda ide ovo
naše društvo?
No, za kraj ipak
velika nada da
je prva pričest
događaj koji je
sposoban unijeti
i u mračne vode
mnogih
obitelji nove
snage, novog
svjetla i nove
milosti. Da nije
tako, kršćanstvo
ne bi bila NADA.
Neka živi ta nada!

Ovih dana je u našim crkvama prva pričest. Svakako u dječjoj dobi i u vjerskom odgoju jedan od značajnih događaja. Dok sam se i sam pripremao u svojoj zajednici, razmišljao sam o svemu onome što se oko nas događa. Prva konstatacija je da je broj djece znatno manji. Ne zato što je manje vjernika ili da opada zanimanje za vjeru, nego je jednostavno biološki manje djece. Svakako je ovo pitanje koje je za sada bez odgovora, ali ako se analizira predviđa budućnost, onda će nas za pedeset godina na ovim prostorima jedva biti. Drugi fenomen koji me je osobito zaokupio jest način na koji se slavi ovaj događaj i to ne u Crkvi nego izvan nje. U obitelji i u društvu. Znam da tradicija ima svoju vrednotu. Ona čak i obvezuje, ali je veliko pitanje što je onda ako ostane samo tradicija, a izbljedi sadržaj?

Vanjskim pripravama i vanjskim proslavama – često u restoranima – uz mnoštvo cvijeća i darova, samo je »okvir« ovog događaja obogaćen, ali sadržaj je time skoro uništen. Hoće li djetetu ostati u sjećanju susret s Isusom, što je bitno, ili će mu ostati »darovi« i »ručkovi«? Odavno znamo da se vjersko može ugušiti svjetovnim. To je stara taktika »gušenja« vjerskoga. Zašto? Vjersko se događa u savjesti i duši, a izvanjsko u tijelu i društvu. Jasno, teže je uroniti u dubinu otajstva i događaja duše, a lakše je organizirati manifestaciju. Prva pričest nije manifestacija nego je vjerski događaj. Nije vanjština, nego nutarnji susret. Ovom zgodom mi je na um došao jedan događaj o komu sam nedavno čitao, a dogodio se u Njemačkoj.

MODERNI TARZICIJE: *Albert* je bio siromašni dječak, sin poznatoga provalnika i robijaša. Majka mu je umrla od žalosti i prevelikih briga. Na

dan prve pričesti *Albert* je bio posve sam. On je za taj radosni dan živio dani-ma... Kad je završila prvopričesnička svečanost, svi su se razišli, samo je *Albert* ostao sam u zadnjoj klupi klečeći i tiho plačući. »Majko moja, zašto si tako rano otišla u nebo i ostavila mene samoga! Ali, dragi Isuse, ti mi sada moraš biti i otac i majka. Ostani uvijek sa mnom! Ti si vrlo volio bijedne i siromašne, ne zaboravi ni svoga siromašnoga *Alberta*. Ja te tako volim – i ja ti obećavam kao *Tarzicije*: Neću te nikad izdati! Nikada više te ne dam! Ni za kakvo blago na svijetu!« Potom je ustao i pošao kući. Kada je došao kući, otac ga je dočekaio psovka-ma i udarcima: »Gdje si bio tako dugo? Što imaš toliko raditi u crkvi...?« Onda je bezbožno hulio na Isusa... Mali *Albert*, grozeći se, zamoli oca usrdno: »Oče, samo danas ne govori tako, danas, kada je Isus došao u moje srce, danas, na najljepši dan moga života!« Otac mu uzvrat: »Ali baš danas ti moraš pokazati što možeš i znaš. Ti si se danas ojačao hranom jakih. Večeras idemo napraviti jedan dobar posao!« Potom otkrije svom preplašenom sinu da će on i njegove kolege u noći oko 11 sati provaliti u vilu bogatoga trgovca u Rue du Bac, a on – *Albert* – trebao bi čuvati stražu i dati određeni znak, ako bi primijetio policiju. *Albert* odvažno i hrabro stade pred oca i reče: »Oče, to ja neću učiniti, nizašto i nipošto. A pogotovu ne danas! Ja još nosim Isusa u svom srcu!« Otac odgurne od sebe dječaka i počne bješnjeti protiv svećenika i Crkve. Još doda: »To ćeš uraditi, ili ćeš zapamtiti svoga oca!« Bez straha, odvažno kao i prvi put, *Albert* odgovori: »Nipošto oče, to je teški grijeh što ti želiš učiniti! Nipošto i nikako! Ja s Isusom ne mogu biti provalnik!« Očevoj ljutnji nije bilo kraja. Počeo je

udarati sina dok se siromah nije srušio. Iz nosa i usta tekla mu je krv. Velika buka uznemirila je susjede, pa su došli vidjeti što se to događa u kući. Kad su otvorili vrata, imali su što vidjeti. Mali *Albert* na podu sav u krvi. Pozvali su liječnika i svećenika. *Albertu* nije više bilo spasa. Uspio je reći svome kateheti-svećeniku: »Oče, ja nisam izdao Isusa...!« Tako je mučenički završio svoj život moderni *Tarzicije*. Kažu da njegov grob nije nikada bez cvijeća. Odrasli, a posebice djeca neprestano dolaze i mole se malome mučeniku. Crkva je pokrenula postupak za proglašenje blaženim malog mučenika.

MALI RANJENICI: Što ovaj bolni događaj ima veze s nama i danima prve pričesti u ovim krajevima? Nažalost ima. Mnoge su obitelji rastavljene. Roditelji ne mogu rastavljeno podijeliti i dijete. Ono ide u život kao mali ranjenik. Potencijalno je već izložen teškim stresovima jer se odgaja bez oca i majke. Podijeljeni otac i majka nažalost često ne mogu biti više ni otac ni majka, jer žive »svoja prava«, zaboravljajući da kao roditelji nemaju »druga prava« nego biti ono na što ih je Bog pozvao: osoba koja živi za drugoga – za svoju obitelj. Jasno, nisu posljedice ovako drastične kao kod malog *Alberta*. Koliko je malih *Alberta* i u našoj okolini pozvano slijediti sablažnjiv život i loš primjer? Koliki bi trebali svjedočiti Isusovu dobrotu svojim roditeljima? Koliko se djece ovih dana trebalo osloboditi »nametljive torture« roditelja, da može ostati vjerno Isusu? Kuda ide ovo naše društvo? No, za kraj ipak velika nada da je prva pričest događaj koji je sposoban unijeti i u mračne vode mnogih obitelji nove snage, novog svjetla i nove milosti. Da nije tako, kršćanstvo ne bi bila NADA. Neka živi ta nada!

Dragi Hrckovci, u ovome broju donosimo vam crteže i nove likove iz crtanih filmova. Ujedno vas pozivamo na suradnju, vaše učiteljice, odgojiteljice i roditelje da vam pomognu svoje crteže, stihove, priče ili neke zanimljivosti poslati na adresu: NIU »Hrvatska riječ« s naznakom »za Hrcka«, Trg cara Jovana Nenada 15/II. Sve vaše radove željno očekujemo!

Uredništvo

Daniel u lavljoj jami

Priča prikazuje upad babilonskih vojnika u Jeruzalem. Nakon uništenja većeg dijela grada, vojnici zarobljavaju puno mladića kako bi služili na kraljevskom dvoru. U Bibliji je mnogo slavnih osoba. Neki su veliki ratnici, dok su drugi mirni ljudi, koji svoju hrabrost ne dokazuju u bitkama, nego tako da pod svaku cijenu ostanu vjerni Bogu. Među izabranim, zarobljenim vojnicima je i Daniel, odlučan mladić koji odbija kraljevsku hranu kako

ne bi kršio židovske zakone. Usprkos tomu ne biva kažnjen, nego dobiva kraljevu naklonost i ugledan položaj na dvoru kad se ispovesti kako zna tumačiti snove. Nekoliko godina poslije, Daniel prekrši odredbu babilonskog kralja, te biva bačen u lavlju jamu. Tamo ga opet spašava vjera u Boga, te stječe poštovanje i svog i babilonskog narod.

Ferngully: Posljednja prašuma

Mali duh Crysta živi u prekrasnoj tropskoj prašumi Ferngully. Jednog dana ona će se vinuti iznad gustih šumskih krošnji u želji da osjeti i doživi vanjski svijet... Ubrzo se zaljubljuje u čovjeka po imenu Zak. On je dobar mladić, ali radi na stroju za cijepanje drva koji prijeti da uništi čaroliju šume. Crysta odluči smanjiti mladog Zaka na njezinu veličinu kako bi ovaj, gledajući svijet iz druge perspektive, uvidio što se sprema uništiti. Između Zaka i Cryste rađa se romanse i uskoro će njih dvoje udružiti snage s nekoliko Crystinih otkačenih prijatelja u borbi protiv

ljudi. Nažalost i oni imaju neprijatelje a on je zli šumski duh Hexxus, koji između obroka toksičnog otpada planira uništiti šumu.

Ferngully 2: Spas u zadnji čas

Poletite s Crystom i Pips, čarobnim vilama FernGullyja na još jednu uzbudljivu avanturu. Kada je životinjska mladunčad oteta iz prašume, Pipa, Crysta, the Beetle Boys i Batty, divlji i ljudi šišmiš kreću u spašavanje svojih krznjenih prijatelja. Uz pomoć dva dobroćudna čovjeka oni riskiraju sve u finalnoj opasnoj misiji spašavanja koja će ih odvesti na čarobni put.

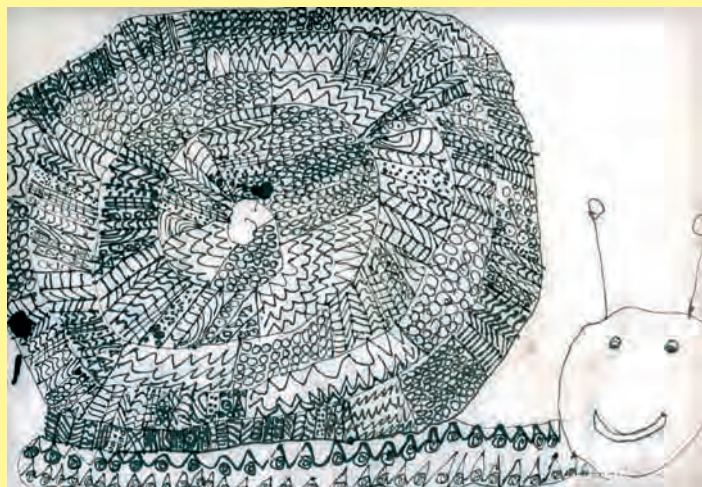
Zoltan Sič

Nada Vujković Lamić, IV. h ,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ivan Čavrgov, IV. h , OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Davor Francisković, III. h , OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Piše: Dr. Franjo P. Petreš,
neuropsihijatar

Čim kažemo starenje, odmah reagiramo tako da se po nama vidi kako nismo zadovoljni tim terminom. Ako vam je preko 40 godina, bez sumnje ste na sebi već primijetili neke znake koji su povezani sa starenjem. Sve dok ne udemo u četvrto ili peto desetljeće života, starenje nam rijetko nešto znači, čak i uz činjenicu da je to cjeloživotni proces koji počinje u trenutku našeg rođenja.

Djetinjstvo, adolescencija, mlado odraslo doba – to su vremena puna vjerovanja u besmrtnost.

Tek u trenutku kada na sebi vidimo prve tjelesne promjene, prihvaćamo činjenicu da smo možda počeli starjeti. Tek kada uočimo kako naši roditelji i prijatelji stare – neki i umiru – počinjemo uvidati mogućnost našeg osobnog kraja. **ŠTO JE, UOPĆE, STARENJE?**

Kako ostati zdrav?

Starenje

Prije je odlazak u mirovinu značio i blizinu kraja životnoga vijeka. Danas znamo da u svijetu to nije tako, premda mi na ovim prostorima ranije umiremo, u odnosu na starosnu populaciju u zemljama EU i Amerike. Ali isto tako možemo reći, kako sada ni kod nas 65 godina života ne znači blizak kraj životnoga vijeka.

U prošlom stoljeću životni je vijek bio u prosjeku 76 godina u spomenutim zemljama, a u ovom stoljeću se očekuje da će narodi Zapada živjeti u prosjeku od 84 do 92 godine. Naravno, ako ne dobiju malignu bolest, moždani ili srčani udar.

Mi isto tako možemo računati na dulje životno razdoblje. Žene inače duže žive od muškaraca i kod nas, što je i statistički dokazano. Ne možemo dovoljno istaknuti kako vas navike iz mladosti i srednjih godina slijede u starosti. U starosti se događaju vidljive i nevidljive fizičke promjene. Promjene koje su vidljive jesu pojava bora na licu i ekstremitetima, gubitak pigmenta kose, otežano kretanje zbog degenerativnih promjena na kralježnici i velikim i

malim zglobovima, gubitak osjetila, preosjetljivost na atmosferske promjene, a ako postoji još i neko kronično oboljenje, eto razloga da vidimo i sami kako smo ostarjeli.

ŠTO UČINITI I BITI SRETAN U STAROSTI?: Redoviti liječnički pregledi kod svoga izabranoga liječnika. Ukoliko nemate neku kroničnu bolest, redovito jednom u dva mjeseca kontrolirajte krvni tlak, a jednom godišnje napravite

EKG – snimak, vadite krv na provjeru masnoće i napravite krvnu sliku šećera u krvi. Muškarci trebaju obaviti vađenje krvi na PSA (kontrola funkcije prostate). Očni pregled jednom godišnje, a za žene u svakoj životnoj dobi jednom godišnje ginekološki pregled. Ako primijetite otežano disanje, bol u grudnom košu, opće pogoršavanje vašeg zdravstvenog stanja, pozovite hitnu pomoć, bez obzira na godine. Ako ste pokretni posjetite svog liječnika. Ne težite da stare osobe bez potrebe, a preko veze smjestate na bolničke odjele, jer svoj krevet ni jedan drugi ne može zamijeniti.

- Težite da bar jednom godišnje (idealno bi bilo dva puta) boravite u nekim toplicama u trajanju od po 10 dana radi fizikalnog tretmana. Uz dobru knjigu i društvo, oporavit ćete se i sakupiti snage za daljnji sretan život.

- Morate imati svoje prijatelje. Možda neka prijateljstva u starosti prestanu, tako da možemo reći kako prijateljstvo uspostavljeno u mladosti može imati svoj »rok trajanja«. Nemojte inzistirati na istom ako druga strana to izbjegava.

(nastavak u sljedećem broju)

GASTRONOMSKI KUTAK

Pileći sote

Potrebno:

500gr pilećih grudi (file)
3 struka mladoga luka
1 manji karfiol
6-7 glavica prokulica (kupus pupčar)
1 kiselo vrhnje
malo ulja
malo vode
bosiljak
vegeta
kari
sol

Postupak:

Na malo ulja pirjati pileće grudi, isjeckane u male štapiće. U šerpu dodati na kolutiće sjeckani mladi luk i nastaviti s pirjanjem. Kad luk postane zlatno-žute boje, u šerpu dodati malo vode, te ranije skuhan karfiol u sitnijim cvjetićima i skuhan glavicu prokulica. Po ukusu dodati vegetu, kari, bosiljak, te sol. Nastaviti s pirjanjem. Poslije pola sata, u šerpu dodati jedno kiselo vrhnje, promiješati sve sastojke, te skinuti šerpu s vatre. Uz ovo glavno jelo služiti kuhanu rižu.
Dobar tek!

Eurosong 2007.

Srbija prva, Hrvatska bez finala

Marija Šerifović uvjerljivo pobijedila s 268 osvojenih glasova, dok Dado Topić i sastav »Dragonfly« nisu uspjeli izboriti nastup u završnoj natjecateljskoj večeri

Piše: Dražen Prčić

U svom debitantskom nastupu na izboru za najbolju eurovizijsku pjesmu, danas preimenovanom u kraticu Eurosong, Srbija je zahvaljujući svojoj predstavnici *Mariji Šerifović* uspjela osvojiti najveći broj glasova (268) i izboriti pravo organiziranja ove manifestacije u Beogradu 2008. godine. Veliki televizijski spektakl pratilo je više od 100 milijuna gledatelja diljem Starog kontinenta, glasujući za svoje favorite iz 42 države sudionice.

MARIJA ŠERIFOVIĆ: Pobjednica ovogodišnjeg Euro-songa, 23 godišnja Kragujevčanka Marija Šerifović svoju veliku euro pobjedu u velikoj mjeri može zahvaliti glazbenim korijenima, ponajviše naslijeđenim od svoje majke *Verice*, poznate interpretatorice etno napjeva, te djeda i bake koji su nekada pjevali starogradske

pjesme njihovog rodnog kraja. Vjera u osobni uspjeh te u svoje neosporne vokalne kvalitete, oduvijek je postojala u njoj, a naslov njezinog prvog solo albuma »Naj, najbolja« upravo potvrđuje svojevrstu projekciju glazbene budućnosti koja se materijalizirala prošle subote u glavnom gradu Finske. Zahvaljujući glasovima »cijele Europe«, Marija je svojom »Molitvom« uspjela dokazati svoj glazbeni talent i donijeti sljedeći Eurosong u Beograd.

DADO TOPIĆ I DRAGONFLY: Za razliku od trijumfalnog nastupa predstavnice Srbije, Hrvatska je u Finskoj doživjela potpuni debakl nakon nastupa u polufinalnoj večeri. Po prvi puta u svojoj samostalnoj povijesti nije izborn plasman u završnu, finalnu večer u kojoj se odlučuje o najboljim euro pjesmama za tekuću godinu. Veteran hrvatske glazbene scene

Dado Topić i skupina *Dragonfly*, unatoč solidnoj pjesmi »Ja u ljubav vjerujem« osvojili su samo skromno 16. mjesto u polufinalnoj večeri (prvih 10 je išlo u finale op. a) s 54 osvojena glasa publike. Iako je sve još uvijek svježije i podrobnije analize tek slijede, čini se kako je za slab rezultat najviše »kriva« slaba promocija i nadasve neupečatljiv dojam, s kojim se slaže većina hrvatskih glazbenih stručnjaka. Također, čini se kako bi u budućnosti način izbora pjesme i predstavnika trebalo mijenjati, jer suvremena euro scena traži određene zahtjeve glede visokih standarda produkcije. Najbolji primjer je pobjeda Marije Šerifović koja je čak snimila svoju pjesmu i na finskom jeziku, dok Dado i *Dragonfly* nisu imali niti snimljen video spot. Jer ipak, Hrvatska je bila pobjednica Eurosonga (Riva), a Zagreb domaćin najveće europske glazbene manifestacije.

BEOGRAD 2008: Iako još nije odlučeno i precizirano, gotovo je sigurno kako će se sljedeći summit najbolje euro pjesme upriličiti u beogradskoj Areni, koja može smjestiti 20.000 gledatelja na svoje

tribine. Do tada ima još cijela godina dana i dovoljno vremena za studijski rad na pjesmi koja bi u glavnom gradu Srbije uspjela, barem, izboriti finalnu večer, jer će i sljedeće godine trebati »prvo preskočiti« prepreku polufinalne večeri. ■

Duet s Dadom Topićem

U jednoj od svojih izjava nakon pobjede u Finskoj, Marija Šerifović je najavila nastup u duetu s Dadom Topićem iduće godine u Beogradu

Dominacija Istoka

Eurovizijsko natjecanje u Finskoj proteklo je u nadmoćnoj dominaciji predstavnika »Istoka«, jer se osim pobjednika Srbije (268 osvojenih glasova) u vrhu nalaze i Ukrajina (235), te Rusija (207).

Tomislav Čuljak, pasionirani ljubitelj i poznavatelj glazbe

Glazbena čarolija uživanja u kvalitetnom zvuku

Sve je počelo koncem šezdesetih, od Radio Luxembourg, i traje već punih četrdeset godina

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Tomislav Čuljak (1956.) trenutačno je zaposlen na subotičkoj Super televiziji, na kojoj radi poslove tehničke produkcije. Svoj dugogodišnji hobi, oličen u kontinuiranoj posvećenosti slušanju kvalitetne glazbe, uspio je pretvoriti u profesionalnu kreativnost koja mu osigurava osobnu egzistenciju. A kako je višedecenijsko druženje i ljubav prema glazbi počelo, otkrio nam je u kraćem razgovoru o, po mnogima, najljepšoj umjetnosti ljudske civilizacije.

► Kada ste se počeli ozbiljnije zanimati za prekrasni svijet glazbe i koji je bio vaš prvi glazbeni uređaj?

Bilo je to prije točno četrdeset godina, 1967. godine, kada sam dobio svoj prvi radio kazetofon. Iako za današnje uvjete više nego skromnih tehničkih potencijala, taj model s tadašnjeg nerazvijenog istočnog tržišta započeo je moj put u kreiranju glazbenih ukusa, ponajprije reprodukcijom glazbe s radijskih valova glasovitog Radio Luxembourg, te glazbenih emisija *Dražena Vrdoljaka* na Radio Zagrebu.

► Uz slušanje glazbe, jeste li se i sami okušali u ulozi izvođača?

Bilo je to početkom sedamdesetih kada sam za odličan uspjeh u školi bio od strane mojih

roditelja nagrađen svojom prvom gitarom. Ispočetka sam počeo sam vježbati, potom i skupa s *Draganom Ružićem*, *Macanom*, poslije poznatijim subotičkim glazbenikom. No, sve to i nije toliko dugo trajalo, i odlučio sam ostati »s druge strane«
druženja s glazbom.

**► Kako ste »u onim vremenima«
uspijevali nabavljati tadašnje ploče, nosače zvuka na kojima su bili zabilježeni materijali najpoznatijih izvođača »zlatnog doba sedamdesetih«?**

Na domaćem tržištu ploča dominirao je zagrebački »Jugoton«
i sve što bi se pojavilo pod njegovom licencijskom oznakom bivalo je i istovremeno kupovano. Opet, moj veliki prijatelj iz najranijeg djetinjstva, svjetski prvak u stolnom tenisu *Zoran Kalinić*, je sa svakog svog sportskog putovanja po inozemstvu donosio ploče koje se još uvijek nisu mogle nabaviti kod nas.

► Što ste najradije slušali, točnije »ne skidali s gramofona«, u to vrijeme?

Jednom prilikom sam zamijenio dva albuma velikana hard rocka skupine »Black Sabbath«
za album legendarnih »Crosby, Still, Nash & Yang«
i otad počinje moje druženje s ovom fenomenalnom skupinom. Potom slijedi užitek

u glazbi »Pink Floyd«, »Allman Brothers Banda«, »Vishbone Ash«
i ostalih velikana tog vremena.

► Razvitkom suvremenije tehnologije reproduciranja glazbenih zapisa kvaliteta slušanja glazbe umnogome je bila poboljšana i sve sofisticiranija tehnika je počela bivati dostupnija pasioniranim slušateljima. Gdje ste nabavili svoju prvu »kvalitetniju liniju«?

Zoran Kalinić i ja smo naprosto odjurili u Zagreb, u tvrtku »Poljoopskrba«
preko koje smo tzv. konsignacijom kupili našu prvu, ozbiljniju glazbenu liniju. Stigavši, na povratku u Suboticu, u ranu zoru tog nezaboravnog jutra, odmah smo prikopčali sve komponente: »Marantz«
pojačalo, gramofon »Torence«
i zvučne kutije »Acoustic research (2x120V)«
i na užas mojih ukucana »pustili«
najkvalitetniji zvuk vrhunske glazbe. Potom sam, tijekom svih sljedećih godina, pasionirano počeo nabavljati sve moguće čimbenike kvalitetne, sofisticirane opreme.

► Kako danas, s navršениh 50 godina života, gledate na svijet suvremene glazbe i na koji način uživate u njenoj reprodukciji?

U biti nema velike filozofije, jer glazbu možemo podijeliti isključivo na dobru ili lošu, neovisno od vremena njenog nastajanja. Preciznije, ukusi su slični, dok su neukusi posve različiti, što najbolje pokazuje dokaz kako kvaliteta uvijek opstaje unatoč godinama i vremenu prolaznosti. Danas glazbu slušam gotovo isključivo putem računalne reprodukcije, nastojeći održati visoku razinu kvalitete prilikom odabira naslova za slušanje, bilo da je u pitanju klasična, umjetnička glazba ili »klasični«
rock. Nažalost, današnjica donosi sve više razdvajanja glazbe od umjetnosti, vodeći se krajnjim ciljem marketinško – komercijalne distribucije.

Disco klub

Sedamdesetih godina prošlog stoljeća, u vrijeme ekspanzije disco glazbe, i mi smo imali svoj mali »diskač«
u kvartu gdje smo odrastali, nastojeći u njemu ipak njegovati slušanje kvalitetne glazbe.

Kraj nogometne karijere

Good bye ili adio Dado

Zbog popucanih ligamenata gležnja topnik Glazgow Rangersa i hrvatske nogometne reprezentacija prekida aktivnu igračku karijeru

Piše: Dražen Prčić

Prošle nedjelje, 13. svibnja, topnik višestrukog prvaka Škotske i jedan od najvoljenijih nogometaša Hrvatske od njezinog osamostaljenja – *Dado Pršo* – umjesto u majici svog Rangersa, od navijača na stadionu Ibrox u Glazgowu oprostio se u odijelu s kravatom. Veliki nogometaš i

čovjek, koji je sportskom karijerom prošao od visina do ponora i natrag, nažalost morao je platiti danak brojnim ozljedama koje su ga pratile tijekom svih proteklih godina i sa »samo« 32 godine reći »zbogom nogometu«.

DADO PRŠO: Njegova atletska figura (191 cm, 86 kg) i zaštitni

znak duge kose povezane u dugi rep, ali i 8 prevažnih golova za nogometnu reprezentaciju Hrvatske u kojoj je debitirao 29. ožujka 2003. godine protiv Belgije u Maksimiru (tek u 29. godini), zauvijek će ostati upisani zlatnim slovima u povijesti hrvatskog nogometnog sporta. Jer, zahvaljujući Dadinim golovima, Hrvatska je putovala na Euro 2004. u Portugalu, gdje je Pršo zabio i jedan pogodak Francuskoj. A njegova nogometna priča, idealna je muštra za potencijalnu knjigu ili film o junaku nogometnih terena (Pršo je dobitnik najvećeg klupskog priznanja Glazgow Rangersa – Trofej *John Grieg*, te dva puta proglašavan za najboljeg nogometaša Hrvatske 2003. i 2004.), koji je za proteklih 26 godina igranja (prvi klub zadarski Bagat (1981. godine) prošao »sve i svašta«.

KARIJERA: Sa sedam godina počeo je zabijati prve golove u svom rodnom Zadru, igrajući prvo za nižerazredni Bagat, a potom u istoimenom gradskom prvoligašu. Kao talentiranog i perspektivnog igrača prepoznao ga je splitski Hajduk i već s 12 godina doveo u svoje redove (1986.). Nažalost »bili« nisu imali strpljenja iščekati njegov talent i po svršetku juniorskog staža (1992.) Dado odlazi u Pazinku na jednu sezonu, iz koje odlazi već sljedeće 1993. godine u nižerazrednu momčad francuskog Rouena (do 1995.). Od najnižih stepenica u zemlji svjetskih i europskih prvaka, radeći čak jedno vrijeme i kao automehaničar, Pršo je preko

San Raphaela (1996.) stigao iste godinu u Monaco. Potom se seli u Ajaccio na dvije godine, da bi se trijumfalno vratio na veliku scenu 1999. godine u klub iz najpoznatije svjetske kneževine. Pet godina u Monacu i potom, uz rekordni transfer karijere, tri posljednje godine u Glazgow Rangersima (2004 – 2007.) konačni su niz jedne zanimljive karijere koja je uzlaznim putem krenula nešto kasnije, ali ipak na vrijeme. Debi u 29. godini, za »vatrene« najbolja je potvrda.

USPJESI: Od svih spomenutih momčadi čije je majice nosio, Dado Pršo je bio profesionalac samo u tri kluba: Ajaccio (52 susreta, 21 gol), Monaco (132, 37) i Glazgow Rangers (111, 37). S Monacom je bio prvak Francuske 2000. godine i osvajač Liga kupa (2003.), te finalist Lige prvaka (2003.) uz nezaboravna 4 pogotka na jednom susretu Champions leaguea (Deportivo). U majici Rangersa bio je prvak Škotske (2005.), velikom zaslugom upravo njegovih golova, osvajač Liga kupa Škotske i nogometaš godine u ovoj otočkoj državi. Za reprezentaciju Hrvatske je nastupio na Euro 2004. (Portugal) i SP U Njemačkoj 2006. i zabilježio 28 nastupa. Dobitnik je hrvatske nagrade Franjo Bučar za sportske uspjehe, te trofeja Sportskih novosti za fair play zbog nesebičnog žrtvovanja (igranje pod ozljedama) vlastitog zdravlja za potrebe nogometne reprezentacije. Upravo spomenuta nesebičnost i maksimalno zalaganje za svaku loptu na nogometnom travnjaku koštale su ga nove ozljede (ligamenti gležnja) i nemogućnosti igranja oproštajnog susreta pred navijačima koji će zauvijek pamtit i njegovo ime. Najveći klupski trofej John Grieg, govori više od bilo kojih riječi. ■

Od 4. lige do finala Champions leaguea

Dado Pršo je prošao sve nogometne »Scile i Haribde« tijekom svoje aktivne igračke karijere u kojoj je isprva »rekreativno« igrao u 4. francuskoj ligi, da bi desetak godina kasnije nosio majicu Monaca u finalnom susretu Champions leaguea 2004. godine protiv Portoa.

Josip Gabrić, stolnotenisački as

Odlučujuća pobjeda za broncu na SP-u

Pobjedom u devetom odlučujućem susretu protiv prvaka svijeta Leacha, kod stanja 4-4, donio je prvo odličje u momčadskom stolnoteniskom sportu

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Sljedećeg tjedna, Zagreb će biti domaćin Svjetskog prvenstva u stolnom tenisu i sva pozornost globalnih medija bit će usmjerena na glavni grad Hrvatske. No, »pingić« je uvijek bio atraktivan sport, osobito na našim prostorima, ali je trebalo proći puno vremena za njegovu medijsku afirmiranost. A šampiona i velikih majstora uvijek je bilo. Jedan od njih je i *Josip Gabrić* (1930.), proslavljeni subotički stolnotenisački as i član reprezentacije Jugoslavije koja je daleke 1951. godine osvojila prvo odličje u ovom lijepom, dinamičnom sportu. U susret predstojećem SP-u, u kraćem razgovoru evocirali smo uspomene na nekadašnja, »romantična« vremena.

► **Kako ste se uopće našli za stolnotenisačkim stolom i započeli bavljenje ovim dinamičnim sportom?**

Bilo je to 1945. godine u domu našeg subotičkog kvarta Kera, gdje je postojao stolnoteniski stol i oko kojeg su se počeli okupljati prvi zaljubljenici u ovaj sport. Skupa s *Josom Bajićem*, *Matom Ivkovićem* i ostalima uključio sam se u igru,

Druga igra

Današnji stolni tenis je posve drugačija igra, u kojoj je zahvaljujući razvoju moderne tehnologije sve postalo znatno brže, jače i dinamičnije.

te redovito počeo dolaziti na ping pong partije. Već sljedeće godine upriličeno je kvartovsko prvenstvo Subotice, na kojemu se naš 3. kvart susreo s 5. kvartom za koji su nastupala velika braća Harangozo. Poslije tog susreta, te duela u finalu turnira u Bačkoj Topoli (gdje sam igrao protiv *Jelisavete Pauk* i pobijedio) uočen je moj talent i pozvan sam u redove stolnotenisačkog kluba »Spartak«.

► **Tko vam je bio prvi trener u klubu i kako se dalje razvijala Vaša igračka karijera?**

Upravo spomenuta gospođa Pauk mi je bila prvi stolnotenisački »stručnjak« i pomoć u svladavanju tajni tehnike igre, ali nakon klupskog kućnog prvenstva 1947. godine, kada sam igrao ponovno protiv Harangozoa, on me je pozvao da

skupa treniramo i od tog trenutka započinje moje ozbiljnije bavljenje stolnim teniskom.

► **Za koje ste sve klubove nastupali tijekom aktivne igračke karijere?**

Od 1946. do 1951. igrao sam za Spartak, potom sam tijekom studija prava u Beogradu igrao za Partizan (1952.-56.) i potom po povratku u Suboticu još jednu godinu za Spartak.

► **Koji su Vaši najveći igrački uspjesi tijekom relativno kratke karijere, s obzirom da ste »ostavili« reket već u 27. godini života?**

Jamačno najveći rezultat karijere je brončana medalja na Svjetskom prvenstvu 1951. godine u Beču, kada smo upravo mojom pobjedom u posljednjem, odlučujućem devetom susretu (pri stanju 4:4) slavili veliku pobjedu protiv favorizirane Velike Britanije i uspjeli osvojiti prvo odličje za Jugoslaviju. Bila je to generacija *Harangozoa*, *Vogrinea*, *Dolinara*... Od ostalih rezultata izdvojio bih 13 turnirskih naslova na brojnim državnim natjecanjima, te 3 osvojena međunarodna prvenstva Rumunjske, Belgije i Bugarske. U zbilja jakoj konkurenciji svjetski jakih igrača uvijek sam bio ili treći ili četvrti, dok sam u trenutku oproštaja s aktivnim igranjem bio među 20 igrača na svijetu.

► **Uz uspješnu igračku karijeru, niste zapostavili niti akademsku**

Viceprvak u mixu

Josip Gabrić je skupa sa svojom suprugom Jelenom svojevremeno bio i viceprvak Jugoslavije u igri mješovitih parova.

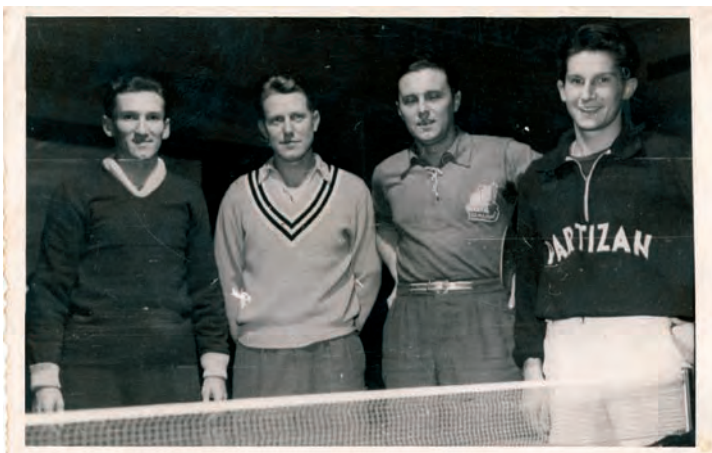

naobrazbu i poslije oproštaja od aktivnog bavljenja stolnim teniskom, nastavili ste drugu, pravničku karijeru. Gdje ste sve radili tijekom proteklih radnih godina do umirovljenja?

Nažalost, u onim našim vremenima sve je bio čisti amaterizam i od sporta se nije moglo živjeti, pa sam po završetku studija prava isprva radio u subotičkom »Pioniru«, potom bio sudac Općinskog suda u Subotici, a od 1976. do 1986. godine bavio sam se odvjetništvom. Mi smo stolni tenis igrali isključivo iz ljubavi, no sretan sam jer sam s »pingićem« proputovao diljem svijeta.

► **Uskoro počinje Svjetsko prvenstvo u Zagrebu. Kako danas gledate na sport kojemu ste posvetili veći dio svoje mladosti?**

Iskreno, ne pratim više toliko stolni tenis, jer sam se zbog svog sina Zorana preorijentirao na tenis (Zoran je bio svojevremeno juniorski viceprvak Jugoslavije u tenisu), no povremeno ipak pogledam neki meč na televiziji. Tako ću sigurno pogledati i neki meč sa SP-a u Zagrebu.

S lijeva na desno: Harangozo, Vogrinec, Dolinar i Gabrić

LOGITECHOV KOMPLET ZA VOŽNJU

Sa svakog dječaka je što prije odrasti kako bi mogao dobiti dozvolu i kupiti brzi automobil kojim će izvoditi svakoake vratolomije ne bi li zadivio prijatelje (djevojke dolaze kasnije). Odlične simulacije vožnje pomažu im da neke želje ostvare makar i virtualno, ali za vjerodostojniji osjećaj vožnje neophodni su stanoviti dodaci, a volan možda i prije svega. Ukoliko uz njega dolaze i mjenjač i sve nožne komande, tada će i sasvim odrasli dječaci rado provozati nekoliko krugova. Za jedan takav igrački komplet - s oznakom G25 - pobrinula se tvrtka Logitech.

U povećoj i ne baš lakoj kutiji nalaze se volan, mjenjač, komandne pedale, CD s upravljačkim programima i upute za montiranje. Nakon instaliranja upravljačkih programa treba međusobno povezati sve dijelove kompleta, zatim ih povezati s računalom preko USB priključka - i to je sve. Plastičan volan je obavljen kožom, što je pogodnost prilikom dužeg igranja, kada se dlanovi oznoje. Sa zadnje strane su dvije metalne pločice koje služe za mijenjanje brzina, kao u bolidima F1, dok su s prijeda dvije višenamjenske tipke. Kutija mjenjača ima osam tipki koje se mogu programirati, blok-tipku u obliku križa, preklopnik za ručno i sekvencijalno mijenjanje brzina i šestostepenu ručku mjenjača. Iako je postolje s nožnim komandama masivno, poželjno je da stoji na tepihu ili itisonu, kako se ne bi pomjeralo ni pri jačem kočenju. Pedale su metalne, pa ne prijeti opasnost da će biti polomljene u žaru vožnje. Volan se za stol pričvršćuje pomoću dviju stezaljki, budući da je njegovo kućište već prilično teško. S obzirom da je kućište mjenjača manje i lakše, proizvođač je tu ugradio tri stezaljke, što se u praksi pokazalo kao prihvatljivo rješenje. Igranje je posebna priča. Nakon iskustva s korištenjem tipkovnice za upravljanje u simulacijama vožnje, upotreba volana može djelovati poput

šoka, prije svega zato što on brže reagira na komande i zahtijeva stano- vito vrijeme za privikavanje. Ugrađeni motori za force feedback vjerno prenose sve vibracije, od prelaska preko rupa do sudara, što pridonosi uvjerljivosti i istovremeno primorava igrača na oprezniju vožnju. Ručna promjena brzina u početku može zbunjivati zbog kratkog i lakog hoda ručke, pa često nećete biti sigurni u kojoj ste brzini. Uporaba pedala se najbrže savladava i na njih nema zamjerki.

Komplet G25 se može koristiti i s konzolom PlayStation 2, za igre koje podržavaju tehnologiju force feedback. Nakon nekoliko krugova „prov- zanih” uz pomoć ovoga volana, svaki pokušaj igranja simulacija vožnje uz pomoć tipkovnice postat će smiješan. Ukoliko ste zaludeni ovom vrstom igara, i uz to Vam novci nisu problem, nemate nijedan razlog za razmišljanje – samo čekamo pravu stolicu.

CREATIVE LIVE CAM OPTIA

Creative Live Cam Optia ima štipaljku s oprugom za pričvršćivanje na LCD zaslon. Ona se može rotirati za 270 stupnjeva pa možete snimati sebe ili nekog tko se nalazi ispred Vas, a omogućeno je i ručno

podešavanje ekspozicije pomoću zaslonskog menija. Međutim, morate »uvrnuti« objektiva kako biste podesili fokus, dok jako svjetlo prouzrokuje blještavilo. Pored toga, ova Web kamera se može koristiti samo ako je povezana s računalom, a YouTube dozvoljava da snimak iz Web kamere pošaljete izravno na servere.

Priređuje: Siniša Jurić

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci – 800 dinara
☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

INOZEMSTVO

- ☐ 1 godina – 70 EUR.

SWIFT: VIBUNCS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS 111, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NII, Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NII "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Čekajući glas Petra Kuntića u parlamentu Republike Srbije

Svjedoci smo šutnje

Nastavak konstitutivne sjednice Narodne skupštine Republike Srbije za nas Hrvate možda ne bi bio ni toliko pun razočaranja da nismo bili svjedoci, gledajući izravne TV prijenose, kako se »naš zastupnik« *Petar Kuntić* anemično, izgubljeno i bez ikakvog stava ponašao. Bio je on doduše u zastupničkim klupama, ali zašto je tamo sjedio možda niti on sam ne zna. Predstavnici nacionalnih manjina u republičkom parlamentu: Romi, Mađari, Albanaci i drugi, imali su što reći za govor-

nicom Skupštine. Spominjala se u Narodnoj Skupštini i najveća manifestacija bunjevačkih Hrvata »Dužijanca«, naravno u negativnoj konotaciji, Kuntić nije intervenirao niti na koji način poduzeo korake kako bi stao u obranu najsvetije naše tradicije. Na njegovu sramotu, drugi su to činili. Usvajanjem Zakona o ministarstvima nema više ministarstva za nacionalne manjine, a »naš« glas se nije očitovao niti glede ove tako važne institucije za nas Hrvate, nacionalne manjine u Republici Srbiji. Mi,

Hrvati, čekali smo hoće li se i kad pojaviti samoimenovani predstavnik hrvatske manjinske zajednice Petar Kuntić i reći nešto u prilog politike koju zastupa hrvatska zajednica. Čekali smo, ali uzalud, njegova nastupa nije bilo. Je li se možda uplašio, ili možda nema mišljenje? Nije li možda istrošio svoje političke argumente u predizbornoj kampanji prije nekoliko mjeseci, kada je sebi osiguravao zastupničku fotelju, pa sada mirno sluša ne hajući za svoje Hrvate i političku zbilju kako će oni živjeti

u novoj »demokratsko-europskoj« Srbiji.

Čitali smo ne tako davno u hrvatskim novinama javni diskurs Petra Kuntića kako je važno imati svog predstavnika u parlamentu i kako će on svesrdno zastupati mišljenje »svoje baze«. U dosadašnjim zasjedanjima Narodne skupštine Republike Srbije vidjeli smo, na našu žalost i razočaranje, kako to izgleda. Kako će biti dalje, ostaje da čekamo i gledamo.

Možda su bili u pravu oni koji su postavili pitanje: a koga zapravo Petar Kuntić predstavlja i u čije ime sjedi u zastupničkim klupama? Kako se očevidno pokazuje, u ime hrvatske zajednice sigurno ne.

Alojzije Stantić, Subotica

Povodom otvaranja pitanja novinarske odgovornosti u minulim ratovima na RTV

Otvoreno pismo CRCD Radio-televiziji Vojvodine

Centar za razvoj civilnog društva (CRCD) snažno pozdravlja otvaranje problematike suočavanja s prošlošću i uloge novinarki i novinara u poticanju krvavih bratoubilačkih ratova iz devedesetih godina, što je nedavno učinjeno na televizijskom programu na hrvatskom jeziku na Radio - televiziji Vojvodine.

Radio - televizija Vojvodine kao slobodni i reformirani nasljednik ratnohuškačke Televizije Novi Sad u ovom pogledu ima posebnu odgovornost i njeno preispitivanje nedavne žalosne prošlosti nameće se kao obveza koja nije stvar trenutka nego proces koji se mora dosljedno, nepristrano i uz uvažavanje različitih mišljenja odvijati godinama. Ovo utoliko prije što veliki

dio stanovništva Vojvodine čine žrtve ratova koje zbog razumljivih razloga često imaju iskrivljenu predstavu o odgovornosti za jugoslavenske ratove, što najneposrednije utječe na njihovo političko ponašanje i na stabilnost etničkih odnosa u Vojvodini.

CRCD traži da Radio - televizija Vojvodine nastavi s ovom prijeko potrebnom i svake pohvale vrednom aktivnošću, i to baš preko programa na hrvatskom jeziku, jednome od šest jezika koji su u službenoj uporabi u AP Vojvodini, preko kojeg ju je i otpočela. S obzirom da su prema tumačenju Pokrajinskog ombudsmana g. *Petra Teofilovića* hrvatski, srpski i srpskohrvatski jezik u osnovi isti jezik

(kao što stoji u odgovoru Kancelarije ombudsmana br. NM 03/06 od 12. 04. 2006. na predstavku CRCD od 13.03. 2006.) emisije koje bi se i dalje pravile o ovoj vitalnoj temi na hrvatskom jeziku mogle bi, bez dodatnog opterećenja po RTV, biti reemitirane i na programu Radio - televizije Vojvodine na srpskom jeziku.

Suočavanje s prošlošću je imperativ na moralnom planu. Na praktičnom planu ono je pretpostavka deradikalizacije Vojvodine.

U tom smislu CRCD snažno ohrabruje Radio - televiziju Vojvodine da nastavi praviti i emitirati emisije s pomenutom tematikom.

dr Vladimir Ilić, izvršni direktor CRCD

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
18.5.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Lov na krokodile
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - U dobrom društvu, američki film
22.00 - Vijesti
22.10 - Emisija opće prakse
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Ovo nije nemoguća misija, britanski film
01.15 - Vijesti dana
01.20 - Kritična točka, američki film
02.50 - Pogrebno društvo, kanadsko-američki film
04.20 - Krim odjel 5., serija
05.10 - M.A.S.H. 9., humoristična serija
05.35 - Skica za portret
05.50 - Znanstvena petica
06.20 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.30 - Vijesti na Drugom
13.35 - Zatočenici časti, britanski TV film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3., serija
16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija

17.15 - Joey 1., humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - Genijalci
20.40 - Naši i Vaši, serija
21.20 - Vijesti na Drugom
21.35 - Rose i Maloney, serija
23.10 - Lovci na natprirodno, serija
23.55 - Šibenčani Vici Vukovu, koncert
01.10 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
01.40 - Pregled programa za subotu

07.25 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Smallville, serija
09.05 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.15 Cosby show, serija
13.15 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.25 Oluja, serija
18.20 Istraga, kriminalistički magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer fraj, humoristična serija
21.40 Kralj kaveza, igrani film
23.20 Vijesti Nove TV
23.40 Seinfeld, serija
00.10 National geographic report
00.15 Medij, serija
01.05 Slijepa otmica, igrani film
02.40 Uživaj život Jerry, igrani film
04.10 Istraga, kriminalistički magazin
05.35 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.30 Krava i pilić, crtana serija
07.50 Transformers Energon, crtana serija
08.15 Deseta policijska, dramska serija
09.10 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)

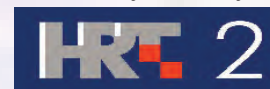
09.35 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.05 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Vatrene oluja, film, triler
22.30 Izuzetna hrabrost, film
00.20 Vijesti
00.30 Naši oci, film, drama
02.30 Okrutne namjere, film, triler (R)

**SUBOTA
19.5.2007.**

07.10 - TV raspored
07.25 - Žutokljunac
08.20 - Vijesti
08.25 - Velike filmske zvijezde: Marlene Jobert
08.55 - Kinoteka - filmovi
Kirka Douglasa: Na zapad
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.25 - Razvojem u razvoj, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Smrt na terenu
16.40 - Vijesti

16.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.35 - Prirodni svijet: Velike bijele psine u Velikoj Britaniji
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Kazalište u kući, TV serija
20.45 - Zvijezde pjevaju (6.), 1. dio
21.45 - Zvijezde pjevaju (6.), 2. dio
22.15 - King Arthur, američki film
00.20 - Vijesti dana
00.30 - Vijesti iz kulture
00.40 - Yakuza, američko-japansko-britansko-francuski film
02.30 - Sonatine, japanski film
04.00 - Vatromet, japanski film
05.40 - M.A.S.H. 9., humoristična serija
06.05 - Skica za portret
06.20 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - TV raspored
08.05 - Obični ljudi, serija
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Briljanteen
11.45 - Parlaonica
12.40 - O.C. 3., serija
13.25 - Automagazin
14.00 - Tenis Zagreb Open - finale (Ž), prijenos
16.10 - U dobrom društvu, američki film
18.05 - Američka predsjednica, serija
18.50 - Post scriptum
19.30 - M.A.S.H. 9.
20.00 - Emisija
20.10 - Dinamo - Hajduk, prijenos
22.05 - Emisija
23.00 - Sportske vijesti
23.10 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
23.55 - Obavještajci 3., serija
00.50 - Pregled programa za nedjelju

07.15 Nascar utrke
07.40 Atom, crtana serija
08.00 Power Rangers S.P.D
08.30 Zatočenik Zende
09.20 Moja ekipa, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Kviskoteka, kviz
13.30 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
14.40 Kralj kaveza, igrani film
16.30 Interijeri, lifestyle magazin

17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Kod Ane, kulinarski show
17.50 Nad lipom 35, glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.40 Potpuni opoziv, film
23.50 Legenda o Crvenom zmaju, igrani film
01.20 Treptaj, igrani film
03.00 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
03.50 Kraj programa

06.30 Nikola, serija
06.55 Fifi i cvjetno društvo
07.25 Trollz, crtana serija
07.50 Jagodica Bobica
08.15 SpužvaBob Skockani
08.40 Povratak u život, film
10.30 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.45 Vijesti uz ručak
12.55 Everwood, dramska serija (dvije epizode)
14.35 Deveti krug pakla, film
16.40 Davno izgubljena stvorenja, dokumentarna serija
17.25 Zvijezde Ekstra: 101 modni zločin, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Američki odmetnici, igrani film, vestern
21.35 Teksaška pravila, film, komedija/ kriminalistički
23.10 Finale FA kupa: Chelsea-Manchester United, snimka
00.50 Vatrene oluja, triler (R)
02.15 Tango o Cash, igrani film, akcijska komedija (R)

**NEDJELJA
20.5.2007.**

07.10 - TV raspored
07.25 - Digimoni, animirani film za djecu
08.55 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.20 - Lilo i Stitch
09.45 - Vijesti
10.00 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom

- 12.17 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
 12.30 - Plodovi zemlje
 13.25 - Rijeka: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.10 - Vijesti
 15.25 - Svemirska utrka: Utrka za satelite, dokumentarna serija
 16.20 - Jelovnici izgubljenog vremena (15/18)
 16.45 - Uzmi ili ostavi, TV igra
 17.25 - Starci, američki film
 19.15 - LOTO 6/45
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.10 - Odmori se, zaslužio si II. - TV serija
 21.50 - Shpitzza
 22.40 - Lica nacije
 23.38 - Vijesti
 23.50 - Vijesti iz kulture
 00.00 - Otkučaj smrti, film
 01.30 - Vijesti dana
 01.35 - Dvostruki udarac, američki film
 03.15 - Svemirska utrka: Utrka za satelite, dokumentarna serija
 04.05 - Skica za portret
 04.20 - Plodovi zemlje
 05.10 - Nedjeljom u dva
 06.10 - Rijeka: More
- 06.45 Nascar utrke
 07.10 Zatočenik Zende
 08.00 Atom, crtana serija
 08.20 Power Rangers S.P.D.
 08.40 National geographic report
 08.50 Automotiv, auto moto magazin
 09.20 Navigator, nautički magazin
 10.00 Smallville, serija
 11.00 Svi mrze Chrisa, serija
 11.30 Zuhra light show, zabavna emisija
 12.40 Cimmer fraj, serija
 14.10 Naša mala klinika, serija
 15.10 Legenda o Crvenom zmaju, igrani film
 16.50 Vijesti Nove TV
 17.00 Potpuni opoziv, film
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Nad lipom 35, show,
 21.10 Vjeruj u ljubav, igrani film
 23.20 Red Carpet, zabavna emisija
 00.20 Josie i mačke, igrani film
 02.00 Mjesec od papira, igrani film
 03.30 Vjeruj u ljubav, igrani film
 05.30 Zuhra Light show, zabavna emisija
 06.40 Kraj programa

**PONEDJELJAK
21.5.2007.**

- 06.45 - TV raspored
 06.50 - TV kalendar
 09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - National Geographic: Čimpanze na rubu izumiranja
 11.00 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Riječ i život, religijski program
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija
 14.10 - Krim odjel 5., serija
 15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Eko zona
 16.35 - Život uživo
 17.40 - Vijesti
 17.55 - Najslabija karika, kviz
 18.40 - Obični ljudi, serija
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.05 - Latinica: Zašto nismo u EU?, 1. dio
 21.00 - Latinica: Zašto nismo u EU?, 2. dio
 21.30 - Larissa - mirna žena, dokumentarni film
 22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.05 - Vijesti iz kulture
 23.15 - Na rubu znanosti: Astrologija
 00.20 - Vijesti dana
 00.25 - Ivan Repušić, dokumentarno-glazbena emisija
 00.55 - Simfonijski orkestar HRT-a i violončelist Branimir Pustički
 01.30 - CSI: Las Vegas 7., serija
 02.10 - Buđenje mrtvih 4., serija
 03.50 - M.A.S.H. 9.
 04.15 - M.A.S.H. 10.
 04.40 - Latinica: Zašto nismo u EU?
 06.05 - Dvoboj strasti, serija
- 07.45 - TV raspored
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Pčelica Maja
 09.20 - NULTI SAT

- 09.35 - Pročitani
 09.55 - Kratki spoj
 10.20 - Crtani film
 10.30 - Vremenski putnici, serija za mlade
 10.55 - Mali titani, crtana serija
 11.20 - Starci, američki film
 13.10 - Vijesti na Drugom
 13.15 - Inspektor Morse, serija
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Kazalište u kući, TV serija
 16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
 17.15 - Joey 1., serija
 17.35 - Direkt
 18.10 - Županijska panorama
 18.33 - Vijesti na Drugom
 18.55 - M.A.S.H. 9.
 19.20 - M.A.S.H. 10.
 19.45 - Pričeka jmo, serija za mlade
 20.05 - CSI: Las Vegas 7., serija
 21.35 - Vijesti na Drugom
 21.50 - Buđenje mrtvih 4., serija
 23.30 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
 00.00 - Pregled programa za utorak

- 07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 07.50 Šaljivi kućni video
 08.10 Smallville, serija
 09.00 Slučajni partneri, serija
 10.00 Nova lova - TV igra
 12.00 Vijesti
 12.10 Cosby show, serija
 13.10 Večernja škola - Praksa
 13.50 Skrivena istina, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Kontakt, talk show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Kućanice, serija
 21.30 Sex inspektori, serija
 22.30 Vijesti Nove TV
 22.50 Klupko prijave, igrani film
 00.20 Medicinska istraga, serija
 01.20 Seinfeld, serija
 01.50 Prvi radni dan, serija
 02.30 Svjetionik, igrani film
 04.10 Medicinska istraga, serija
 04.50 Kraj programa

- 06.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
 07.00 Krava i pilić, crtana serija
 07.25 Transformers Energon, crtana serija
 07.50 Deseta policijska
 08.40 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
 09.10 Puna kuća, serija (R)
 09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.00 Bračne vode, serija (R)
 10.30 Sudnica, show (R)
 10.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.25 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 11.55 Vijesti
 12.05 Ekkluziv, magazin (R)
 12.45 Sanja, show
 13.35 Amerika, telenovela
 14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
 15.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
 15.45 Puna kuća, serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.05 Bračne vode, serija
 17.30 Sudnica, show
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda za zadataku, kriminalistička serija
 19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 CSI: Miami, serija
 20.50 Zakon braće, serija
 21.40 Absolon, igrani film
 23.20 Vijesti
 23.30 Zakon braće, (R)
 01.10 Porotnica, film, triler (R)

**UTORAK
22.5.2007.**

- 06.45 - TV raspored
 06.50 - TV kalendar
 09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
 09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - National Geographic: U vulkanima
 11.00 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija

- 08.00 - TV vodič
 08.25 - TV raspored
 08.30 - Obični ljudi, serija
 10.00 - Opera Box
 10.30 - Vijesti iz kulture
 10.40 - Biblija
 10.50 - Portret crkve i mjesta
 11.00 - Gornje Jesenje: Misa, prijenos
 12.00 - Uskrsfest 2007., snimka
 13.30 - Mir i dobro
 14.00 - Tenis Zagreb Open - finale (M), prijenos
 16.35 - Zvijezde pjevaju (6.)
 17.55 - Košarka, PH: Zadar - Cibona, prijenos
 19.45 - Magazin nogometne Lige prvaka
 20.20 - Dvostruki udarac, film
 22.05 - Sportske vijesti
 22.15 - Evergreen: Stoljače ljubavi i mržnje, mađarsko-njemačko-austrijsko-kanadski film
 01.10 - Pregled programa za ponedjeljak
- 06.25 Nikola, humoristična serija
 06.55 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
 07.40 Looney tunes
 08.05 Jagodica Bobica, crtana serija
 08.25 SpuzvaBob Skockani, crtana serija
 08.50 Edel i Starck: snažni i odvažni, humo. serija
 09.45 Jednom lopov, kriminalistička serija
 10.35 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
 11.45 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
 12.45 Nadreality show (R)
 13.15 Bibin svijet, serija (R)
 14.00 Vijesti uz ručak
 14.05 Hart i Hart: Krivo optužen, igrani film, kriminalistička drama
 15.40 Američki odmetnici, igrani film, western (R)
 17.15 Odred za čistoću, zabavna emisija
 17.45 Ekkluziv, magazin
 18.30 Vijesti
 19.00 Salto, zabavna emisija
 20.00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica

13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub
22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Sinovi i kćeri u tranzicijskom Disneylandu, dokumentarni film
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Ponoćna antologija: Radite li one stvari?, japanski film
01.50 - Krim odjel 5., serija
02.40 - Dr. House 2., serija
03.20 - M.A.S.H. 10.
03.45 - M.A.S.H. 10.
04.10 - Skica za portret
04.20 - Sinovi i kćeri u tranzicijskom Disneylandu, dokumentarni film
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Potrošački kod
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene
10.20 - Vremenski putnici, serija za mlade
10.45 - Mali titani, crtana serija
11.05 - Mali titani, crtana serija
11.25 - Rusty: Veliko spašavanje, američki film
12.55 - Vijesti na Drugom
13.00 - Španjolski apartman, francusko-španjolski film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Dramski program
16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.35 - Umnjak, znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 10.
19.20 - M.A.S.H. 10.
19.45 - Pričekajmo
20.05 - Pakleni udar, američko-hongkonški film

21.45 - Dr. House 2., serija
22.30 - Vijesti na Drugom
22.40 - Praški duet, američki film
00.15 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
01.05 - TV raspored za srijedu

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.40 Gospodar vremena, igrani film
23.10 Vijesti Nove TV
23.30 Medicinska istraga, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Medij, serija
01.40 Bjegunac, igrani film
03.10 JAG, serija
04.00 Sex inspektori, serija
04.40 Medicinska istraga, serija
05.30 Red Carpet, zabavna emisija
06.30 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabrana ljubav, sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.45 Puna kuća, serija

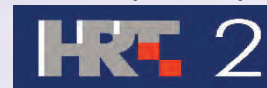
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za zadatku, kriminalistička serija
19.35 Zabrana ljubav
20.05 Bibin svijet, serija
20.40 Nadreality show
21.15 Mambo italiano, film
22.45 Reži me, dramska serija
23.45 Vijesti
23.55 Absolon, film (R)
01.30 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)

**SRIJEDA
23.5.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
09.12 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Krokodilski kraj
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.22 - Vijesti
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
21.45 - Otvoreno (+Vijesti)
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Festivali filmovi: Fast Food, Fast Women - film
01.30 - Krim odjel 5., serija
02.20 - Galactica 2., serija
03.05 - M.A.S.H. 10.
03.30 - M.A.S.H. 10.
03.55 - Skica za portret

04.05 - Glas domovine
04.35 - Drugi format
05.30 - Euromagazin
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Športerica
10.00 - Iznad crte
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Druga postava, film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.15 - Globalno sijelo
16.45 - Simpsoni 14., serija
17.10 - Euromagazin
17.40 - Vaterpolo - Euroliga: Jug - Vasas, prijenos
18.50 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 10.
19.20 - M.A.S.H. 10.
19.45 - Pričekajmo
20.05 - Emisija
20.35 - Atena: Liverpool - Milan, 1. poluvrijeme
21.35 - Vijesti na Drugom
21.40 - Atena: Liverpool - Milan, 2. poluvrijeme
22.40 - Emisija
23.05 - Galactica 2., serija
23.50 - Zagreb: Stolni tenis, SP - snimka
00.50 - Pregled programa za četvrtak

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.50 U sridu, društveno politički magazin
23.00 Vijesti Nove TV
23.20 Novac, business magazin
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Ništa zajedničko, serija

00.50 Sve što znam o muškarcima, serija
01.10 National geographic report
01.20 Medij, serija
02.00 Nasljedstvo, igrani film
03.30 JAG, serija
04.20 Ništa zajedničko, serija
04.40 Sve što znam o muškarcima, serija
05.10 U sridu, društveno politički magazin
06.10 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel- Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabrana ljubav, (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.45 Puna kuća
16.10 Pod istim krovom
16.35 Sam svoj majstor
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
19.35 Zabrana ljubav
20.05 CSI: New York, serija
20.55 Zaboravljeni slučaj
21.45 Ubojiti nagon, serija
22.40 Reži me, dramska serija
23.40 Vijesti
23.50 Mambo italiano, komedija (R)

**ČETVRTAK
24.5.2007.**

09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Napad gamadi
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Trenutak spoznaje, emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija

13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Antas i njegova sljedba, emisija pučke i predajne kulture
16.35 - Život uživo
17.30 - Vijesti
17.40 - Metro express
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture
22.40 - Otvoreno (+Vijesti)
23.45 - Transfer
00.25 - Točka na i, film
01.55 - Krim odjel 5., serija
02.45 - CSI Miami 4., serija
03.30 - M.A.S.H. 10.
03.55 - M.A.S.H. 10.
04.20 - Skica za portret
04.35 - Pola ure kulture
05.05 - Brisani prostor
05.55 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Glazbeceda
09.55 - Kokice
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Karika koja nedostaje, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.15 - Sudski poziv
16.45 - Simpsoni 14.
17.10 - Joey 1.
17.35 - Sasvim obični ljudi
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 10.
19.20 - M.A.S.H. 10.
19.45 - Pričekajmo
20.05 - CSI Miami 4., serija
20.50 - Bitange i princeze 3.
21.30 - Luka i igara
21.55 - Vijesti na Drugom
22.10 - Vrtoglavlava 2
22.40 - Navijačko ludilo, film
00.10 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
00.15 - Zagreb: Stolni tenis, SP - snimka
01.15 - Pregled programa za petak

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija

07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Istraga, kriminalistički magazin
22.10 Vijesti Nove TV
22.30 Slijepa pravda, serija
23.20 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Medij, serija
01.40 Propali plan, igrani film
03.00 JAG, serija
04.30 Slijepa pravda, serija
05.20 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
06.00 Novac, business magazin
06.30 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom
16.35 Sam svoj majstor
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
21.15 Zakon podzemlja, film
22.45 Reži me, dramska serija
23.45 Vijesti
23.55 CSI: New York, (R)
00.40 Zaboravljeni slučaj, (R)
01.30 Ubojiti nagon, serija (R)

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
E-mail: tvtjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

IN MEMORIAM

Aleksandar Temunović

-Šano-

1996. – 2007.

Jedanaesto tužno proljeće prolazi bez supruga, oca i djede.

S ljubavlju ga se sjećaju: supruga Grozdana, kći Mira, sin

Vojislav, snaja Slavica, unučad: Nenad, Nemanja, Matija i

Magdalena

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 787-091 ili 063 80 87 840.

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025 830 475 i 063 71 74 888.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor.
Tel: 064 22 96 773

Prodajem kuću u centru Subotice (Zagrebačka ulica) – 2,5 sobna (76 m²), komforna, visoki plafon (3,6 m), parketi, veliki podrum, malo dvorište. Odmah useljiva!
Kontakt: 062 368 040

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m²,
Tel. 532-505.

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, kraj Trogira.
Tel: 063 71 61 760

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.
Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

